หนังสือครบรอบ ๑๐๕ ปี วัดพะยอม (วัดเจ้าพระยาบมราช)

๑๐๕ ปี วัดพะยอม (วัดเจ้าพระยาบมราช)

พ.ศ. ๒๔๕๐-๒๕๕๕

คำถวายพระพรชัยมงคล "วันพ่อแห่งชาติ"
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช

ภูมิพะละ มะหาราชะวะโร
ฑี ฆายุโก โหตุ อะโรโคโหตุ
สุขิโต โหตุ นิรันตะราโย
สิทธิกิจจัง สิทธิกัมมัง
สิทธิลาโภ ชะโยนิจจัง

ประมินทะมะหาราชา
ขอเดชะฯ ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย คณะสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา ข้าราชการ
ทหาร ตำรวจ รัฐวิสาหกิจ พ่อค้า
ประชาชน และชาวบ้านวัดพะยอมทุกคน
ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช มหาราช
ขอให้พระองค์จงทรงพระเกษมสำราญ
ปราศจากโรคาพาธ ภัยพิบัติ อุปัดทวันอันตราย มีพระชนม์มายุ
ยิ่งยืนนาน อยู่เป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทย
ตลอดกาลนานเทอญ
ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ตรา " มานพปั้นหม้อ " เป็นตราประจำตระกูล " สุขุม "
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ พระราชทาน
แด่มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยายมราช (ปั้น) สุขุม
ผู้ให้กำเนิดวัดเจ้าพระยายมราช (วัดพะยอม)

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๔๕๖

ถึง เจ้าพระยายมราช (ปั้น)

นามสกุลของเจ้าพระยายมราชนี้ ฉันได้ไตร่ตรองดูแล้ว เห็นว่าตัวเจ้าพระยายมราชเองนับว่าเป็นผู้ที่ทำให้สกุลได้มีชื่อเสียงในแผ่นดินไทย เจ้าพระยายมราชเองได้ตั้งตนขึ้นได้โดยอาศัยคุณความดีของตัว เป็นผู้ที่มีสติปัญญาและอุสาหวิริยภาพมาก ยากที่จะหาผู้ใดเสมอเหมือนได้ ได้มีราชการเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและในตัวฉันเองสืบมา

ราชกิจใดๆ ที่เจ้าพระยายมราชได้ปฏิบัติมาก็ปรากฏว่าได้ใช้ความไม่ประมาทอันสุขุม ทั้งเจ้าพระยายมราชก็ได้มีชื่อเสียงปรากฏแพร่หลายมากครั้น เมื่อเป็นพระยาสุขุมนัยวินิต จนได้มีคำว่า "สุขุมนัยวินิต" ประกอบอยู่ในสร้อยสมญา

เพราะฉะนั้น ฉันขอให้นามสกุลเจ้าพระยายมราชว่า "สุขุม" (เขียนเป็นตัวอักษรโรมันว่า "Sukhum").

เพื่อให้เป็นเกียรติยศปรากฏนามแห่งเจ้าพระยายมราชในตำนานแห่งชาติไทย ขอให้สกุลสุขุมเจริญรุ่งเรืองมั่นคงอยู่ในกรุงสยามชั่วกัลปาวสาน

วชิราวุธ ปร.

พระราชหัตถเลขาที่ล้นเกล้า รัชกาลที่ ๖

ทรงพระราชทาน นามสกุล " สุขุม " ให้แก่ ท่านเจ้าพระยายมราช

ที่ พ ๔๘๕/๒๕๕๑

สำนักเลขานุการสมเด็จพระสังฆราช
วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ประทานชะนวนเทียนจำนำพรรษามหามงคลใต้ร่มเย็น พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรียน พระครูวิสิฐพัฒนพิธาน เจ้าอาวาสวัดพระยายมราช ประธานโครงการฝ่ายสงฆ์
อ้างถึง หนังสือที่ พิเศษ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

กราบทูลสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ขอประทานชะนวนเทียนจำนำพรรษา เพื่อนำไปประกอบพิธีหล่อเทียนจำนำพรรษามหามงคลใต้ร่มเย็น ครั้งที่ ๒ พุทธศักราช ๒๕๕๑ ถวาย ๒๖๖ วัด ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ วัดเจ้าพระยายมราช (พะยอม) ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีพระครูวิสิฐพัฒนพิธาน เจ้าอาวาสวัดพระยายมราช ประธานโครงการฝ่ายสงฆ์ และชมรมศิลป์แห่งสยาม ๒๕๕๑ เป็นกำลังสำคัญในพิธีอันเป็นมงคลครั้งนี้ เพื่อเป็นสิริมงคล เป็นขวัญกำลังใจแก่คณะสงฆ์ สามเณร และพุทธศาสนิกชน ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สืบต่อไป รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ได้นำความขึ้นกราบทูลทรงทราบฝ่าพระบาทแล้ว ทรงอนุโมทนาและประทานชะนวนเทียนจำนำพรรษามหามงคลใต้ร่มเย็น พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ.

ขอถวายความนับถือ

(พระเทพสารเวที)
ผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสมเด็จพระสังฆราช

โทร. ๐-๒๒๘๑-๒๘๓๑-๓
โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๐๓๔๓

ที่ พ ๘๘๘/๒๕๕๑

สำนักเลขานุการสมเด็จพระสังฆราช
วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ประทานพระบรมสารีริกธาตุเพื่ออัญเชิญไปประดิษฐานบรรจุไว้ในองค์เจ้าพระยามหาเจดีย์วัดพะยอม

เรียน พระครูวิสิฐพัฒนพิธาน เจ้าอาวาสวัดพะยอม, เจ้าคณะตำบลวังน้อย

อ้างถึง หนังสือที่ ๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ตามหนังสือที่อ้างถึงกราบทูลสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกขอประทานพระบรมสารีริกธาตุเพื่ออัญเชิญไปประดิษฐานบรรจุไว้ในองค์เจ้าพระยามหาเจดีย์วัดพะยอม ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นที่สักการะบูชา เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นที่ตั้งมั่นแห่งพระพุทธศาสนา เป็นสิริมงคล เป็น ขวัญกำลังใจแก่คณะสงฆ์ สามเณร และพุทธศาสนิกชนสืบต่อไป รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ได้นำความขึ้นกราบทูลทรงทราบฝ่าพระบาทแล้ว ทรงอนุโมทนาและประทานพระบรมสารีริกธาตุเพื่ออัญเชิญไปประดิษฐานบรรจุไว้ในองค์เจ้าพระยามหาเจดีย์วัดพะยอมดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ.

ขอถวายความนับถือ

(พระเทพสารเวที)
ผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสมเด็จพระสังฆราช

โทร. ๐-๒๒๘๑-๒๘๓๑-๓
โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๐๓๔๓

คำสวดทำนองสรภัญญะ บูชาครูบาอาจารย์
พระครูนิเทศธรรมโกศล และพระครูโสภณวิหารการ
(หลวงพ่อใหญ่ และหลวงพ่อเล็ก)
อดีตเจ้าอาวาสวัดพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นอบน้อมบูชาครู มหาบูรพาจารย์
กราบองค์พระทรงญาณ หลวงพ่อใหญ่สดุดี
อดีตเจ้าอาวาส ท่านเป็นปราชญ์เสริมศักดิ์ศรี
วัดพะยอมมีของดี หลวงพ่อใหญ่เมตตาคุณ
นามเดิมท่านมีชื่อ "จำรัส" คือน้อมนำหนุน
และมีนามสกุล ว่า "แจ่มใส" ใช้นานมา
อายุยี่สิบเอ็ด รวมเบ็ดเสร็จได้บรรพชา
มีศักดิ์และยศฐา พระครูนิเทศธรรมโกศล
พระครูชั้นพิเศษ ซึ่งเป็นเหตุบันดาลดล
วัดพะยอมมีผู้คน มาเข้าวัดกันมากมาย

ท่านได้สอนธรรมะ ให้ลดละชนะอบาย
ชื่อเสียงขจรขจาย เป็นสุดยอดพระอาจารย์

เจ้าคณะอำเภอวังน้อย ท่านต้องคอยบริหาร
มีกิจการงาน ดูแลวัดดูแลสงฆ์

มีท่านพระสมุห์ ช่วยบรรลุเจตน์จำนง
ทำตามวัตถุประสงค์ หลวงพ่อเล็กท่านช่วยงาน

หลวงพ่อใหญ่ร่มโพธิ์ทอง ศิษย์ทั้งผองน้อมเศียรกราน
ไม่มีใครพ้นผ่าน ท่านจากไปไม่หวนมา

หลวงพ่อเล็กได้ขึ้นเป็น คนเล็งเห็นไม่เสาะหา
เจ้าอาวาสด้วยสายตา ชาวบ้านสรรหากันเอง

สองพันห้าร้อยสิบเอ็ด รวมเบ็ดเสร็จช่างเหมาะเหม็ง
ชาวบ้านต่างยำเกรง เคารพท่านด้วยศักดิ์ศรี

ท่านจัดระเบียบวัด ให้ปฏิบัติธรรมะดี
เพราะท่านนั้นเคยมี ประสบการณ์นมนานมา

อดีตท่านแสวงบุญ ใจเกื้อหนุนธุดงค์หนา
บางมูลนากเคยนำพา ถูกจริตสงบใจ
จากนั้นท่านจำวัด ที่จังหวัดสุโขทัย
ธุดงค์ออกเรื่อยไป ท่านได้ปฏิบัติธรรม
กลับมาจำพรรษา วัดก้าวหน้าที่เลิศล้ำ
วัดพะยอมท่านน้อมนำ ช่วยกันทำให้วัดเจริญ
ยามว่างวิปัสสนา มีเมตตาไม่ขาดเกิน
สงบจิตจนเพลิดเพลิน ท่านทุ่มเทได้ทำงาน
งานสงฆ์ไม่เคยขาด ทั้งงานราษฎร์ท่านประสาน
ผู้คนต่างเบิกบาน ที่ได้ท่านมาปกครอง
วัดพะยอมได้พัฒนา ให้ก้าวหน้าตามครรลอง
เป็นหนึ่งไม่มีสอง สัปปายะสะดวกสบาย
ถึงจะสูญเสียท่าน ไปนานวันไม่เสื่อมคลาย
รำลึกอยู่มิวาย ความดีท่านจารึกนาน

ขอเดชะสรรเสริญ ให้เจริญและชื่นบาน
หลวงพ่อใหญ่ศิษย์กราบกราน หลวงพ่อเล็กมิ่งมงคล
ขอให้มีดวงตา เห็นธรรมมาประเสริฐผล
โปรดช่วยบรรดาลดล ให้มีสุขอวยพรชัย
นิราศทุกข์มีสุขศรี ทั้งโชคดีทุกสมัย
เงินทองร่ำรวยใหญ่ ให้มีใจบุญสุนทาน
โอบเอื้อได้เจือจุน บุญเกื้อหนุนไปนานนาน
มีน้ำใจตลอดกาล จวบจนถึงบรรลุธรรม

รวบรวมและเรียบเรียงโดย สมศักดิ์-ทัศนีย์ นามวงษา

สารบัญ

หน้า

รายการเกี่ยวกับบ้าน　　　　เล่มที่ 1

เลขรหัสประจำบ้าน 1411-006110-5　　สำนักทะเบียน อำเภอวังน้อย

รายการที่อยู่ 58 หมู่ที่ 4

ตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อหมู่บ้าน　　　　ชื่อบ้าน

ประเภทบ้าน วัด　　　　ลักษณะบ้าน

วันเดือนปีที่กำหนดบ้านเลขที่

ลงชื่อ　　　　นายทะเบียน

(นางภัสราภรณ์ บุญเสริม)

วันเดือนปีที่พิมพ์ทะเบียนบ้าน 22 สิงหาคม 2550

1

2

เล่มที่ 1　รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน 1411-006110-5　ลำดับที่ 1

ชื่อ พระครูนิเทศธรรมโกศล　　สัญชาติ ไทย　　เพศ ชาย

เลขประจำตัวประชาชน 3-1411-00293-59-4　สถานภาพ ผู้อาศัย　　เกิดเมื่อ 2471

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ ถับ แจ่มใส　　สัญชาติ ไทย

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ ช้อย แจ่มใส　　สัญชาติ ไทย

• มาจาก ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร　　นายทะเบียน

(นางภัสราภรณ์ บุญเสริม)

•• ไปที่　　　　นายทะเบียน

เล่มที่ 1　รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน 1411-006110-5　ลำดับที่ 2

ชื่อ พระครูใบฎีกา (เชาว์ แป้นนาค)　　สัญชาติ ไทย　　เพศ ชาย

เลขประจำตัวประชาชน 3-1411-00293-57-8　สถานภาพ ผู้อาศัย　　เกิดเมื่อ 15 ก.ค. 2472

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ กุล　　สัญชาติ ไทย

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ อาจ　　สัญชาติ ไทย

• มาจาก ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร　　นายทะเบียน

(นางภัสราภรณ์ บุญเสริม)

•• ไปที่　　　　นายทะเบียน

3

4

เล่มที่ 1 รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน 1411-006110-5 ลำดับที่ 3

ชื่อ พระครูโสภณวิหารการ สัญชาติ ไทย เพศ ชาย

เลขประจำตัวประชาชน 3-1411-00293-64-1 สถานภาพ ผู้อาศัย เกิดเมื่อ 2479

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ สละ สัญชาติ ไทย

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ พวง สัญชาติ ไทย

• มาจาก ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร นายทะเบียน

(นางภัสราภรณ์ บุญเสริม)

•• ไปที่ นายทะเบียน

เล่มที่ 1 รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน 1411-006110-5 ลำดับที่ 4

ชื่อ นายโปร่ง สารบูรณ์ สัญชาติ ไทย เพศ ชาย

เลขประจำตัวประชาชน 3-1402-00232-58-8 สถานภาพ ผู้อาศัย เกิดเมื่อ 20 พ.ค. 2454

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ หาด สัญชาติ ไทย

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ หลั่ง สัญชาติ ไทย

• มาจาก ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร นายทะเบียน

เข้ามาอยู่ในบ้านนี้เมื่อ 20 มิ.ย. 2539 (นางภัสราภรณ์ บุญเสริม)

•• ไปที่ นายทะเบียน

เล่มที่ 1 รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน 1411-006110-5 ลำดับที่ 5

ชื่อ พระครูวิสิฐพัฒนพิธาน (วีรยุทธ์ นวลอ่อน) สัญชาติ ไทย เพศ ชาย

เลขประจำตัวประชาชน 3-2601-00464-73-7 สถานภาพ เจ้าบ้าน เกิดเมื่อ 16 ก.พ. 2506

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ พยุร 3-2601-00464-67-2 สัญชาติ ไทย

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ อำนวย 3-2601-00464-66-4 สัญชาติ ไทย

• มาจาก ฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร นายทะเบียน

เข้ามาอยู่ในบ้านนี้เมื่อ 19 ม.ค. 2549 (นางภัสราภรณ์ บุญเสริม)

•• ไปที่ นายทะเบียน

เล่มที่ รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน ลำดับที่

ชื่อ - สัญชาติ เพศ

เลขประจำตัวประชาชน สถานภาพ เกิดเมื่อ

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ สัญชาติ

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ สัญชาติ

• มาจาก นายทะเบียน

•• ไปที่ นายทะเบียน

ที่ พศ 0038/ 2572

ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ถนนเอเชีย อย 13000

18 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอหนังสือรับรองสภาพวัด

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดพะยอม

อ้างถึง หนังสือวัดพะยอม ที่ 24/2547 (ไม่ลงวันที่)

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรับรองสภาพวัด จำนวน 1 ชุด

ตามที่วัดพะยอม ตำบลพยอม อำเภอวังน้อย มีความประสงค์ขอหนังสือรับรองสภาพวัด เพื่อนำไปประกอบการทำนิติกรรมต่าง ๆ นั้น

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ดำเนินการแล้ว และได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักงาน-พระพุทธศาสนาแห่งชาติว่า ได้ตรวจสอบหลักฐานการขอรับรองสภาพวัดแล้ว ปรากฏว่า วัดพะยอม มีหลักฐานตรงกับทะเบียนวัด จึงได้ออกหนังสือรับรองสภาพวัดให้เป็นหลักฐาน ดังรายละเอียดตามหนังสือรับรองสภาพวัดที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(นายประดิษฐ์ แก้วมณี)
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
กลุ่มพุทธศาสนศึกษาและการคณะสงฆ์
โทร 0 – 3533 - 5403

เอกสารรับรองสภาพวัด

ที่ พศ ๐๐๐๗/ ๗๖๓๐

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

หนังสือรับรองสภาพวัด

ด้วยวัดพะยอม หมู่ที่ ๔ ตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ ซึ่งเจ้าคณะปกครองฝ่ายสงฆ์ได้ปกครองดูแลตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

โดยหนังสือนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขอรับรองว่า วัดพะยอม มีชื่ออยู่ในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และมีสภาพเป็นวัดตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

จึงออกหนังสือรับรองสภาพวัดให้ไว้เป็นสำคัญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

(นายถวิล สมัครรัฐกิจ)
รองผู้อำนวยการ ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เอกสารรับรองสภาพวัด

ที่ จจ. ๒๐๐ / ๒๕๕๐

วัดบรมวงศ์อิศรวรารามวรวิหาร
ต.สวนพริก อ.พระนครศรีอยุธยา
จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๔ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง อนุมัติเปิดสนามสอบธรรมสนามหลวงแผนกธรรมศึกษา

เรียน เจ้าคณะอำเภอวังน้อย

อ้างถึง หนังสือเจ้าคณะอำเภอวังน้อยที่ จอ.๓๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

ตามหนังสืออ้างถึง ความว่า ตามที่คณะสงฆ์อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความประสงค์ขอเปิดสนามสอบธรรมศึกษาจำนวน ๑ แห่ง คือ

๑. คณะสงฆ์อำเภอวังน้อย ขอเปิดสนามสอบธรรมศึกษา สนามสอบโรงเรียนวัดพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจะมีนักเรียนสมัครเข้าสอบดังนี้

– ธรรมศึกษาตรี	จำนวน	๒๘๘	คน
– ธรรมศึกษาโท	จำนวน	-	คน
– ธรรมศึกษาเอก	จำนวน	-	คน
รวม	จำนวน	๒๘๘	คน

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ แม่กองธรรมสนามหลวง พิจารณาแล้ว เห็นสมควรอนุมัติให้โรงเรียนวัดพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นสนามสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๐ เป็นต้นไป โดยให้เจ้าคณะจังหวัดควบคุมดูแลสนามสอบที่เปิดใหม่ให้อยู่ในระเบียบของสนามหลวงแผนกธรรมอย่างเคร่งครัด

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระเทพวรเวที)
เจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัดกษัตราธิราช โทร. ๐-๓๕๒๔-๑๒๐๕
สำนักงานเลขาฯ โทร.๐๘-๑๙๙๑-๘๔๔๕
โทรสาร. ๐-๓๕๒๔-๕๕๖๗

จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

รหัส	ชื่อวัด	ชื่อบ้าน	หมู่	นิกาย	ประเภท / ตำบล/แขวง	ชั้น	ชนิด	วันตั้งวัด(ว/ด/พศ) / อำเภอ/เขต	วันรับวิสุงฯ
1408002	ไผ่ล้อม	บ้านถาคน้ำเค็ม	ม. 4	มหานิกาย	วัดราษฎร์ / ถาคน้ำเค็ม			/ /2200 / ภักไห่	/ /2300
1401057	ไผ่โสมนรินทร์	บ้านไผ่	ม. 2	มหานิกาย	วัดราษฎร์ / บ้านเกาะ			/ /2320 / พระนครศรีอยุธยา	/ /2330
1401034	พนมยงค์		ม. 4	มหานิกาย	วัดราษฎร์ / ท่าวาสุกรี			/ /2173 / พระนครศรีอยุธยา	/ /2198
1401001	พนัญเชิง		ม.2	มหานิกาย	พระอารามหลวง / คลองสวนพลู	โท	วรวิหาร	/ /1876 / พระนครศรีอยุธยา	/ /2423
1411009	พะยอม	คลองสอง	ม. 4	มหานิกาย	วัดราษฎร์ / พยอม			/ /2450 / วังน้อย	20/11/2471
1406003	พยาญาติ	บ้านท้ายวัด	ม. 4	มหานิกาย	วัดราษฎร์ / เกาะเกิด			/ /2100 / บางปะอิน	/ /2110
1413014	พรหมนิมิต	บ้านโคกตาพรหม	ม. 10	มหานิกาย	วัดราษฎร์ / เต่าเล่า			16/10/2523 / บางซ้าย	08/07/2526
1401046	พรหมนิวาส		ม. 4	มหานิกาย	พระอารามหลวง / ท่าวาสุกรี	ตรี	วรวิหาร	/ /2270 / พระนครศรีอยุธยา	/ /2275
1409004	พระแก้ว	บ้านพระแก้ว	ม. 6	มหานิกาย	วัดราษฎร์ / กระจิว			/ /2300 / ภาชี	/ /2368

สำเนาถูกต้อง
(นางสาวสมบูรณ์ พุ่มงามขำ)

เอกสารพระราชทานวิสุงคามสีมา

คำนำ

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้นับว่าเป็นปีมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา และปีนี้ก็เป็นปีทองที่วัดพะยอมก่อตั้งมาบรรจบครบรอบ ๑๐๐ ปี

อาตมาภาพ จึงเห็นสมควรที่จะมีการจัดงานเฉลิมฉลองวัดพะยอม ๑๐๐ ปีเพื่อเป็นสิริมงคลแก่วัดพะยอม และในการนี้อาตมาภาพจึงจัดทำหนังสืออนุสรณ์วัดพะยอม ๑๐๐ ปีขึ้น เพื่อที่จะเป็นประวัติของวัดพะยอม และเป็นการส่งเสริมเกียรติคุณให้กับบรรดาญาติโยมที่มีจิตศรัทธาที่ได้ร่วมใจกันบริจาคจตุปัจจัย ก่อสร้างอาคารเสนาสนะวัดพะยอมโดยอาตมาภาพได้จัดทำภาพถ่าย พร้อมทั้งรายนามญาติโยมสาธุชนผู้มีจิตศรัทธา ที่ได้มาร่วมกันบริจาคจตุปัจจัยก่อสร้างอาคารเสนาสนะ ของวัดพะยอม เช่น ศาลาการเปรียญ พระอุโบสถ กุฏิ พระวิหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม ศาลาบำเพ็ญกุศล ศาลาปฏิบัติธรรมกัมมัฏฐาน เป็นต้น เพื่อในอนาคตกาลข้างหน้าจะได้เป็นหลักฐานอันสำคัญให้กับอนุชนคนรุ่นหลังจะได้รู้ประวัติการก่อสร้างของวัดพะยอมที่เป็นลายลักษณ์อักษรและจะได้เป็นแบบอย่างอันดีที่ญาติโยมสาธุชนจะได้ประพฤติปฏิบัติตาม

อาตมาภาพต้องขออนุโมทนากับบรรดาญาติโยมสาธุชนทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ พัฒนาวัดพะยอมให้เจริญรุ่งเรืองมาโดยลำดับ และจะช่วยกันสร้างสรรค์พัฒนาวัดพะยอมต่อไปในกาลภายภาคหน้า เพื่อให้วัดพะยอมนี้เป็นวัดที่เจริญรุ่งเรืองต่อไปและเป็นวัดที่บรรดาญาติโยมได้มาร่วมกันสร้างบุญ ทาน การกุศล อันเป็นมงคลสำหรับชีวิตของญาติโยมต่อไป

ในท้ายที่สุดนี้ อาตมาภาพ ขอให้ญาติโยมสาธุชนทุกท่านช่วยกันสร้างสรรค์พัฒนาวัดพะยอมให้เจริญรุ่งเรือง ยิ่งๆขึ้นไป และขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยจงช่วยดลบันดาลอภิบาลรักษาคุ้มครองญาติโยมสาธุชนทุกท่าน ให้ประสบพบแต่ความสุข ความเจริญ ความรุ่งเรือง ด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วัณณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ ด้วยกันทุกท่านทุกคน เทอญ

เจริญพร

พระครูวิสิฐพัฒนพิธาน

เจ้าอาวาสวัดพะยอม

เจ้าคณะตำบลวังน้อย

เจ้าคณะอำเภอวังน้อย

คำปรารภ

ใน ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้นับว่าเป็นปีมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา และปีนี้ก็เป็นปีทองที่วัดพะยอมก่อตั้งมาบรรจบครบรอบ ๑๐๐ ปี

วัดพะยอม เริ่มต้นสร้างขึ้นเป็นวัดในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๐ โดยมีเจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม) บริจาคเนื้อที่ให้สร้างวัดขึ้น และชาวบ้าน นำโดย นายกรองแก้ว, นายบัว จีนเหงา, หลวงฤทธิ์, นายโกร่น, นายบุญ ได้ชักชวนชาวบ้านร่วมใจกันสร้างเป็นวัดขึ้น เดิมมีนามว่า วัดพระยายมราช ต่อมา จึงเปลี่ยนเป็นชื่อวัดพะยอม ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๑

นับแต่วันที่สร้างวัดพะยอม มาจวบจนปัจจุบันนี้เป็นเวลา ๑๐๐ ปี ซึ่งถ้าเปรียบเป็นคนธรรมดาแล้ว ย่อมจะต้องเป็นบุคคลที่ได้ผ่านร้อน ผ่านหนาว ผ่านประสบการณ์มามากมาย บนเส้นทางการดำเนินชีวิต ย่อมจะต้องมีผิดหวังบ้าง สมหวังบ้างตามธรรมดาของชีวิต และวัดพะยอมก็คงจะเช่นเดียวกันในเวลา ๑๐๐ ปีมานี้คงจะมีเรื่องราวต่างๆเกิดขึ้นมามากมายมีทั้งยุคที่เจริญรุ่งเรือง และยุคที่ซบเซา แต่วัดพะยอมก็สามารถดำรงคงอยู่มาได้ด้วยดี เพราะมีครูบาอาจารย์สมภารเจ้าวัด ที่ท่านมีความรู้ความสามารถในการบริหารวัดพะยอม ดังนี้

๑. พระอาจารย์แก้ว ๒. พระอาจารย์โทน

๓. พระอาจารย์บุตร ๔. พระครูนิเทศธรรมโกศล (จำรัส สุวณฺโณ นามสกุลแจ่มใส) หรือ หลวงพ่อใหญ่

๕. พระครูโสภณวิหารการ (บุญเกิด อภิวฑฺฒโน) หรือ หลวงพ่อเล็ก

และมาถึงในยุคของอาตมาภาพ ก็นับได้ว่าได้รับอานิสงส์จากครูบาอาจารย์ ที่มีบรรดาญาติโยมสาธุชนคนใจบุญที่ฝักใฝ่ในบุญทานการกุศล มีจิตศรัทธาร่วมกันดูแลสร้างสรรค์ พัฒนา วัดพะยอม มาด้วยดี ดังคำของโบราณจารย์ท่านกล่าวไว้ว่า

วัดจะดี ก็เพราะมี บ้านคอยช่วย
บ้านจะสวย ด้วยมีวัด ดัดนิสัย
วัดกับบ้าน ผลัดกันช่วย ก็อวยชัย
ถ้าขัดกัน ก็บรรลัย ทั้งสองทาง

เพราะฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ที่วัดพะยอมเจริญรุ่งเรืองมาเป็นลำดับนี้ก็เพราะได้อาศัยแรงศรัทธา ปสาทะของบรรดาญาติโยมสาธุชนคนใจบุญทุกท่านที่ได้ร่วมด้วยช่วยกันในการบริจาคจตุปัจจัยสร้างสรรค์ พัฒนา วัดพะยอมมาเป็นลำดับ ดังนี้ จึงต้องขอกล่าวคำว่าขอบคุณอย่างจริงใจ และต้องขออนุโมทนาในส่วนกุศล ผลบุญที่ญาติโยมทั้งหลายได้มาร่วมด้วยช่วยกันในกิจการงานต่างๆ ของทางวัดพะยอมด้วยดีเสมอมา อันยังความซาบซึ้งใจแก่อาตมาภาพ และคณะสงฆ์ วัดพะยอม ทุกยุค ทุกสมัย

เพราะฉะนั้น ในปีนี้อาตมาภาพจึงคิดทำหนังสือขึ้นหนึ่งเล่ม เพื่อเป็นการประมวลภาพถ่ายของวัดพะยอม ในด้านอาคารเสนาสนะ ทุกๆ หลัง ภายในวัดพะยอม ที่ได้จัดสร้างขึ้นมาด้วยศรัทธาของญาติโยม เพื่อจะเป็นหลักฐาน ว่ายุคหนึ่ง สมัยหนึ่ง วัดพะยอมของเราได้เจริญรุ่งเรืองมาก มีอาคารเสนาสนะ ในเขตพุทธาวาส เขตธรรมาวาส และเขตสังฆาวาส ที่เป็นระเบียบเรียบร้อยดีงาม และในการนี้ อาตมาภาพ จะรวบรวมรายชื่อญาติโยมสาธุชนผู้มีอุปการคุณในการบริจาค จตุปัจจัยก่อสร้างอาคารเสนาสนะทุกๆหลังของทางวัดพะยอม เพื่อเป็นอนุสรณ์ในคุณงาม ความดีที่ญาติโยมสาธุชน ได้มาร่วมกันสร้างสรรค์ พัฒนา วัดพะยอมมาโดยลำดับ

ในท้ายที่สุดนี้ อาตมาภาพ ขอให้ญาติโยมสาธุชนทุกท่านช่วยกันสร้างสรรค์ พัฒนา วัดพะยอมให้เจริญ รุ่งเรือง ยิ่งๆขึ้นไป และขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย จงช่วยดลบันดาลอภิบาลรักษาคุ้มครอง ญาติโยมสาธุชนทุกท่านให้ประสบพบแต่ความสุข ความเจริญ ความรุ่งเรือง ด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วัณณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ ด้วยกันทุกท่านทุกคน เทอญ.

เจริญพร
พระครูวิสิฐพัฒนพิธาน
เจ้าอาวาสวัดพะยอม
เจ้าคณะตำบลวังน้อย
รักษาการเจ้าคณะอำเภอวังน้อย

ประวัติวัด

ทั่วราชอาณาจักร

เล่ม ๔

กองพุทธศาสนสถาน
กรมการศาสนา
กระทรวงศึกษาธิการ

วัดพะยอม

วัดพะยอม ตั้งอยู่เลขที่ ๕๘ บ้านคลองสอง หมู่ที่ ๔ ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ ๑๕ ไร่ โฉนดเลขที่ ๕๘๑๑, ๕๘๑๒, ๑๒๒๐๗ อาณาเขต ทิศเหนือยาว ๖๐ วา ติดต่อกับที่ดินเอกชนเลขที่ ๒-๓๙ ทิศใต้ยาว ๖๐ วา ติดต่อกับที่ดินของเอกชนเลขที่ ๙-๓๘ ทิศตะวันออกยาว ๑๐๐ วา ติดต่อกับที่ดินของเอกชนเลขที่ ๓-๙ ทิศตะวันตกยาว ๑๐๐ วา ติดต่อกับที่ดินเอกชนเลขที่ ๒-๓๘-๓๙

พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบลุ่ม อาคารเสนาสนะต่างๆ มี อุโบสถกว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๓ เมตร สร้าง พ.ศ. ๒๕๑๑ โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ศาลาการเปรียญกว้าง ๑๘ เมตร ยาว ๒๗ เมตร สร้างด้วยไม้ พ.ศ. ๒๕๒๕ หอสวดมนต์กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๓.๕๐ เมตร สร้างด้วยไม้ พ.ศ. ๒๔๗๑ กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑๐ หลัง เป็นอาคารไม้ สำหรับปูชนียวัตถุมีพระประธานในพระอุโบสถ และหลวงพ่อหินอายุประมาณ ๔๐๐ ปี พร้อมกับหลวงพ่อใหญ่และหลวงพ่อเล็ก

วัดพะยอม สร้างขึ้นเป็นวัดนับตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๔๕๐ โดยมีนายกรองแก้ว นายบัว จีนเหงา ได้ชักชวนชาวบ้านร่วมใจกันสร้างวัดขึ้นในที่ดินซึ่งเป็นที่นาของเจ้าพระยายมราชที่ได้บริจาคให้เป็นที่สร้างวัดเดิมมีนามว่า "วัดพระยายม" ต่อมาเปลี่ยนเป็น "วัดพะยอม" ชาวบ้านเรียก "วัดคลองสอง" บ้าง "วัดปากคลองสอง" บ้าง "วัดหกวาสายบน" บ้าง ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๑ เขตวิสุงคาม-สีมากว้าง ๘๐ เมตร ยาว ๑๒๐ เมตร ทางวัดเปิดสอนพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๔๗๓ มีโรงเรียนประถมศึกษาของทางราชการตั้งอยู่ด้วย

เจ้าอาวาสมี ๕ รูป คือรูปที่ ๑ พระอาจารย์แก้ว พ.ศ. ๒๔๕๐-๒๔๕๒ รูปที่ ๒ พระอาจารย์โทน พ.ศ. ๒๔๕๒-๒๔๖๓ รูปที่ ๓ พระอาจารย์บุตร พ.ศ. ๒๔๖๔-๒๔๗๕ รูปที่ ๔ พระครูนิเทศธรรมโกศล พ.ศ. ๒๔๗๖-๒๕๑๑ รูปที่ ๕ พระครูโสภณวิหารการ ดำรงตำแหน่งสืบต่อมา

วัดพะยอม มีพระภิกษุ ๑๐ รูป สามเณร ๓ รูป

ประวัติวัดพะยอม (วัดเจ้าพระยายมราช)

วัดพะยอม

ตั้งอยู่เลขที่ 58 บ้านคลองสอง หมู่ 4 ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สังกัดคณะสงฆ์ มหานิกาย อยู่หางจากประตูน้ำพระอินทร์ประมาณ 2 ก. ม. มีที่ตั้งวัดครั้งแรก 15 ไร่ โฉนดเลขที่ 981 ......9812......12207 อาณาเขตทิศเหนือ ยาว 60 วาติดต่อกับที่ดินของเอกชนเลขที่ 2–39 ทิศใต้ ยาว 60 วา ติดต่อ ติดต่อกับที่ดินเอกชนเลขที่ 9–38 ทิศตะวันออกยาว 100 ตารางวา ติดต่อกับ ที่ดิน เอกชน เลขที่ 2–38–39

วัดพะยอม สร้างขึ้นเป็นวัดนับตั้งแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2450 โดยมี นายกรองแก้วนายบัว จีนเหงา หลวงฤทธิ์ นายโกร่น นายบุญ ได้ขอเนื้อที่จากวัด เจ้าพระยายมราชและได้ชักชวนชาวบ้านร่วมใจกันสร้างวัดในที่ดินซึ่งเป็นที่นาของ เจ้าพระยายมราชที่ได้รับบริจาคให้เป็นที่สร้าง วัดเดิมมีนามว่าวัดพระยายม

ต่อมาเปลี่ยนมาเป็นวัดพะยอม ชาวบ้านเรียกวัดคลองสองบ้าง หรือวัด ปากคลองสองบ้าง วัดหกวาสายบนบ้างแต่คนรุ่นเก่ามีความคุ้นเคยส่วนมากจะเรียก วัดพระยายมราช และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2471 บริเวณเขตวิสุงคามสีมามีเนื้อที่ กว้าง 80 เมตร ยาว 120 เมตร ทางวัดโดย หลวงพ่อเจ้าอาวาสจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้เปิดการสอนพระปริยัติธรรมขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2473 เป็นต้นเสมอมาจนถึงปัจจุบันมีโรงเรียนประถมศึกษาของราชการตั้ง อยู่ท้ายวัดทิศตะวันตกเฉียงเหนือด้วยพื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีอาคารเสนาสนะ ต่างๆ มีอุโบสถกว้าง 8 เมตร ยาว 23 เมตร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2511 สมัยหลวงพ่อ พระครูนิเทศธรรมโกศลอดีตเจ้าคณะอำเภอวังน้อยเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง โครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กมีศาลาการเปรียญกว้าง 18 เมตร ยาว 27 เมตร สร้างด้วย ไม้ทรงไทยโบราณ เมื่อปี พ.ศ. 2525 ได้ย้ายศาลาการเปรียญที่อยู่หน้าวัดเข้ามาอยู่ กึ่งกลางวัดมีหอสวดมนต์ กว้าง 10 เมตร ยาว 13.50 เมตร สร้างด้วยไม้ทรงไทย พ.ศ. 2471 มีกุฏิจำนวน 10 หลังเป็นอาคารไม้ทรงไทยโบราณ สำหรับปูชนียวัตถุ ก็มีองค์พระประทานในอุโบสถและหลวงพ่อหิน ที่ตั้งประดิษฐานในพระวิหารใน ปัจจุบันนี้อายุประมาณ 400 ปีเศษ พร้อมกับรูป หล่อหลวงพ่อใหญ่และหลวง

พ่อเล็กประมาณปี พ.ศ. 2535 คณะกรรมการและญาติโยมได้พร้อมใจกันซื้อที่และมีส่วนถวายให้กับวัดด้วยเป็นเนื้อที่เพิ่มเติมต่อด้านหลัง ปัจจุบัน ได้เป็นที่ปลูกสร้างกุฏิทรงทรงไทย 2 ชั้นจำนวนเนื้อที่ 3 ไร่เศษ โดยมีนายผ่อง ทองน้อย นายแบน รุ่งเรือง นายชอ เรืองความดี เป็นผู้ติดต่อเช่าซื้อและบางส่วนเขาก็ถวายให้โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้และถวายให้วัดเป็นบางส่วน ส่วนของนายแย้ม นางผิว แสงเงินอ่อน ท่านกำนันสำอาง นางเลื่อนกล่อมสกุลพร้อมบุตรธิดาถวายให้และเป็นบางส่วน

อดีตเจ้าอาวาส ๕ รูปจนถึงปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระอาจารย์แก้ว

เป็นเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐-พ.ศ.๒๔๕๒ รวม ๒ ปี

รูปที่ ๒ พระอาจารย์โทน

เป็นเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒-พ.ศ.๒๔๖๓ รวม ๑๑ ปี

รูปที่ ๓ พระอาจารย์บุตร

เป็นเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔-พ.ศ.๒๔๗๕ รวม ๑๑ ปี

รูปที่ ๔ หลวงพ่อพระครูนิเทศธรรมโกศล (จำรัส สุวณฺโณ นามสกุลแจ่มใส) หลวงพ่อใหญ่

เป็นเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ - พ.ศ.๒๕๑๑ รวม๓๓ ปี เกิดวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ ตรงกับวัน อังคาร ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๗ ปีชวด ที่ตำบลพะยอมอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บิดาชื่อ ขุนนรศักดิ์ (ช้อย แจ่มใส) มารดาชื่อ ลับมีพี่น้องรวมเดียวกัน ๗ คน ท่านเป็นคนที่ ๒ เมื่อปฐมวัยได้ศึกษาอักขระ สมัย ณ วัดพะยอม ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความรู้อ่านออกเขียนได้

อายุ ๒๑ ปี บรรพชาอุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ.๒๔๗๕ ณ วัดพะยอม ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีพระครูนิเทศธรรมกถา วัดบ้านสร้าง เจ้าคณะแขวงวังน้อย เป็นพระอุปัชฌายะ พระปลัดพิน วัดมณฑลประสิทธิ์เป็นพระกรรมวาจาจารย์

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ เลื่อนชั้นพระครูเจ้าคณะอำเภอชั้นเอกเป็นชั้นพิเศษพัดพุดตานพื้นสักหลาดแดงกลางสลับสีน้ำเงิน และเขียวปักดิ้นเลื่อม

หลวงพ่อพระครูนิเทศธรรมโกศล ซึ่งเป็นร่มโพธิทองของเหล่าศิษยานุศิษย์ ได้จากพวกเราทั้งหลายไปได้โยไม่มีวันกลับ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๑ ณ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า พระนคร เวลา ๐๒.๒๗ น. โดยอาการสงบ

รูปที่ ๕ พระครูโสภณวิหารการ (บุญเกิด อภิวฑฺฒโน) หลวงพ่อเล็ก

เป็นเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒–๒๕๔๑ เกิดที่ตำบลหัวตะเข้ แขวงลาดกระบัง เมื่อเจริญวัยได้ไปอยู่กับพี่ชาย หลังจากอายุครบ ๒๐ ปี ก็ได้เข้ารับการอุปสมบท ที่วัดพิชิตปิติยาราม อ. ธัญญบุรี จ. ปทุมธานี หลังจากอุปสมบทได้ ๓ พรรษา ได้ไปแสวงบุญต่างจังหวัดด้วยการเดินธุดงค์ และได้ไปจำพรรษาอยู่ที่ จ.พิจิตร อ.บางบุญนาค หนึ่งพรรษา หลังจากนั้นได้มาจำพรรษาอยู่ที่วัดท่าเกย อ.เมือง จ.สุโขทัย อีกหนึ่งพรรษา แล้วจึงกลับมาวัดพิชิตปิติยารามอย่างเดิมหลังจากนั้นอีกหนึ่งพรรษาได้ไปรู้จักกับ นายช่างบุญแทน และคุณทองอยู่ โสภารักษ์ ซึ่งต่อมนายช่างบุญแทนผู้นี้ก็ได้พักประจำ อยู่ประตูน้ำพระอินทร์นายช่างได้ชวนให้หลวงพ่อมาจำพรรษาอยู่ที่วัดพะยอมจำพรรษาอยู่ ๕๐ ปี ท่านได้ดำรงตำแหน่งพระสมุห์ ซึ่งเป็นฐานานุกรมของพระครูนิเทศธรรมโกศล อดีตเจ้าคณะอำเภอวังน้อย เจ้าอาวาสวัดพะยอมท่านทำหน้าที่ได้ดีมาก คือนอกจากจะช่วยงานของศาสนาจนเป็นที่ รู้จักกับพระเถรานุเถรานุเถระผู้ใหญ่ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและยังเป็นที่รักใคร่ไว้ว่างใจของพระผู้ใหญ่ใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้ท่านได้เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นโทใน ราชทินนามว่าพระครู โสภณวิหารการ ท่านเป็นพระเถระที่มีความมุ่งมั่นในกิจการงานของพระพุทธศาสนา อย่างแท้จริงยากที่ยากที่ผู้ใดเสมอเหมือนได้ ท่านได้ตรากตรำกับงานของวัดทุ่มเทให้งานของวัด คณะสงฆ์และชาวบ้านอย่างมากมาย แต่สิ่งที่หลวงพ่อของเราจะต้องยอมแพ้คือสังขารร่างกายของหลวงพ่อซึ่งพวกเราชาววัดพะยอมย่อมรู้สึกดีและเป็นสิ่ง ที่รู้ทั่วกันว่าสรรพสิ่งในโลกทั้งปวงที่ไม่สามารถจะหลีกลี้หนีให้พ้นไปได้ นั่นคือมัจจุราชได้มาคร่าเอาชีวิตของหลวงพ่อไปจากร่างกายอย่างไม่มีวันกลับมานับว่าเป็นการสูญเสียของวงการคณะสงฆ์ในอำเภอวังน้องและของพวกเราชาววัดพะยอมยากจะหาอะไรมาทดแทนได้ในชั่วชีวิตนี้ของพวกเราทุกคน

รูปที่ ๖ พระมหาวีรยุทธ์ ธัมมะทัตโต องค์ปัจจุบัน เป็นเจ้าอาวาสเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ – ปัจจุบัน

พระมหาวีรยุทธ์ ธมฺมทตฺโต (นวลอ่อน) เกิดวันเสาร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๖ ปีขาล ณ บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก บิดาชื่อนายอำนวย แซ่เตียว (นวลอ่อน) มารดาชื่อ นางพยูร นวลอ่อน อาชีพทำสวนปลูกผัก การศึกษาจบชั้นประถมศึกษา ป.๗ โรงเรียนวัดหนองทองทราย อุปสมบทเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ณ พระอุโบสถวัดหนองทองทราย โดยมีพระครูประสุตปัญญารัตน์ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูเกษมธรรมสุนทรเป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอาจารย์จรัส ปภสฺสุโร เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ปัจจุบันสังกัดจำพรรษา ที่วัดพะยอม (วัดเจ้าพระยายมราช) ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับการแต่งตั้ง จากพระเดชพระคุณพระญาณไตรโลก เจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดพะยอม เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๒

ประวัติเจ้าพระยายมราช

จากเด็กติดกัณฑ์เทศน์มาเป็นเจ้าพระยายมราช

เจ้าพระยายมราช นามเดิมชื่อปั้น เกิดเมื่อวันอังคารที่ ๑๕ กรกฎาคม ปีจอ พ.ศ. ๒๔๐๕ ณ. ต.น้ำตก ริมฝั่งแม่น้ำตะวันออกใต้ตัวเมืองสุพรรณบุรี บิดาชื่อ กลั่น มารดาชื่อ ผึ้ง เป็นลูกคนสุดท้องในจำนวน ๖ คน

เมื่ออายุได้ ๖ ขวบ บิดามารดายกให้พระครูใบฎีกา (อ่วม) แห่งวัดหงส์รัตนาราม จังหวัด ธนบุรี ขณะไปเทศน์ที่บ้าน ตอนนั้นพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ขึ้นครองราชย์ได้ไม่นาน

พระครูใบฎีกา (อ่วม) ได้สอนเด็กชายปั้นให้ได้เล่าเรียนทั้งภาษาไทยและภาษาขอมที่วัดหงส์รัตนารามอยู่ถึง ๖ ปี จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็ได้บวชเรียนเป็นสามเณรเล่าเรียนต่ออีก ๗ ปี (ระยะนี้ท่านก็ได้หัดเทศน์มหาชาติจนมีชื่อเสียงได้เทศน์กัณฑ์มัทรี) และต่อมาก็ได้เรียนภาษามคธ (ภาษาบาลี) กับสำนักอาจารย์เพ็ญ, สำนักพระยาธรรมปรีชา (บุญ) และสำนักสมเด็จพระวันรัต (แดง) วัดสุทัศน์ ตามลำดับเมื่ออายุได้ ๒๑ ปี ก็ได้อุปสมบทที่วัดหงส์รัตนารามโดยมีสมเด็จพระวันรัตเป็นอุปัชฌาย์ พอปลายปีสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้ตั้งสนามหลวงสอนพระปริยัติธรรมขึ้นที่พระที่นั่งสุทธไธสวรรย์ (ซึ่งว่างเว้นจากการสอบมาถึง ๑๔ ปีตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๔๑๒ มาจนถึงปี พ.ศ. ๒๔๒๖ ปรากฏว่าสอบสามวันแรกในระดับ มหา นั้นพระภิกษุปั้น แห่งวัดหงส์รัตนาราม

ธนบุรีสอบได้เพียงรูปเดียวเท่านั้น นอกนั้นตกหมด

ในระหว่างนั้นพระมหาปั้นได้พบปะคุ้นเคยกับสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ (ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่ได้ทรงกรมเป็นนายพันตรีราชองครักษ์ผู้บังคับการกรมมหาดเล็ก) เมื่อสอบเปรียญได้ ก็ใคร่ลาสิกขา ขณะนั้นอายุได้ ๒๒ ปีกรมพระดำรงฯ ได้จัดให้ท่านเข้ารับราชการเป็นครูในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๒๗ พระเจ้าลูกยาเธอที่พอจะเข้าโรงเรียนได้มี ๔ องค์ คือ กรมพระจันทบุรีนฤนาท, กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์, กรมหลวงปราจิณกิติบดีและกรมหลวงนครชัยศรีสุรเดช กรมพระยาดำรงฯสั่งจัดให้มหาปั้นเป็นครูสอน ต่อมากรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ก็ได้เป็นศิษย์อีกพระองค์เสด็จไปศึกษาที่ประเทศอังกฤษ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯจึงส่งมหาปั้นให้ตามไปด้วย โปรดเกล้าให้เป็น ขุนวิจิตรวรสาสน์

ในปี พ.ศ. ๒๔๒๘ ได้โปรดเกล้าฯแต่งตั้ง ขุนวิจิตรวรสาสน์เป็น หลวงวิจิตรวรสาสน์ มีตำแหน่งเลขานุการสถานทูตสยามประจำกรุงลอนดอน

ในปี พ. ศ. ๒๔๓๑ ได้สมรสกับท่านผู้หญิงตลับธิดาพระยาเพ็ชรฎา

ในปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ได้เป็นอาจารย์สอนหนังสือไทยถวาย สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ในคราวที่ทรงไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ และได้รับโปรดเกล้าฯ เป็น พระวิจิตรวรสาสน์ ตำแหน่งอุปทูตประจำกรุงลอนดอน

ในปี พ.ศ. ๒๔๓๘ ได้รับโปรดเกล้าฯ เป็น พระยาสุขุมวินัย ดำรงตำแหน่งข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช ซึ่งมีที่ว่าการอยู่ที่จังหวัดสงขลา

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ได้ให้ที่ดินในเขตอำเภอวังน้อยจังหวัดอยุธยา เป็นเนื้อที่จำนวน ๑๕ ไร่ให้กับ หลวงฤทธิ์ นายกรองแก้ว นายบัว จีนเหงา นายโกร่ง นายบุญที่มาขอให้บริจาคเพื่อจะนำมาสร้างวัดที่ตำบลพะยอม เดิมเรียกว่า วัดพระยายม ชาวบ้านเรียกกันว่า วัดปากคลองสอง วัดคลองหกวาสายบนบ้างต่อมาเปลี่ยนเป็นวัดพะยอมแต่คนรุ่นเก่าที่มีความคุ้นเคยส่วนมากจะเรียกวัดพระยายมราช เพราะท่านเป็นผู้บริจาคที่ให้วัดและเป็นผู้ให้กำเนิดวัด จึงนิยมเรียกกันว่าวัด เจ้าพระยายมราช

ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๑ ได้มีพระบรมราชโองการดำริสั่งให้สถาปนาพระยาสุขุมนัยวินิตขึ้นเป็น เจ้าพระยามีสมญาจารึกในหิรัญบัฏว่า

เจ้าพระยายมราช ชาติเสนางคนรินทร์

เดือนพฤษภาคมพ.ศ. ๒๔๕๓ กรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทานบ้านศาลาแดง และท่านได้อยู่ต่อมาจนตลอดอายุของท่าน

ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ สมเด็จพระปิยมหาราชสวรรคต พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเรียกเจ้าพระยายมราชว่า ครู ขึ้นครองราชย์ เจ้าพระยายมราชนับว่ายางเข้ามัชฌิมวัย แต่ก็ยังมีไฟแรงได้จัดวางระบบตำรวจนครบาลขึ้นใหม่ให้เรียบร้อยทั้งยังจัดการประปาโดยขุดคลองไปรับน้ำมาจากเชียงรากตั้งโรงไฟฟ้าสยามของชาวต่างประเทศได้สัมปทานไว้อีกทั้งยังตั้งบริษัททำปูนซีเมนต์และยังได้รับหน้าที่ก่อสร้างพระราชฐานที่สำคัญอีกหลายแห่ง ทั้งกรุงเทพและหัวเมือง เช่นพระที่นั่งอนันตสมาคม (เริ่มก่อสร้างตั้งแต่รัชกาลที่ ๕) ซึ่งนับว่างานนี้เป็นงานก่อสร้างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของท่าน นอกจากนี้ยังมีตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน, สวนสุนันทมา วังปารุสกาวัน และพระตำหนักสวนกุหลาบ เป็นต้น

ในราชการที่ ๖ นี้จึงมีพระบรมราชโองการดำรัส ให้สถาปนา เจ้าพระยายมราชขึ้นเป็น เจ้าพระยารับพระราชทานสุพรรณบัฏ มีสมญาจารึกในสุพรรณบัฏว่า เจ้าพระยายมราช ชาติเสนางคนรินทร์ มหินทราธิรสมุหมนตรีประธานสุขุมนัยบริหาร อเนกนรนาถ ฉัฏฐมราชวโรปการี นิตยภักดีศรีสุโขปสดัมภก มหาอำมาตย์นายก เมตตาชวาธยาศัย พุทธาทิตรัยรัตนสรณธาดาอภัยพิริยบากรมพหุ คชนาม

เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม) ถึงแก่อสัญกรรม เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ปีขาล พ.ศ. ๒๔๘๑ เวลา ๑๕๐๐ น. ในตำแหน่ง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ สิริอายุได้ ๗๕ ปี โดยสิ้นใจอย่างสงบที่บ้านศาลาแดง

รุ่งขึ้นทางราชการได้ประกาศให้ข้าราชการไว้ทุกข์ทั่วประเทศ มีกำหนด ๑๕ วัน สถานที่ราชการลดธงลงครึ่งเสาเป็นเวลา ๓ วัน ซึ่งบรรดาสถานทูตและสถานกงสุลให้เกียรติลดธงครึ่งเสาเป็นเวลา 3 วัน เช่นกัน

นี่คือเกียรติยศที่เด็กกัณฑ์เทศน์จากเมืองสุพรรณบุรีได้รับเพราะความดีและความสามารถโดยแท้

ทำวัตรเช้า

(เมื่อหัวหน้าจุดเทียน ธูป พึงนั่งคุกเข่าประนมมือพร้อมกัน หัวหน้านำให้ว่าตามทีละตอน)

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ สฺวากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ สาธุโน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ ปัจฉิมาชะนะตานุกัมปะมานะสา
อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา
พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)
สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม
ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สังฆัง นะมามิ (กราบ)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะ
ภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา
สัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา
สัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา
สัมพุทธัสสะ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) โย โส ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวา, โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัหมะกัง สัสสะมะณะ พราหมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตวา ปะเวเทสิ, โย ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัลยาณัง มัชเฌกัลยาณัง ปะริโยสานะกัลยาณัง, สาตถัง สะพยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พรัหมะ

จะริยัง ปะกาเสสิ, ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบ)

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) โย โส สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบ)

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโตสาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ, ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบ)

(นั่งพับเพียบ)

(นำ) หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะ ปะริกิตตะนะ ปาฐัญจะ ภะณามะเส ฯ

(ถ้าจะสวดครึ่งเดียว คือลงแค่ ปะภาวะสิทธิยา ไม่ต่อ อิธะตะถาคะโต ก็นำเพียงครึ่งเดียวว่า หันทะ มะยัง ระตะนัตตะ ยัปปะณามะคาถาโย ภะณามะ เส ฯ)

(รับ) พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว
โยจ้นตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก
วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง
ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน
โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน
วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง
สังโฆ สุเขตตาภยะติเขตตะสัญญิโต
โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุ โพธะโก
โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส
วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง
วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง
ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา
ม่า โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา ฯ
(ถ้ามีเวลาพอ ให้สวด สังเวคะปะริกิตตะนะ
ปาฐะ ต่อไปนี้)

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต, มะยันตัง ธัมมัง สุตวา เอวัง ชานามะ, ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะ ทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา, เสยยะถีทัง, รูปูปาทานักขันโธ, เวทะนูปาทานักขันโธ, สัญญูปาทานักขันโธ, สังขารูปาทานักขันโธ, วิญญาณูปาทานักขันโธ, เยสัง ปะริญญายะ, ธะระมาโน โส ภะคะวา, เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ, เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต

สาวะเกสุ อะนุสาสะนี, พะหุลา ปะวัตตะติ, รูปัง อะนิจจัง, เวทะนา อะนิจจา, สัญญา อะนิจจา, สังขารา อะนิจจา, วิญญาณัง อะนิจจัง, รูปัง อะนัตตา, เวทะนา อะนัตตา, สัญญา อะนัตตา, สังขารา อะนัตตา, วิญญาณัง อะนัตตา, สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ, เต มะยัง โอติณณามะหะ ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิโทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,ทุกโขติณณา,ทุกขะปะเรตา,อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ, จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง, สัทธา อะคารัสมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา, ตัสมิง ภะคะวะติ พรัหมะจะริยัง จะรามะ, ภิกขูนังสิกขาสาชีวะสะมาปันนา, ตัง โน พรัหมะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตูติ ฯ

ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะวิธี

(นำ) หันทะ มะยัง ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะ ปาฐัง ภะณามะ เส ฯ

(รับ) ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณ๎หัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะ ปะสัมผัสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถังฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ, เนวะ ท๎วายะ, นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ, วิหิงสุปะระติยา, พรัหมะจะริยานุคคะหายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาต๎รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณ๎หัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัม

ผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง ฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ อุปปันนานังเวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพ๎ยาปัชฌะปะระมะตายาติ ฯ

ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะวิธี

(นำ) หันทะ มะยัง ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส ฯ

(รับ) ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง ยะทิทัง จีวะรัง ฯ ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสสัตโต นิชชีโว สุญโญ ฯ สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิคุจฉะนียานิ อิมัง ปูติกายัง ปัต๎วา, อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ ฯ

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง ยะทิทัง ปิณฑะปาโต ฯ ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก, นิสสัตโต นิชชีโว สุญโญฯ สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต อะชิคุจฉะนีโย อิมัง ปูติกายัง ปัต๎วา อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ ฯ

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเว ตัง ยะทิทัง เสนาสะนัง ฯ ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสสัตโต นิชชีโว สุญโญ ฯ สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสะนานิ อะชิคุจฉะนียานิ อิมัง ปูติกายัง ปัตวา อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ ฯ

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเว ตัง ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ฯ ตะทุปะภุญชะโก จะปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสสัตโต นิชชีโว สุญโญ ฯ สัพโพ ปะนายังคิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร อะชิคุจฉะนีโย อิมัง ปูติกายัง ปัตวา อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ ฯ

ปัตติทานะคาถา

(นำ) หันทะ มะยัง ปัตติทานะ คาถา โย ภะณามะ เส ฯ

(รับ) ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี
ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง
ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันตุ ปูชิตา
โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัณฑะเล

เถรา จะ มัชฌิมา นะวะกา จะ ภิกขะโว
สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา
คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา
สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต
ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา
สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา
นิยยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต
สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง ฯ

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา
สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ
อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจาริโน
วุฑฒิง สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต ฯ

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน พุทธะสาสะเน
สัมมาธารัง ปะเวจฉันโต กาเล เทโว ปะวัสสะตุ
วุฑฒิภาวายะ สัตตานัง สะมิทธัง เนตุ เมทะนิง
มาตาปิตา จะ อัตระชัง นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง
เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา ฯ

ทำวัตรเย็น

(เมื่อหัวหน้าจุดเทียน ธูป พึงนั่งคุกเข่าประนมมือพร้อมกัน หัวหน้านำให้ว่าตามทีละตอน)

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ สฺวากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ สาธุโน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปะ มานะสา
อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา
พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)
สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม
ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สังฆัง นะมามิ (กราบ)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะ

ภาคะ นะมะการัญเจวะ พุทธานุสสะติ นะ
ยัญจะ กะโรมะ เส ฯ

(บางแห่งนำว่า) ยะมัมหะ โข มะยัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง, ยัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ ปัพพะชิตา, ยัสมิง ภะคะวะติ พรัหมะจะริยัง จะรามะ, ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ สักกาเรหิ อะภิปูชะยิต๎วา อะภิวาทะนัง กะริม๎หา, หันทะทานิ มะยัง ตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อะภิคายิตุง, ปุพพะภาคะนะมะการัญเจวะ พุทธานุสสะตินะยัญจะ กะโรมะ เส ฯ

(รับ) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ตังโขปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัล๎ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต, อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง

สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) พุทธ๎วาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต
สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต
โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร
วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
พุทธัสสาหัส๎มิ ทาโส วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร
พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม
พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน
พุทธัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(กราบหมอบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ ฯ
(นั่งคุกเข่าว่า)

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) ส๎วากขาโต ภะคะวาตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก, เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) ส๎วากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท
ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี
วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง
ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
ธัมมัสสาหัส๎มิ ทาโส วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร
ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโมเม สะระณังวะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน
ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
สัพเพปิ อันตะรายาเม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสาฯ

(กราบหมอบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะ ยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม ฯ

(นั่งคุกเข่าว่า)

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะเสฯ

(รับ) สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ

ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย, อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ
เส ฯ

(รับ) สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาภิยุตโต
โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ
สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต
วันทามะหัง ตะมะริยานะ คะณัง สุสุทธัง

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
สังฆัสสาหัสมิ ทาโส วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร
สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะเม
สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณังวะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน

สังฆัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสาฯ

(กราบลงหมอบว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ ฯ

อะตีตะปัจจะเวกขะณะวิธี

(นำ) หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส ฯ

(รับ) อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง ฯ

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต, โส เนวะ ทวายะ นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ

กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระติยา พรัหมะจะริยานุคคะหายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาต๎รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ ฯ

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง ฯ

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ปะริภุตโต, โส ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพ๎ยาปัชฌะปะระมะตายาติ ฯ

อันคนดี มิใช่ดี ที่มีทรัพย์
มิใช่นับ พงษ์พันธ์ ชันษา
อันคนดี ดีด้วยงาน การนานา
อีกวิชา ศีลธรรม นำให้ดี

กรวดน้ำอิมินา

(นำ) หันทะ มะยัง อุททิสะนาธิฏฐานะคาถาโย ภะณามะ เส ฯ

(รับ) อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อุปัชฌายา คุณุตตะรา
อาจริยูปะการา จะ มาตาปิตาจะ ญาตะกา(ปิยา มะมัง)
สุริโย จันทิมา ราชา คุณะวันตา นะราปิ จะ
พรัหมะมารา จะ อินทา จะ โลกะปาลา จะ เทวะตา
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ ปุญญานิ ปะกะตานิ เม
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ ขิปปัง ปาเปถะ โวมะตังฯ
อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อิมินา อุททิเสนะ จะ
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ ตัณหุปาทานะเฉทะนัง
เย สันตาเน หินา ธัมมา ยาวะ นิพพานะโต มะมัง
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว
อุชุจิตตัง สะติปัญญา สัลเลโข วิริยัมหินา
มารา ละภันตุ โนกาสัง กาตุญจะ วิริเยสุ เม
พุทธาธิปะวะโร นาโถ ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ สังโฆ นาโถตตะโร มะมังฯ
เตโสตตะมานุภาเวนะ มาโรกาสัง ละภันตุ มาฯ

สวดมนต์

ชุมนุมเทวดา

(ถ้าจะสวดเจ็ดตำนานใช้)

สะรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง
ปะริตตานุภาโว สะทา รักขะตูติ ผะริต์วานะ
เมตตัง สะเมตตา ภะทันตา
อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภะณันตุ

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะ โวเม สุณันตุฯ ธัมมัสสะวะนะ-กาโล อะยัมภะทันตา ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะ-ทันตา

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตาฯ

(ถ้าจะสวดสิบสองตำนานใช้)

สะมันตา จักกะวาเฬสุ อัต์ราคัจฉันตุ เทวะตา
สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุณันตุ สัคคะ โมกขะทังฯ

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน ฯลฯ

(เหมือนเจ็ดตำนานไปจนจบ)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

(ถ้าสวดให้คนไข้ฟัง หรือสวดให้งานทำบุญสะเดาะเคราะห์ ต่อชะตาอายุ สวดดังนี้)

พุทธัง อายุวัฑฒะนัง ชีวิตังยาวะ นิพพานัง สะระณังคัจฉามิ

ธัมมัง อายุวัฑฒะนัง ชีวิตังยาวะ นิพพานัง สะระณังคัจฉามิ

สังฆัง อายุวัฑฒะนัง ชีวิตังยาวะ นิพพานัง สะระณังคัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทธังอายุวัฑฒะนัง ชีวิตังยาวะ นิพพานัง สะระณังคัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมังอายุวัฑฒะนัง ชีวิตังยาวะ นิพพานัง สะระณังคัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง อายุวัฑฒะนัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทธัง อายุวัฑฒะนัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมัง อายุวัฑฒะนัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง อายุวัฑฒะนัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ

นะมะการะสิทธิคาถา

(ใช้แทน สัมพุทเธ)

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏโฐ
สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต
มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
ปาเป สิ เขมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ฯ
พุทธัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

ธัมโม ธะโช โย วิยะ ตัสสะ สัตถุ
ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธิมัคคัง
นิยยานิโก ธัมมะธะรัสสะ ธารี
สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ฯ
ธัมมัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
โมหัปปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะเชตา
สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ
สวากขาตะธัมมัง วิทิตัง กะโรติ ฯ
สังฆัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
พุทธานุพุทธัง สะมะสีละทิฏฐิง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

สัมพุทเธ อัฏฐะวีสัญจะ
ทวาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ
นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ
อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ
หันตวา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัญจะ จะตุวีสะติสะหัสสะเก
ทะสะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต๎วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต อัฏฐะจัตตาฬีสะสะหัสสะเก
วีสะติสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต๎วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

(ถ้าไม่สวด สัมพุทเธ จะสวด นะมะการะสิทธิคาถา แทนก็ได้)

นะโมการะอัฏฐะกะ

นะโม อะระหะโต สัมมา- สัมพุทธัสสะ มะเหสิโน
นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ ส๎วากขาตัสเสวะ เตนิธะ
นะโม มหาสังฆัสสาปิ วิสุทธะสีละทิฏฐิโน
นะโม โอมาต๎ยารัทธัสสะ ระตะนัตต๎ยัสสะ สาธุกัง
นะโม โอมะกาตีตัสสะ ตัสสะ วัตถุตต๎ยัสสะปิ
นะโมการัปปะภาเวนะ วิคัจฉันตุ อุปัททะวา
นะโมการานุภาเวนะ สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
นะโมการัสสะ เตเชนะ วิธิม๎หิ โหมิ เตชะวา ฯ

มังคะละสุตตัง

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติเชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ฯ อะถะโข อัญญะตะรา เทวะตา อะภิกกันตายะ รัตติยา อะภิกกัน-ตะวัณณา เกวะละกัปปัง เชตะวะนัง โอภาเสต๎วา เยนะ ภะคะวา เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิต๎วา ภะคะวันตัง อภิวาเทต๎วา เอกะมันตัง อัฏฐาสิ ฯ เอกะมันตัง ฐิตา โข สา เทวะตา ภะคะวันตัง คาถายะ อัชฌะภาสิ

พะหู เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง
อากังขะมานา โสตถานัง พ๎รูหิ มังคะละมุตตะมัง ฯ

อะเสวะนา จะ พาลานัง ปัณฑิตานัญจะ เสวะนา
ปูชา จะ ปูชะนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ วินะโย จะ สุสิกขิโต
สุภาสิตา จะ ยา วาจา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
มาตาปิตุอุปัฏฐานัง ปุตตะทารัสสะสังคะโห
อะนากุลา จะ กัมมันตา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ทานัญจะ ธัมมะจะริยา จะ ญาตะกานัญจะ สังคะโห
อะนะวัชชานิ กัมมานิ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
อาระตี วิระตี ปาปา มัชชะปานาจะสัญญะโม
อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
คาระโว จะ นิวาโต จะ สันตุฏฐี จะ กะตัญญุตา

กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ขันตี จะ โสวะจัสสะตา สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง
กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ตะโป จะ พรัหมะจะริยัญจะ อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ผุฏฐัสสะ โลกะธัมเมหิ จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
อะโสกัง วิระชัง เขมัง เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ
เอตาทิสานิ กัต๎วานะ สัพพัตถะมะปะราชิตา
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ ตันเตสังมังคะละมุตตะมันติฯ

ระตะนะสุตตัง

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วายานิวะ อันตะลิกเข
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง
ตัส๎มา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
ตัส๎มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตาฯ
ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วายัง ระตะนัง ปะณีตัง
นะ โน สะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ

อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
ยะทัชฌะคา สักยะมุนี สะมาหิโต
นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี สุจิง
สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย ปุคคะลา อัฏฐะ สะตัง ปะสัฏฐา
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ
เต ทักขิเณยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
เอเตสุ ทินนานิ มะหัปผะลานิ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัฬหะนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุธา นิพพุติง ภุญชะมานา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วิรัตตะจิตตายะติเก ภะวัสมิง
เต ขีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

กะระณียะเมตตะสุตตัง

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อภิสะเมจจะ
สักโก อุชู จะ สุหุชู จะ สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี
สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
สันตินท्रิโย จะ นิปะโก จะ อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ
นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิญจิ เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง
สุขิโน วา เขมิโน โหนตุ สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
ทีฆา วา เย มะหันตา วา มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถูลา
ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร
ภูตา วา สัมภะเวสี วา สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ นาติมัญเญถะ กัตถะจิ นัง กิญจิ
พยาโรสะนา ปะฏีฆะสัญญา นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ

มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ
เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ พรัหมะเมตัง วิหารัง อิธะมาหุ
ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน
กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง นะ หิ ชาตุ คัพภะเสยยัง ปุนะเรตีติ ฯ

ขันธะปะริตตะคาถา

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพยาปุตเตหิ เม เมตตัง เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา
สัพเพ ภัทรานิ ปัสสันตุ มา กิญจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ อัปปะมาโณ ธัมโม อัปปะมาโณ สังโฆ ปะมาณะวันตานิ สิรีงสะปานิ อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระพู มูสิกา กะตา เม รักขา กะตา เม ปะริตตา ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ โสหัง นะโม ภะคะวะโต นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานังฯ

โมระปะริตตัง

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พราหมะณา เวทะคู สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พราหมะณา เวทะคู สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร วาสะมะกัปปะยีติ ฯ

วัฏฏะกะปะริตตัง

อัตถิ โลเก สีละคุโณ สัจจัง โสเจยยะนุททะยา
เตนะ สัจเจนะ กาหามิ สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง
อาวัชชิตฺวา ธัมมะพะลัง สะริตฺวา ปุพพะเก ชิเน
สัจจะพะละมะวัสสายะ สัจจะกิริยะมะกาสะหัง
สันติ ปักขา อะปัตตะนา สันติ ปาทา อะวัญจะนา
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา ชาตะเวทะ ปะฏิกกะมะ
สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง มะหาปัชชะลิโต สิขี
วัชเชสิ โสฬะสะ กะรีสานิ อุทะกัง ปัตฺวา ยะถา สิขี
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ เอสา เม สัจจะปาระมีติ ฯ

อาฏานาฏิยะปะริตตัง

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ จักขุมันตัสสะ สิรีมะโต
สิขิสสะปิ นะมัตถุ สัพพะภูตานุกัมปิโน
เวสสะภุสสะ นะมัตถุ นฺหาตะกัสสะ ตะปัสสิโน
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ มาระเสนัปปะมัททิโน
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ พราหมะณัสสะ วุสีมะโต
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ
อังคีระสัสสะ นะมัตถุ สักฺยะปุตตัสสะ สิรีมะโต
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ สัพพะทุกขาปะนูทะนัง
เย จาปิ นิพพุตา โลเก ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง
เต ชะนา อะปิสุณา มะหันตา วีตะสาระทา

หิตัง เทวะมะนุสสานัง ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง มะหันตัง วีตะสาระทังฯ
(วิชชาจะระณะสัมปันนัง พุทธัง วันทามะ โคตะมันติ)

สักกัต๎วา พุทธะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
หิตัง เทวะมะนุสสานัง พุทธะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ทุกขา วูปะสะเมนตุ เต
สักกัต๎วา ธัมมะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
ปะริฬาหูปะสะมะนัง ธัมมะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ภะยา วูปะสะเมนตุ เต
สักกัต๎วา สังฆะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง สังฆะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ โรคา วูปะสะเมนตุ เต ฯ

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง พุทธะสะมัง นัตถิ ตัส๎มา โสตถี ภะวันตุ เต
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ ตัส๎มา โสตถี ภะวันตุ เต

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง สังฆะสะมัง นัตถิ ตัสมา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

อังคุลิมาละปะริตตัง

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

โพชฌังคะปะริตตัง

โพชฌังโค สะติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะถา
วิริยัมปีติปัสสัทธิ- โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร
สะมาธุเปกขะ โพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา
มุนินา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลีกะตา
สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

เอกัสมิง สะมะเย นาโถ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง
คิลาเน ทุกขิเต ทิสวา โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ
เต จะ ตัง อะภินันทิตวา โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

เอกะทา ธัมมะราชาปิ เคลัญเญนาภิปีฬิโต
จุนทัตเถเรนะ ตัญเญวะ ภะณาเปตวานะ สาทะรัง
สัมโมทิตวา จะ อาพาธา ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง
มัคคาหะตะกิเลสา วะ ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

อะภะยะปะริตตัง

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

นิมิตฺตํ สาธุ รูปานํ กตญฺญู กตเวทิตา

ความกตัญญู กะตะเวทีเป็นนิมิตเครื่องหมายของคนดี

เทวะตาอุยโยชะนะคาถา

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน
เอตตาวะตา จะ อัมเหหิ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทันตุ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ
สัพเพ พุทธา พะลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

มงคลจักรวาฬใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะหิทธิมะหาคุณา-ปะริมิตะปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัต-ถัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ทวัตติง-สะมะหาปุริสะลักขะณานุภาเวนะ อะสีตยานุพยัญชะนา-นุภาเวนะ อัฏฐุตตะระสะตะมังคะลานุภาเวนะ ฉัพพัณณะ-รังสิยานุภาเวนะ เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตา-นุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะปาระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ พุทธานุ-ภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระ

ธัมมานุภาเวนะ อัฏฐังคิกะมัคคานุภาเวนะ อัฏฐะสะมาปัตติยานุภาเวนะ ฉะฬะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละญาณานุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตาอุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณานุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะ โรคะ โสกุปัททะวะทุกขะ โทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา ตุยหัง สะมิชฌันตุ ทีฆายุตา ตุยหัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา ฯ อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิคังคามะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมเห อะนุรักขันตุ ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันตวา เตสัง อุปัททะเว
นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันตวา เตสัง อุปัททะเว
นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันตวา เตสัง อุปัททะเว ฯ

บทขัดธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง สัมพุชฌิตฺวา ตะถาคะโต
ปะฐะมัง ยัง อะเทเสสิ ธัมมะจักกัง อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ปะวัตเตนโต โลเก อัปปะฏิวัตติยัง
ยัตถากขาตา อุโภ อันตา ปะฏิปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตูสฺวาริยะสัจเจสุ วิสุทธัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราเชนะ สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
เวยยากะระณะปาเฐนะ สังคีตันตัมภะณามะ เส ฯ

ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสุตตัง

ะเอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิสิปะตะเน มิคะทาเย ฯ ตัตฺระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ ฯ

เทฺวเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา โย จายัง กาเมสุกามะสุขัลลิกานุโยโคหีโนคัมโมโปถุชชะนิโก อะนะริโยอะนัตถะสัญหิโต โยจายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต ฯ

เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะอะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถีทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจังฯ ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัตระตัตราภินันทินี ฯ เสยยะถีทัง ฯ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง ฯ โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถีทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โขปะนิทังทุกขะสะมุทะโยอะริยะสัจจังปะหาตัพ-พันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ

ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณังอุทะปาทิ ปัญญาอุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะ-สัจจัง ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติปะริวัฏฏัง ทะวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหมะเก สัสสะมะณะพราหมะณิยา ปะชายะ สะเทวะ-มะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติปะริวัฏฏัง ทะวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหมะ-เก สัสสะมะณะพราหมะณิยา ปะชายะ สะเทวะ มะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัม โพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ อะกุปปา เม วิมุตติ อะยะมันติมา ชาติ นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ฯ อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสมิง ภัญญะมาเน อายัสมะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง อุทะปาทิ ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก ภุมมา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหมุนา วา เกนะจิ วา โลกัสมินติ ฯ

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ยามานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ นิมมานะ-ระตีนัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี นัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา (เมื่อจะสวดย่อ เพียงสวรรค์ ๖ ชั้น ครั้นสวดมาถึงตรงนี้แล้วสวด พรัหมะกายิกา เทวา สัททะมะนุสสะเวสุง แล้วลง เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย ฯลฯ เหมือนกันไปจนจบ) พรัหมะปาริสัชชา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ พรัหมะปาริสัชชานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

พรัหมะปะโรหิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ พรัหมะปะโรหิตานัง เทวานัง สัททังสุต๎วา

มะหาพรัหมา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ มะหา-พรัหมานัง เทวานัง สัททังสุต๎วา

ปะริตตาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะริตตาภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อัปปะมาณาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อัปปะมา-ณาภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อาภัสสะรา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อาภัสสะ-รานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

ปะริตตะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะริตตะ-สุภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อัปปะมาณะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุภะกิณ๎หะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุภะกิณ๎หะกานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

(อะสัญญิสัตตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อะสัญญิสัตตานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา)

เวหัปผะลา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ เวหัปผะลานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะวิหาเทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อะวิหานังเทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะตัปปา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อะตัปปานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุทัสสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุทัสสานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุทัสสี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุทัสสีนัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะกะนิฏฐะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรณะ วา พรัหมุนา วา เกนะจิ วา โลกัส๎มินติ ฯ

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ ยาวะ พรัหมะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิ ฯ อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ ฯ อัปปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ฯ

อะถะ โข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญติ ฯ

อิติหิทัง อายัสมะโต โกณฑัญญัสสะ อัญญาโกณฑัญโญ เต๋ววะนามัง อะโหสีติ ฯ

บทขัดอะนัตตะลักขะณะสูตร

ยันตัง สัตเตหิ ทุกเขนะ เญยยัง อะนัตตะลักขะณัง
อัตตะวาทาตตะสัญญานัง สัมมะเทวะ วิโมจะนัง
สัมพุทโธ ตัง ปะกาเสสิ ทิฏฐะสัจจานะ โยคินัง
อุตตะริง ปะฏิเวธายะ ภาเวตุง ญาณะมุตตะมัง
ยันเตสัง ทิฏฐะธัมมานัง ญาเณนุปะปะริกขะตัง
สัพพาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสุ อะเสสะโต
ตะถา ญาณานุสาเรนะ สาสะนัง กาตุมิจฉะตัง
สาธูนัง อัตถะสิทธัตถัง ตัง สุตตันตัง ภะณามะ เส ฯ

อะนัตตะลักขะณะสุตตัง

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิสิปะตะเน มิคะทาเย ฯ ตัต๎ระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ ฯ

รูปัง ภิกขะเว อะนัตตา ฯ รูปัญจะหิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ นะยิทัง รูปัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพเภถะ จะ รูเป เอวัง เม รูปัง โหตุ เอวัง เม รูปัง มา อะโหสีติ ฯ ยัส๎มา จะ โข ภิกขะเว รูปัง อะนัตตา ตัส๎มา รูปัง อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพภะติ รูเป เอวัง เม รูปัง โหตุ เอวัง เม รูปัง มา อะโหสีติ ฯ

เวทะนา อะนัตตา ฯ เวทะนา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ นะยิทัง เวทะนา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพเภถะ จะ เวทะนายะ เอวัง เม เวทะนา โหตุ เอวัง เม เวทะนา มา อะโหสีติ ฯ ยัส๎มา จะ โข ภิกขะเว เวทะนา อะนัตตา ตัส๎มา เวทะนา อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพภะติ เวทะนายะ เอวัง เม เวทะนา โหตุ เอวัง เม เวทะนา มา อะโหสีติ ฯ

สัญญา อะนัตตา ฯ สัญญา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ นะยิทัง สัญญา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพเภถะ จะ สัญญายะ เอวัง เม สัญญา โหตุ เอวัง เม สัญญา มา อะโหสีติ ฯ ยัสฺมา จะ โข ภิกขะเว สัญญา อะนัตตา ตัสฺมา สัญญา อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพภะติ สัญญายะ เอวัง เม สัญญา โหตุ เอวัง เม สัญญา มา อะโหสีติ ฯ

สังขารา อะนัตตา ฯ สังขารา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสังสุ นะยิทัง สังขารา อาพาธายะ สังวัตเตยยุง ลัพเภถะ จะ สังขาเรสุ เอวัง เม สังขารา โหนตุ เอวัง เม สังขารา มา อะเหสุนติ ฯ ยัสฺมา จะ โข ภิกขะเว สังขารา อะนัตตา ตัสฺมา สังขารา อาพาธายะ สังวัตตันติ นะ จะ ลัพภะติ สังขาเรสุ เอวัง เม สังขารา โหนตุ เอวัง เม สังขารา มา อะเหสุนติฯ

จงหมั่น	บูชานึก	น้อมรำลึก	พระรัตนตรัย
จนมอดม้วย	ชีวาลัย	อย่าให้ขาด	สักเวลา
จะประเสริฐ	เกิดความสุข	ขจัดทุกข์	ภัยนานา
ยศศักดิ์	ลาภนั้นหนา	จะไหลมา	ดั่งวารี

วิญญาณัง อะนัตตา ฯ วิญญาณัญจะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ นะยิทัง วิญญาณัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพเภถะ จะ วิญญาเณ เอวัง เม วิญญาณัง โหตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อะโหสีติ ฯ ยัส๎มา จะ โข ภิกขะเว วิญญาณัง อะนัตตา ตัส๎มา วิญญาณัง อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพภะติ วิญญาเณ เอวัง เม วิญญาณัง โหตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อะโหสีติ ฯ

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว รูปัง นิจจัง วา อะนิจจัง วาติ ฯ อะนิจจัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัส๎มิ เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว เวทะนา นิจจา วา อะนิจจา วาติ ฯ อะนิจจา ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะ-ธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัส๎มิ เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว สัญญา นิจจา วา อะนิจจา วาติ ฯ อะนิจจา ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง

วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัสฺมิ เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว สังขารา นิจจา วา อะนิจจา วาติ ฯ อะนิจจา ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะ-ธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัสฺมิ เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว วิญญาณัง นิจจัง วา อะนิจจัง วาติ ฯ อะนิจจัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะ-ธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัสฺมิ เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัสฺมาติหะ ภิกขะเว ยังกิญจิ รูปัง อะตีตานาคะ-ตะปัจจุปปันนัง อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา โอฬาริกัง วา สุขุมัง วา หีนัง วา ปะณีตัง วา ยัน ทูเร สันติเก วา สัพพัง รูปัง เนตัง มะมะ เนโสหะมัสฺมิ นะ เมโส อัตตาติ ฯ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ฯ

ยา กาจิ เวทะนา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปะณีตา วา ยา ทูเร สันติเก วา สัพพา เวทะนา เนตัง มะมะ เนโสหะมัสฺมิ

นะ เมโส อัตตาติ ฯ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ฯ

ยา กาจิ สัญญา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปะณีตา วา ยา ทูเร สันติเก วา สัพพา สัญญา เนตัง มะมะ เนโสหะมัส๎มิ นะ เมโส อัตตาติ ฯ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ฯ

เย เกจิ สังขารา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปะณีตา วา เย ทูเร สันติเก วา สัพเพสังขารา เนตัง มะมะ เนโสหะมัส๎มิ นะ เมโส อัตตาติ ฯ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ฯ

ยัง กิญจิ วิญญาณัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา โอฬาริกัง วา สุขุมัง วา หีนัง วา ปะณีตัง วา ยัน ทูเร สันติเก วา สัพพัง วิญญาณัง เนตัง มะมะ เนโสหะมัส๎มิ นะ เมโส อัตตาติ ฯ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ฯ

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุต๎วา อะริยะสาวะโก รูปัส๎มิงปิ นิพพินทะติ เวทะนายะปิ นิพพินทะติ สัญญายะปิ นิพพินทะติ สังขาเรสุปิ นิพพินทะติ วิญญาณัส๎มิงปิ นิพพินทะติ ฯ นิพพินทัง วิรัชชะติ ฯ วิราคา วิมุจจะติ ฯ

วิมุสตัส๎มิง วิมุตตะมีติ ญาณัง โหติ ขีณา ชาติ วุสิตัง พรัหมะจะริยัง กะตัง กะระณียัง นาปะรัง อิตถัตตายาติ ปะชานาตีติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวาฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุงฯ

อิมัส๎มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส๎มิง ภัญญะมาเน ปัญจะ วัคคิยานัง ภิกขูนัง อะนุปาทายะ อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสูติ ฯ

บทขัดอาทิตตะปะริยายะสูตร

เวเนยยะทะมะโนปาเย สัพพะโส ปาระมิง คะโต
อะโมฆะวะจะโน พุทโธ อะภิญญายานุสาสะโก
จิณณานุรูปะโต จาปิ ธัมเมนะ วินะยัง ปะชัง
จิณณาคคิปาริจะริยานัง สัมโพชฌาระหะโยคินัง
ยะมาทิตตะปะริยายัง เทสะยันโต มะโนหะรัง
เต โสตาโร วิโมเจสิ อะเสกขายะ วิมุตติยา
ตะเถโวปะปะริกขายะ วิญญูนัง โสตุมิจฉะตัง
ทุกขะตาลักขะโณปายัง ตัง สุตตันตัง ภะณามะเส ฯ

อาทิตตะปะริยายะสุตตัง

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา คะยายัง วิหะระติ คะยาสีเส สัทธิง ภิกขุสะหัสเสนะ ฯ

ตัต๎ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ฯ

สัพพัง ภิกขะเว อาทิตตัง ฯ กิญจะ ภิกขะเว สัพพัง อาทิตตัง ฯ จักขุง ภิกขะเว อาทิตตัง รูปา อาทิตตา จักขุวิญญาณัง อาทิตตัง จักขุสัมผัส โส อาทิต โต ยัมปิทัง จักขุสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ฯ วะทามิ ฯ

โสตัง อาทิตตังสัททาอาทิตตา โสตะวิญญาณังอาทิตตัง โสตะสัมผัส โส อาทิต โต ยัมปิทัง โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ฯ วะทามิ ฯ

ฆานังอาทิตตังคันธาอาทิตตาฆานะวิญญาณังอาทิตตัง ฆานะสัมผัส โส อาทิต โต ยัมปิทัง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา

อุปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ฯ วะทามิ ฯ

ชิวหา อาทิตตา ระสา อาทิตตา ชิวหาวิญญาณัง อาทิตตัง ชิวหาสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปิทัง ชิวหาสัมผัสสะปัจจะยา อุปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ฯ วะทามิ ฯ

กาโย อาทิตโต โผฏฐัพพา อาทิตตา กายะวิญญาณัง อาทิตตัง กายะสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปิทัง กายะสัมผัส-สะปัจจะยา อุปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ฯ วะทามิ ฯ

มะโน อาทิตโต ธัมมา อาทิตตา มะโนวิญญาณัง อาทิตตัง มะโนสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปิทัง มะโนสัมผัสสะปัจจะยา

อุปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ฯ วะทามิ ฯ

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุต๎วา อะริยะสาวะโก

จักขุส๎มิงปิ นิพพินทะติ รูเปสุปิ นิพพินทะติ จักขุวิญญาเณปิ นิพพินทะติ จักขุสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทัง จักขุสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติเวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส๎มิงปิ นิพพินทะติ ฯ

โสตัส๎มิงปิ นิพพินทะติ สัทเทสุปิ นิพพินทะติ โสตะวิญญาเณปิ นิพพินทะติ โสตะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทัง โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส๎มิงปิ นิพพินทะติ ฯ

ฆานัส๎มิงปิ นิพพินทะติ คันเธสุปิ นิพพินทะติ ฆานะ-วิญญาเณปิ นิพพินทะติ ฆานะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทัง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส๎มิงปิ นิพพินทะติ ฯ

ชิวหายะปิ นิพพินทะติ ระเสสุปิ นิพพินทะติ ฯ ชิวหาวิญญาเณปิ นิพพินทะติ ชิวหาสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทัง ชิวหา สัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง

วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัสมิงปิ นิพพินทะติ ฯ

กายัสมิงปิ นิพพินทะติ โผฏฐัพเพสุปิ นิพพินทะติ กายะวิญญาเณปิ นิพพินทะติ กายะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทัง กายะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัสมิงปิ นิพพินทะติ ฯ

มะนัสมิงปิ นิพพินทะติ ธัมเมสุปิ นิพพินทะติ มะโน-วิญญาเณปิ นิพพินทะติ มะโนสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทัง มะโนสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัสมิงปิ นิพพินทะติ ฯ

นิพพินทัง วิรัชชะติ ฯ วิราคา วิมุจจะติ ฯ วิมุตตัสมิง วิมุตตะมีติ ญาณัง โหติ ขีณา ชาติ วุสิตัง พรัหมะจะริยัง กะตัง กะระณียัง นาปะรัง อิตถัตตายาติ ปะชานาตีติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ฯ

อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสมิง ภัญญะมาเน ตัสสะ ภิกขุสะหัสสัสสะ อะนุปาทายะ อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสูติ ฯ

สิกฺข กาโม ภวํ โหติ

ผู้ใคร่ในการศึกษา เป็นผู้เจริญ

อุณ๎หิสสะวิชะยะคาถา

อัตถิ อุณ๎หิสสะ วิชะโย ธัมโม โลเก อะนุตตะโร
สัพพะสัตตะหิตัตถายะ ตัง ต๎วัง คัณหาหิ เทวะเต
ปะริวัชเช ราชะทัณเฑ อะมะนุสเสหิ ปาวะเก
พะยัคเฆ นาเค วิเส ภูเต อะกาละมะระเณนะ วา
สัพพัส๎มา มะระณา มุตโต ฐะเปต๎วา กาละมาริตัง
ตัสเสวะ อานุภาเวนะ โหตุ เทโว สุขี สะทา
สุทธะสีลัง สะมาทายะ ธัมมัง สุจะริตัง จะเร
ตัสเสวะ อานุภาเวนะ โหตุ เทโว สุขี สะทา
ลิกขิตัง จินติตัง ปูชัง ธาระณัง วาจะนัง คะรุง
ปะเรสัง เทสะนัง สุต๎วา ตัสสะ อายุ ปะวัฑฒะตีติ

ปัพพะโตปะมะคาถา

ยะถาปิ เสลา วิปุลา นะภัง อาหัจจะ ปัพพะตา
สะมันตา อะนุปะริเยยยุง นิปโปเถนตา จะตุททิสา
เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ อะธิวัตตันติ ปาณิโน
ขัตติเย พราหมะเณ เวสเส สุทเท จัณฑาละปุกกุเส
นะกิญจิ ปะริวัชเชติ สัพพะเมวาภิมัททะติ
นะ ตัตถะ หัตถีนัง ภูมิ นะ ระถานัง นะ ปัตติยา
นะ จาปิ มันตะยุทเธนะ สักกา เชตุง ธะเนนะ วา
ตัส๎มา หิ ปัณฑิโต โปโส สัมปัสสัง อัตถะมัตตะโน

พุทเธ ธัมเม จะ สังเฆ จะ ธีโร สัทธัง นิเวสะเย
โย ธัมมะจารี กาเยนะ วาจายะ อุทะ เจตะสา
อิเธวะ นัง ปะสังสันติ เปจจะ สัคเค ปะโมทะติ ฯ

อะริยะธะนะคาถา

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต อะจะลา สุปะติฏฐิตา
สีลัญจะ ยัสสะ กัลยาณัง อะริยะกันตัง ปะสังสิตัง
สังเฆ ปะสาโท ยัสสัตถิ อุชุภูตัญจะ ทัสสะนัง
อะทะลิทโทติ ตัง อาหุ อะโมฆันตัสสะ ชีวิตัง
ตัสมา สัทธัญจะ สีลัญจะ ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง
อะนุยุญเชถะ เมธาวี สะรัง พุทธานะ สาสะนันติฯ

บทขัดธรรมนิยามะสูตร

ยัง เว นิพพานะญาณัสสะ ญาณัง ปุพเพ ปะวัตตะเต
ตัสเสวะ วิสะยีภูตา ยายัง ธัมมะนิยามะตา
อะนิจจะตา ทุกขะตา จะ สัพเพสัง จะ อะนัตตะตา
ตัสสา ปะกาสะกัง สุตตัง ยัง สัมพุทเธนะ ภาสิตัง
สาธูนัง ญาณะจาเรนะ ยะถา พุทเธนะ เทสิตัง
โยนิโส ปะฏิปัตยัตถัง ตัง สุตตันตัง ภะณามะ เสฯ

ธัมมะนิยามะสุตตัง

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ฯ ตัตระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง ฯ ภะคะวา เอตะทะโวจะ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตาวะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ฯ ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชฌิตวา อะภิสะเมตวา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตาวะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ฯ ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชฌิตวา อะภิสะเมตวา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตาวะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ ฯ ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ

อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชฌิต๎วา อะภิสะเมต๎วา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ ธัมมาอะนัตตาติ ฯ อิทะมะโว จะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติ ฯ

ติลักขะณาทิคาถา

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา
สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา
อัปปะกา เต มะนุสเสสุ เย ชะนา ปาระคามิโน
อะถายัง อิตะรา ปะชา ตีระเมวานุธาวะติ
เย จะ โข สัมมะทักขาเต ธัมเม ธัมมานุวัตติโน
เต ชะนา ปาระเมสสันติ มัจจุเธยยัง สุทุตตะรัง
กัณหัง ธัมมัง วิปปะหายะ สุกกัง ภาเวถะ ปัณฑิโต
โอกา อะโนกะมาคัมมะ วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง
ตัต๎ราภิระติมิจเฉยยะ หิต๎วา กาเม อะกิญจะโน
ปะริโยทะเปยยะ อัตตานัง จิตตัก๎เลเสหิ ปัณฑิโต
เยสัง สัมโพธิยังเคสุ สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง
อาทานะปะฏินิสสัคเค อะนุปาทายะ เย ระตา
ขีณาสะวา ชุติมันโต เต โลเก ปะรินิพพุตาติ ฯ

ปะฏิจจะสะมุปปาทะปาฐะ

อะวิชชาปัจจะยา สังขารา สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง นามะรูปะปัจจะยา สะฬา-ยะตะนัง สะฬายะตะนะปัจจะยา ผัสโส ผัสสะปัจจะยา เวทะนา เวทะนาปัจจะยา ตัณหา ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง อุปาทานะปัจจะยา ภะโว ภะวะปัจจะยา ชาติ ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะ โทมะนัสสุปายาสา สัมภะวันติ ฯ เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ สะมุทะโย โหติ ฯ

อะวิชชายะเต๎วะ อะเสสะวิราคะนิโรธาสังขาระนิโรโธ สังขาระนิโรธา วิญญาณะนิโรโธ วิญญาณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโธ นามะรูปะนิโรธา สะฬายะตะนะนิโรโธ สะฬายะตะนะนิโรธาผัสสะนิโรโธผัสสะนิโรธาเวทะนา-นิโรโธ เวทะนานิโรธา ตัณหานิโรโธ ตัณหานิโรธา อุปาทานะนิโรโธ อุปาทานะนิโรธา ภะวะนิโรโธ ภะวะ-นิโรธา ชาตินิโรโธ ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง โสกะปะริ-เทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติ ฯ เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ นิโรโธ โหติฯ

พุทธะอุทานะคาถา

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พ๎ราห๎มะณัสสะ
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา
ยะโต ปะชานาติ สะเหตุธัมมัง ฯ
ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พ๎ราหมะณัสสะ
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา
ยะโต ขะยัง ปัจจะยานัง อะเวทิ ฯ
ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พ๎ราหมะณัสสะ
วิธูปะยัง ติฏฐะติ มาระเสนัง
สูโรวะ โอภาสะยะมันตะลิกขันติ ฯ

ภัทเทกะรัตตะคาถา

อะตีตัง นานวาคะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตัง
ยะทะตีตัมปะหีนันตัง อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง
ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ
อะสังหิรัง อะสังกุปปัง ตัง วิทธา มะนุพ๎รูหะเย
อัชเชวะ กิจจะมาตัปปัง โก ชัญญา มะระณัง สุเว
นะ หิ โน สังคะรันเตนะ มะหาเสเนนะ มัจจุนา

เอวัง วิหาริมาตาปิง อะโหรัตตะมะตันทิตัง
ตังเว ภัทเทกะรัตโตติ สันโต อาจิกขะเต มุนีติ ฯ

ปฐมพุทธะวะจะนะ

อะเนกะชาติสังสารัง สันธาวิสสัง อะนิพพิสัง
คะหะการัง คะเวสันโต ทุกขา ชาติ ปุนัปปุนัง
คะหะการะกะ ทิฏโฐสิ ปุนะ เคหัง นะ กาหะสิ
สัพพา เต ผาสุกา ภัคคา คะหะกูฏัง วิสังขะตัง
วิสังขาระคะตัง จิตตัง ตัณหานังขะยะมัชฌะคาติฯ

อภิธัมมนิทาน

กะรุณา วิยะ สัตเตสุ ปัญญายัสสะ มะเหสิโน
เญยยะธัมเมสุ สัพเพสุ ปะวัตติตถะ ยะถารุจิง
ทะยายะ ตายะ สัตเตสุ สะมุสสาหิตะมานะโส
ปาฏิเหราวะสานัมหิ วะสันโต ติทะสาละเย
ปาริจฉัตตะกะมูลัมหิ ปัณฑุกัมพะละนามะเก
สิลาสะเน สันนิสินโน อาทิจโจวะ ยุคันธะเร
จักกะวาฬะสะหัสเสหิ ทะสะหาคัมมะ สัพพะโส
สันนิสินเนนะ เทวานัง คะเณนะ ปะริวาริโต
มาตะรัง ปะมุขัง กัต๎วา ตัสสา ปัญญายะ เตชะสา
อะภิธัมมะกะถัง มัคคัง เทวานัง สัมปะวัตตะยิ

ตัสสะ ปาเท นะมัสสิตฺวา สัมพุทธัสสะ สิรีมะโต
สัทธัมมัญจัสสะ ปูเชตฺวา กัตฺวา สังฆัสสะ จัญชะลิง
นิปัจจะการัสเส ตัสสะ กะตัสสะ ระตะนัตตะเย
อานุภาเวนะ โสเสตฺวา อันตะราเย อะเสสะโต
อิติ เม ภาสะมานัสสะ อะภิธัมมะกะถัง อิมัง
อะวิกขิตฺวา นิสาเมถะ ทุลละภา หิ อะยัง กะถา ฯ

เอกัง สะมะยัง ภะคะวา เทเวสุ วิหะระติ ตาวะติงเสสุ ปาริจฉัตตะกะมูลัมหิ ปัณฑุกัมพะละสิลายัง ตัตฺระ โข ภะคะวา เทวานัง ตาวะติงสานัง อะภิธัมมะกะถัง กะเถสิ

จิตตะวิภัตติรูปัญจะ นิกเขโป อัตถะโชตะนา
คัมภีรัง นิปุณัง ฐานัง ตัมปิ พุทเธนะ เทสิตัง ฯ

ทฺวัตติงสาการะปาโฐ

อัตถิ อิมัสฺมิง กาเย เกสา โลมา นะขา ทันตา ตะโจ มังสัง นะหารู อัฏฐี อัฏฐิมิญชัง วักกัง หะทะยัง ยะกะนัง กิโลมะกัง ปิหะกัง ปัปผาสัง อันตัง อันตะคุณัง อุทะริยัง กะรีสัง ปิตตัง เสมหัง ปุพโพ โลหิตัง เสโท เมโท อัสสุ วะสา เขโฬ สิงฆาณิกา ละสิกา มุตตัง มัตถะเก มัตถะลุงคันติ ฯ

พระวินัย

ยันเตนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทเธนะ ปะฐะมัง ปาราชิกัง กัตถะ ปัญญัตตันติ ฯ เวสาลิยัง ปัญญัตตันติ ฯ กัง อารัพภาติ ฯ สุทินนัง กะลันทะปุตตัง อารัพภาติ ฯ กิส๎มิง วัตถุส๎มินติ ฯ สุทินโน กะลันทะปุตโต ปุราณะทุติยิกายะ เมถุนัง ธัมมัง ปะฏิเสวิ ตัส๎มิง วัตถุส๎มินติ ฯ

เตนะ สะมะเยนะ พุทโธ ภะคะวา เวรัญชายัง วิหะระติ นะเฬรุปุจิมันทะมูเล มะหะตา ภิกขุสังเฆนะ สัทธิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ ฯ

อัสโสสิ โข เวรัญโช พราห๎มะโณ สะมะโณ ขะลุ โภ โคตะโม สัก๎ยะปุตโต สัก๎ยะกุลา ปัพพะชิโต เวรัญชายัง วิหะระติ นะเฬรุปุจิมันทะมูเล มะหะตา ภิกขุสังเฆนะ สัทธิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ ฯ

ตังโข ปะนะ ภะวันตัง โคตะมัง เอวัง กัล๎ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

โส อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัหมะกัง สัสสะมะณะพราห๎มะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง

อะภิญญา สัจฉิกัต๎วา ปะเวเทติ โส ธัมมัง เทเสติ อาทิกัล๎ยาณัง มัชเฌกัล๎ยาณัง ปะริโยสานะกัล๎ยาณัง สาตถัง สะพ๎ยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ๎รัหมะจะริยัง ปะกาเสติ ฯ

สาธุ โข ปะนะ ตะถารูปานัง อะระหะตัง ทัสสะนัง โหตีติ ฯ

พระสูตร

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา อันตะรา จะ ราชะคะหัง อันตะรา จะ นาลันทัง อัทธานะมัคคะปะฏิปันโน โหติ มะหะตา ภิกขุสังเฆนะ สัทธิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ ฯ สุปปิโยปิ โข ปะริพพาชะโก อันตะรา จะ ราชะคะหัง อันตะรา จะ นาลันทัง อัทธานะมัคคะปะฏิปันโน โหติ สัทธิง อันเตวาสินา พ๎รัหมะทัตเตนะ มาณะเวนะฯ ตัต๎ระ สุทัง สุปปิโย ปะริพพาชะโก อะเนกะปะริยาเยนะ พุทธัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ ธัมมัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ สังฆัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ ฯ สุปปิยัสสะ ปะนะ ปะริพพาชะกัสสะ อันเตวาสี พ๎รัหมะทัตโต มาณะโว อะเนกะปะริยาเยนะ พุทธัสสะ วัณณัง ภาสะติ ธัมมัสสะ วัณณัง ภาสะติ สังฆัสสะ วัณณัง ภาสะติ ฯ อิติหะ เต อุโภ อาจะริยันเตวาสี อัญญะมัญญัสสะ อุชุวิปัจจะนิกะวาทา ภะคะวันตัง ปิฏฐิโต ปิฏฐิโต อะนุพันธา โหนติ ภิกขุสังฆัญจะ ฯ

พระสังคิณี

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพ๎ยากะตา ธัมมา ฯ กะตะเม ธัมมา กุสะลา ฯ ยัส๎มิง สะมะเย กามาวะจะรัง กุสะลัง จิตตัง อุปปันนัง โหติ โสมะนัสสะสะหะคะตัง ญาณะสัมปะยุตตัง รูปารัมมะณัง วา สัททารัมมะณัง วา คันธารัมมะณังวาระสารัมมะนังวาโผฏฐัพพารัมมะณังวา ธัมมารัมมะณัง วา ยัง ยัง วา ปะนารัพภะ ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ เย วา ปะนะ ตัส๎มิง สะมะเย อัญญะปิ อัตถิ ปะฏิจจะสะมุปปันนา อะรูปิโน ธัมมา อิเม ธัมมา กุสะลา ฯ

พระวิภังค์

ปัญจักขันธา รูปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัญญากขันโธ สังขารักขันโธ วิญญาณักขันโธ ฯ ตัตถะ กะตะโม รูปักขันโธฯ ยังกิญจิ รูปัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา โอฬาริกัง วา สุขุมัง วา หีนัง วา ปะณีตังวายังทูเรวาสันติเกวาตะเทกัชฌัง อะภิสัญญูหิต๎วา อะภิสังขิปิต๎วา อะยัง วุจจะติ รูปักขันโธ ฯ

พระธาตุกะถา

สังคะโห อะสังคะโห ฯ สังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง อะสังคะหิเตนะ สังคะหิตัง สังคะหิเตนะ สังคะหิตัง อะสังคะหิเตนะ อะสังคะหิตังฯ สัมปะโยโค วิปปะโยโคฯ สัมปะยุตเตนะ วิปปะยุตตัง วิปปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง อะสังคะหิตังฯ

พระปุคคะละปัญญัตติ

ฉะ ปัญญัตติโย ขันธะปัญญัตติ อายะตะนะปัญญัตติ ธาตุปัญญัตติ สัจจะปัญญัตติ อินทริยะปัญญัตติ ปุคคะละปัญญัตติ ฯ กิตตาวะตา ปุคคะลานัง ปุคคะละ-ปัญญัตติฯ สะมะยะวิมุตโต อะสะมะยะวิมุตโต กุปปะธัมโม อะกุปปะธัมโม ปะริหานะธัมโม อะปะริหานะธัมโม เจตะนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ ปุถุชชะโน โคตระภู ภะยูปะระโต อะภะยูปะระโต ภัพพาคะมะโน อะภัพพา-คะมะโน นิยะโต อะนิยะโต ปะฏิปันนะโก ผะเลฏฐิโต อะระหา อะระหัตตายะ ปะฏิปันโน ฯ

พะกะถาวัตถุ

ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ อามันตา ฯ โย สัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โสปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ ฯ นะ เหวัง วัตตัพเพฯ อาชานาหิ นิคคะหังหัญจิปุคคะโลอุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนะ เตนะ วะตะ เร วัตตัพเพ โย สัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โส ปุคคะโลอุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ ฯ มิจฉา ฯ

พระยะมะกะ

เยเกจิ กุสะลาธัมมาสัพเพเตกุสะละมูลาฯเยวาปะนะ กุสะละมูลา สัพเพ เต ธัมมา กุสะลา ฯ เย เกจิ กุสะลาธัมมา สัพเพ เต กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา ฯ เย วา ปะนะ กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา สัพเพ เต ธัมมา กุสะลาฯ

พระมะหาปัฏฐาน

เหตุปัจจะโย อารัมมะณะปัจจะโย อะธิปะติปัจจะโย อะนันตะระปัจจะโย สะมะนันตะระปัจจะโย สะหะชาตะ-ปัจจะโย อัญญะมัญญะปัจจะโย นิสสะยะปัจจะโย อุปะนิสสะยะปัจจะโย ปุเรชาตะปัจจะโย ปัจฉาชาตะ-ปัจจะโยอาเสวะนะปัจจะโยกัมมะปัจจะโยวิปากะปัจจะโย

อาหาระปัจจะโย อินทริยะปัจจะโย ฌานะปัจจะโย มัคคะปัจจะโย สัมปะยุตตะปัจจะโย วิปปะยุตตะปัจจะโย อัตถิปัจจะโย นัตถิปัจจะโย วิคะตะปัจจะโย อะวิคะตะ-ปัจจะโยฯ

บังสุกุลตาย

อนิจจา วะตะ สังขารา อุปปาทะวะยะธัมมิโน
อุปปัชชิตวา นิรุชฌันติ เตสัง วูปะสะโม สุโขฯ
สัพเพ สัตตา มะรันติ จะ มะริงสุ จะ มะริสสะเร
ตะเถวาหัง มะริสสามิ นัตถิ เม เอตถะ สังสะโย

บังสุกุลเป็น

อะจิรัง วะตะยัง กาโย ปะฐะวิง อะธิเสสสะติ
ฉุฑโฑ อะเปตะวิญญาโณ นิรัตถังวะ กะลิงคะรังฯ

ธัมมะสังคิณีมาติกา

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพยากะตา ธัมมาฯ

สุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา ทุกขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา อะทุกขะมะสุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมาฯ

วิปากา ธัมมา วิปากะธัมมะธัมมา เนวะวิปากะนะวิปากะธัมมะธัมมา ฯ

อุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาทินนานุปาทานิยา ธัมมา ฯ

สังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐาสังกิเลสิกา ธัมมา ฯ

สะวิตักกะสะวิจารา ธัมมา อะวิตักกะวิจาระมัตตา ธัมมา อะวิตักกาวิจารา ธัมมา ฯ

ปีติสะหะคะตา ธัมมา สุขะสะหะคะตา ธัมมา อุเปกขาสะหะคะตา ธัมมา ฯ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพา ธัมมา ภาวะนายะปะหาตัพพา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ ปะหาตัพพา ธัมมา ฯ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา ภาวะนายะปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา ฯ

อาจะยะคามิโน ธัมมา อะปะจะยะคามิโน ธัมมา เนวาจะยะ คามิโน นาปะจะยะคามิโน ธัมมา ฯ

เสกขา ธัมมา อะเสกขา ธัมมา เนวะเสกขานาเสกขา ธัมมา ฯ

ปะริตตา ธัมมา มะหัคคะตา ธัมมา อัปปะมาณา ธัมมา ฯ

ปะริตตารัมมะณา ธัมมา มะหัคคะตารัมมะณา ธัมมา

อัปปะมาณารัมมะณา ธัมมา ฯ

หีนา ธัมมา มัชฌิมา ธัมมา ปะณีตา ธัมมา ฯ

มิจฉัตตะนิยะตา ธัมมา สัมมัตตะนิยะตา ธัมมา อะนิยะตา ธัมมา ฯ

มัคคารัมมะณา ธัมมา มัคคะเหตุกา ธัมมา มัคคาธิปะติโน ธัมมา ฯ

อุปปันนา ธัมมา อะนุปปันนา ธัมมา อุปปาทิโน ธัมมา ฯ

อะตีตา ธัมมา อะนาคะตา ธัมมา ปัจจุปปันนา ธัมมา ฯ

อะตีตา รัมมะณา ธัมมา อะนาคะตา รัมมะณา ธัมมา ปัจจุปปันนารัมมะณา ธัมมา ฯ

อัชฌัตตา ธัมมา พะหิทธา ธัมมา อัชฌัตตะพะหิทธา ธัมมาฯ

อัชฌัตตารัมมะณา ธัมมา พะหิทธารัมมะณา ธัมมา อัชฌัตตะพะหิทธารัมมะณา ธัมมา ฯ

สะนิทัสสะนะสัปปะฏิฆา ธัมมา อะนิทัสสะนะ-สัปปะฏิฆา ธัมมา อะนิทัสสะนาปปะฏิฆา ธัมมา ฯ

สังขารจะสะสวย ต้องหมั่นขัดสี

คนจะดี ต้องหมั่นฟังเทศน์

อยากเป็นคนวิเศษ

ต้องหมั่นสร้างเหตุแห่งความดี

วิปัสสะนาภูมิปาฐะ

ปัญจักขันธา ฯ รูปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัญญากขันโธ สังขารักขันโธ วิญญาณักขันโธ ฯ

ทวาทะสายะตะนานิ ฯ จักขวายะตะนัง รูปายะตะนัง โสตายะตะนัง สัททายะตะนัง ฆานายะตะนัง คันธายะตะนัง ชิวหายะตะนัง ระสายะตะนัง กายายะตะนัง โผฏฐัพพายะตะนัง มะนายะตะนัง ธัมมายะตะนัง ฯ

อัฏฐาระสะ ธาตุโย ฯ จักขุธาตุ รูปะธาตุ จักขุวิญญาณะธาตุ โสตะธาตุ สัททะธาตุ โสตะวิญญาณะธาตุ ฆานะธาตุ คันธะธาตุ ฆานะวิญญาณะธาตุ ชิวหาธาตุ ระสะธาตุ ชิวหาวิญญาณะธาตุ กายะธาตุ โผฏฐัพพะธาตุ กายะวิญญาณะธาตุ มะโนธาตุ ธัมมะธาตุ มะโนวิญญาณะธาตุ ฯ

พาวีสะตินทริยานิ ฯ จักขุนทริยัง โสตินทริยัง ฆานินทริยัง ชิวหินทริยัง กายินทริยัง มะนินทริยัง อิตถินทริยัง ปุริสินทริยัง ชีวิตินทริยัง สุขินทริยัง ทุกขินทริยัง โสมะนัสสินทริยัง โทมะนัสสินทริยัง อุเปกขินทริยัง สัทธินทริยัง วิริยินทริยัง สะตินทริยัง สะมาธินทริยัง ปัญญินทริยัง อะนัญญะตัญญัสสามีตินทริยัง อัญญินทริยัง อัญญาตาวินทริยัง ฯ

จัตตาริ อะริยะสัจจานิ ฯ ทุกขัง อะริยะสัจจัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ฯ

พระสะหัสสะนัย

สุทธิกะปะฏิปะทา

(กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพ๎ยากะตา ธัมมา)

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิวิจเจวะ กาเมหิ ปะฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา ทุติยัง ฌานัง ตะติยัง ฌานัง จะตุตถัง ฌานัง ปะฐะมัง ฌานัง ปัญจะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา

สุญญะตะมูละกะปะฏิปะทา

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิวิจเจวะ กาเมหิ ปะฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุญญะตัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุญญะตัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุญญะตัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุญญะตัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา ทุติยัง ฌานัง ตะติยัง ฌานัง จะตุตถัง ฌานัง ปะฐะมัง ฌานัง ปัญจะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุญญะตัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุญญะตัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุญญะตัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุญญะตัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา

อัปปะณิหิตะปะฏิปะทา

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิวิจเจวะ กาเมหิ ปะฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง อัปปะณิหิตัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง อัปปะณิหิตัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง อัปปะณิหิตัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง อัปปะณิหิตัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา ทุติยัง ฌานัง ตะติยัง ฌานัง จะตุตถัง ฌานัง ปะฐะมัง ฌานัง ปัญจะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง อัปปะณิหิตัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง อัปปะณิหิตังสุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง อัปปะณิหิตัง สุขาปะฏิปะทังขิปปาภิญญัง อัปปะณิหิตัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา

อะธิปะติ

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิวิจเจวะ กาเมหิ ปะฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา ทุติยัง ฌานังตะติยัง ฌานัง จะตุตถัง ฌานัง ปะฐะมัง ฌานัง ปัญจะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัต-เตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง ทุกขาปะฏิปะทัง

ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเข โป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา

โอกาศนี้ โชคดีหนา พระมาโปรด

จงเลิกโกรธ เลิกหงุดหงิด เลิกริษยา

เลิกมักง่าย มลายสิ้น เลิกนินทา

เลิกพูดจา ลามลวน ไม่ชวนฟัง

เลิกซุ่มซ่าม หยามเหยียด เลิกเกียจคร้าน

เลิกเป็นพาล อวดโต คุยโอหัง

เลิกฟุ้มเฟือย เลิกเย่อหยิ่ง เลิกชิงชัง

เลิกเบียดบัง ราษฎร์หลวง เลิกลวงกัน

เลิกคิดชั่ว มัวหมอง เลิกปองร้าย

เลิกอบายมุข เป็นสุขสันต์

ฝิ่น กัญชา ยา เหล้า อย่าเมากัน

การพนัน เลิกสิ้น อย่ายินดี.

ถวายพรพระ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ

(ว่า ๓ หน)

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโกอะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ครีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัต๎วานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต

อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พรัหมัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิต๎วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ ฯ

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรต๎วา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ
ชะยันโต โพธิยา มูเล สัก๎ยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ต๎วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติฯ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พรัหมะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัต๎วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

อนุโมทนาวิธี

(ผู้เป็นประธานเริ่มต้น)

ยะถา วาริวะหา ปูรา ปะริปูเรนติ สาคะรัง
เอวะเมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ
อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง ขิปปะเมวะ สะมิชฌะตุ
สัพเพ ปูเรนตุ สังกัปปา จันโทปัณณะระโส ยะถา
มะณิ โชติระโส ยะถา ฯ

(รับพร้อมกัน)

สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ ฯ

อภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

โส อัตถะลัทโธ สุขิโต วิรุฬโห พุทธะสาสะเน
อะโรโค สุขิโต โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
สา อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
อะโรคา สุขิตา โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
เต อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
อะโรคา สุขิตา โหถะ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ ฯ

เกณิยานุโมทะนาคาถา

อัคคิหุตตัง มุขา ยัญญา สาวิตติ ฉันทะโส มุขัง
ราชา มุขัง มะนุสสานัง นะทีนัง สาคะโร มุขัง
นักขัตตานัง มุขัง จันโท อาทิจโจ ตะปะตัง มุขัง
ปุญญะมากังขะมานานัง สังโฆ เว ยะชะตัง มุขัง ฯ
ภะณิสสามะ มะยัง คาถา กาละทานัปปะทีปกา
เอตา สุณันตุ สักกัจจัง ทายะกา ปุญญะกามิโน ฯ

หมายเหตุ แบบนี้นำ กาละทานะสุตตะคาถา ถ้านำ วิหาระทานะคาถา
เปลี่ยนที่ขีดเส้นใต้เป็น วิหาระทานะทีปิกา

กาละทานะสุตตะคาถา

กาเล ทะทันติ สะปัญญา วะทัญญู วีตะมัจฉะรา
กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ อุชุภูเตสุ ตาทิสุ
วิปปะสันนะมะนา ตัสสะ วิปุลา โหติ ทักขิณา
เย ตัตถะ อะนุโมทันติ เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา
นะ เตนะ ทักขิณา โอนา เตปิ ปุญญัสสะ ภาคิโน
ตัสฺมา ทะเท อัปปะฏิวานะจิตโต ยัตถะ ทินนัง มะหัปผะลัง
ปุญญานิ ปะระโลกัสฺมิง ปะติฏฐา โหนติ ปาณินันติฯ

ติโรกุฑฑะกัณฑะปัจฉิมภาค

อะทาสิ เม อะกาสิ เม ญาติมิตตา สะขา จะ เม
เปตานัง ทักขิณัง ทัชชา ปุพเพ กะตะมะนุสสะรัง
นะ หิ รุณณัง วา โสโก วา ยา วัญญา ปะริเทวะนา
นะ ตัง เปตานะมัตถายะ เอวัง ติฏฐันติ ญาตะโย
อะยัญจะ โข ทักขิณา ทินนา สังฆัมหิ สุปะติฏฐิตา
ทีฆะรัตตัง หิตายัสสะ ฐานะโส อุปะกัปปะติ
โส ญาติธัมโม จะ อะยัง นิทัสสิโต
เปตานะ ปูชา จะ กะตา อุฬารา
พะลัญจะ ภิกขูนะมะนุปปะทินนัง
ตุมเหหิ ปุญญัง ปะสุตัง อะนัปปะกันติ ฯ

อัคคัปปะสาทะสุตตะคาถา

อัคคะโต เว ปะสันนานัง อัคคัง ธัมมัง วิชานะตัง
อัคเค พุทเธ ปะสันนานัง ทักขิเณยเย อะนุตตะเร
อัคเค ธัมเม ปะสันนานัง วิราคูปะสะเม สุเข
อัคเค สังเฆ ปะสันนานัง ปุญญักเขตเต อะนุตตะเร
อัคคัส๎มิง ทานัง ทะทะตัง อัคคัง ปุญญัง ปะวัฑฒะติ
อัคคัง อายุ จะ วัณโณ จะ ยะโส กิตติ สุขัง พะลัง
อัคคัสสะ ทาตา เมธาวี อัคคะธัมมะสะมาหิโต
เทวะภูโต มะนุสโส วา อัคคัปปัตโต ปะโมทะตีติ ฯ

โภชะนะทานานุโมทะนาคาถา

อายุโท พะละโท ธีโร วัณณะโท ปะฏิภาณะโท
สุขัสสะ ทาตา เมธาวี สุขัง โส อะธิคัจฉะติ
อายุง ทัต๎วา พะลัง วัณณัง สุขัญจะ ปะฏิภาณะโท
ทีฆายุ ยะสะวา โหติ ยัตถะ ยัตถูปะปัชชะตีติ ฯ

อาฏานาฏิยะปะริตตัง (ย่อ)

สัพพะโรคะวินิมุตโต สัพพะสันตาปะวัชชิโต
สัพพะเวระมะติกกันโต นิพพุโต จะ ตุวัง ภะวะ ฯ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ

มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

เทวะตาทิสสะทักขิณานุโมทะนาคาถา

ยัส๎มิง ปะเทเส กัปเปติ วาสัง ปัณฑิตะชาติโย
สีละวันเตตถะ โภเชต๎วา สัญญะเต พรัหมะจาริโน
ยา ตัตถะ เทวะตา อาสุง ตาสัง ทักขิณะมาทิเส
ตา ปูชิตา ปูชะยันติ มานิตา มานะยันติ นัง
ตะโต นัง อะนุกัมปันติ มาตา ปุตตังวะ โอระสัง
เทวะตานุกัมปิโต โปโส สะทา ภัทรานิ ปัสสะติ ฯ

เทวะตาภิสัมมันตะนะคาถา

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง
สุภาสิตัง กิญจิปิ โว ภะเณมุ
ปุญเญ สะตุปปาทะกะรัง อะปาปัง
ธัมมูปะเทสัง อะนุการะกานัง

ตัส๎มา หิ ภูตานิ สะเมนตุ สัพเพ
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ
ภูเตสุ พาฬ๎หัง กะตะภัตติกายะ
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
ปัจโจปะการัง อะภิกังขะมานา
เต โข มะนุสสา ตะนุกานุภาวา
ภูตา วิเสเสนะ มะหิทธิกา จะ
อะทิสสะมานา มะนุเชหิ ญาตา
ตัส๎มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา ฯ

อาทิยะสุตตะคาถา

ภุตตา โภคา ภะฏา ภัจจา
วิติณณา อาปะทาสุ เม
อุทธัคคา ทักขิณา ทินนา
อะโถ ปัญจะ พะลี กะตา
อุปัฏฐิตา สีละวันโต
สัญญะตา พรัหมะจาริโน
ยะทัตถัง โภคะมิจเฉยยะ
ปัณฑิโต ฆะระมาวะสัง
โส เม อัตโถ อะนุปปัตโต
กะตัง อะนะนุตาปิยัง
เอตัง อะนุสสะรัง มัจโจ
อะริยะธัมเม ฐิโต นะโร
อิเธวะ นัง ปะสังสันติ
เปจจะ สัคเค ปะโมทะตีติ ฯ

วิหาระทานะคาถา

สีตัง อุณหัง ปะฏิหันติ ตะโต วาฬะมิคานิ จะ
สิริงสะเป จะ มะกะเส สิสิเร จาปิ วุฏฐิโย
ตะโต วาตาตะโป โฆโร สัญชาโต ปะฏิหัญญะติ
เลนัตถัญจะ สุขัตถัญจะ ฌายิตุง จะ วิปัสสิตุง
วิหาระทานัง สังฆัสสะ อัคคัง พุทเธหิ วัณณิตัง
ตัสฺมา หิ ปัณฑิโต โปโส สัมปัสสัง อัตถะมัตตะโน
วิหาเร การะเย รัมเม วาสะเยตถะ พะหุสสุเต
เตสัง อันนัญจะ ปานัญจะ วัตถะเสนาสะนานิ จะ
ทะเทยยะ อุชุภูเตสุ วิปปะสันเนนะ เจตะสา
เต ตัสสะ ธัมมัง เทเสนติ สัพพะทุกขาปะนูทะนัง
ยัง โส ธัมมะมิธัญญายะ ปะรินิพพาตฺยะนาสะโวติ ฯ

มงคลจักรวาฬน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ สัพพะธัมมานุภาเวนะ สัพพะสังฆานุภาเวนะ พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนัง ติณณัง ระตะนานัง อานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ ปิฏะกัตตะยานุภาเวนะ ชินะสาวะกานุภาเวนะ สัพเพ เต โรคา สัพเพ เต ภะยา สัพเพ เต อันตะรายา สัพเพ เต อุปัททะวา สัพเพ เต ทุนนิมิตตา สัพเพ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ อายุวัฑฒะโก

ธะนะวัฑฒะโก สิริวัฑฒะโก ยะสะวัฑฒะโก พะละ-วัฑฒะโก วัณณะวัฑฒะโก สุขะวัฑฒะโก โหตุ สัพพะทา ฯ

ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ จะ เตชะสา
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง โสตถิ ภาคยัง สุขัง พะลัง
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒี จะ ยะสะวา
สะตะวัสสา จะ อายู จะ ชีวะสิทธี ภะวันตุ เต ฯ

มงคลจักรวาฬน้อย (ย่อ)

ระตะนัตตะยานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะเตชะสา
ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง โสตถิ ภาคยัง สุขัง พะลัง
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒี จะ ยะสะวา
สะตะวัสสา จะ อายู จะ ชีวะสิทธี ภะวันตุ เต ฯ
ภะวะตุสัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทาโสตถี ภะวันตุ เต
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทาโสตถี ภะวันตุ เต
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทาโสตถี ภะวันตุ เต
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทาโสตถี ภะวันตุ เต
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทาโสตถี ภะวันตุ เต

๑๒. นมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ

(นำ) หันทะ มะยัง สะระภัญญะนะ
พุทธะมังคะละคาถาโย ภะณามะ เสฯ

(รับ) สัมพุทโธ ทิปะทัง เสฏโฐ นิสินโน เจวะ มัชฌิเม
โกณฑัญโญ ปุพพะภาเค จะ, อาคะเณยยะจะกัสสะโป
สารีปุตโต จะ ทักขิเณ หะระติเย อุปาลี จะ
ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
โมคคัลลาโน จะ อุตตะเร อิสาเณปิ จะ ราหุโล
อิเม โข มังคะลา พุทธา สัพเพ อิธะ ปะติฏฐิตา
วันทิตา เต จะ อัมเหหิ สักการเหิ จะ ปูชิตา
เอเตสัง อานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ โนฯ

อิจเจวะมัจจันตะนะมัสสะเนยยัง
นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง
ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง
ตัสสานุภาเวนะ หะตันตะรา โยฯ

อสชฺฌาย มลา มนฺตา
มนต์ทั้งหลาย มีอันไม่ท่องบ่นเป็นมลทิน

๑๔. คาถาหว่านทราย

อิมัสมิง ราชะ เสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโย ชะนะสะตะสะหัสสานิ พุทธะชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

...........ธัมมะชาละปะริกเขตเต......

...........ปัจเจกะพุทธะชาละปะริกเขตเต......

...........สังฆะชาละปะริกเขตเต......

วัยชีวิต ๖ วัย

๑. วัยแรก - แรกเกิดลืมตาแผชิญโลก พ้นพุ่งรุ่งอรุณแห่งชีวิตจัดเป็นวัยเช้า

๒. วัยรุ่ง - เริ่มสตาร์ทชีวิต หัดเดิน ยังพยุงตัวไม่ได้ ต้องล้มลุก คลุกคลาน อีกระยะจัดเป็นวัยสาย

๓. วัยรุ่น - เข้มแข็ง สามารถยืนเด่นเป็นสง่า ก้าวสู่ความเป็นหนุ่มสาว จัดเป็นวัยเที่ยงวัน

๔. วัยวุ่น - ห่วงหน้าพะวงหลัง อนิจจังเริ่มจับ สังขารเริ่มอ่อนล้า จัดเป็นวัยบ่าย

๕. วัยวูบ - โรคภัยเบียดเบียน ต้องพักงานทางกายเพื่องานทางจิตแสวงหาเสบียงเดินทางไปยังปรโลก จัดเป็นวัยสนธยา

๖. วัยวอด - ดอกไม้ที่สุดก็ต้องเหี่ยว ผลไม้ที่สุดก็ต้องหล่น ชีวิตที่สุดก็ต้องตาย ป่วยก็ตาย ไม่ป่วยก็ตาย จัดเป็นวัยพระอาทิตย์ลับขอบฟ้า.

๑๕. คาถาโพธิบาท

๑. บูระพารั้สมิง
๒. อาคะเนรั้สมิง
๓. ทักษิณรั้สมิง
๔. หรดีรั้สมิง
๕. ปัจจิมรั้สมิง
๖. พายัพรั้สมิง
๗. อุดรรั้สมิง
๘. อิสานรั้สมิง
๙. ปะฐะวีรั้สมิง
๑๐. อากาสรั้สมิง

} พระพุทธคุณัง พระธัมเมตัง พระสังฆานัง ทุกขะ โรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรคสัพพะภัยสัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

๑๑. วัดพะยอมรั้สมิง ← พระพุทธคุณัง
พระธัมเมตัง
พระสังฆานัง ทุขะ โรคะภะยัง
วิวัญชัยเย หายทุกข์ หายโศก
หายโรค หายภัย หายเคราะห์
เสนียดจัญไรหายไปไวๆหายไปทันที
สัพพะธะนังสัพพะลาภังภะวันตุเต[๑]
(ถ้าสวดให้ตัวเองใช้ ภะวันตุเม)
รักขันตุ สุรักขันตุฯ

๑๖. คาถามงคลจักรวาฬแปดทิศ

อิมัส๎มิงมงคลจักรวาฬทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้ว ทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอนัตตา ราชะ เสมานา เขตเต สะมันตา สะตะ-โยชะนะสะตะสะหัสสานิ

.....พุทธะชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ
.....ธัมมะชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ
.....ปัจเจกะพุทธะชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ
.....สังฆะชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

---

๑๗. คาถาบูชาพระพุทธสิหิงค์

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธะปะสังสา คาถาโย พุทธะสิหิงโค นามะ ภะณามะ เส

(รับ) อิติ ปะวะระสิหิงโค อุตตะมะยะโสปิ เตโช
ยัตถะ กัตถะ จิตโตโส สักกาโร อุปาโท
สะกาละพุทธะสาสะนัง โชตะยันโตวะ ทีโป
สุระนะเรหิ มะหิโต ธะระมาโนวะ พุทโธติ

(คำแปล)

พุทธะสิหิงคา อุบัติมา ณ แดนใด
ประเสริฐ ธ เกริกไกร ดุจกายพระศาสดา
เป็นที่เคารพน้อม มนุษย์พร้อมทั้งเทวา
เปรียบเช่นชวาลา ศาสนาที่ยืนยง
เหมือนหนึ่งพระสัมพุทธ สุวิสุทธิ์พระชนม์คง
แดนใดพระดำรง พระศาสน์คงก็จำรูญ
ด้วยเดชสิทธิศักดิ์ ธ พิทักษ์อนุกูล
พระศาสน์ บ่ มีสูญ พระเพิ่มพูลมหิทธา
ข้าฯ ขอเคารพน้อม วจีค้อมขึ้นบูชา
พิทักษ์ ธ รักษา พระศาสน์มาตลอดกาล
ปวงข้าฯ จะประกาศ พุทธศาสน์ให้ไพศาล
ขอพระอภิบาล ชินมารนิรันดร์ เทอญ

พระคาถาชินบัญชร

ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม

เพื่อให้เกิดอานุภาพยิ่งขึ้น ก่อนเจริญภาวนาชินบัญชร ตั้งนะโม ๓ จบก่อน

แล้วระลึกถึงและบูชาเจ้าประคุณสมเด็จฯ ด้วยคำว่า

ปุตตะกาโมละเภปุตตัง ธะนะกาโมละเภธะนัง
อัตถิกาเยกายะญายะ เทวานังปิยะตังสุตตะวา.

(แล้วจึงเจริญภาวนา)

๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา เชต๎วา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา
๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา
๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร
๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัส๎มิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก
๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะราหุโล
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก
๖. เกสะโต ปิฏฐิภาคัส๎มิง สุริโยวะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุงคะโว
๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร
๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลีนันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเฏ ติละกา มะมะ
๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา
๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง

๑๑. ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา
๑๒. ชินา นานา วะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลังกะตา
วาตะปิตตา ทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา
๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร
๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหีตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา
๑๕. อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตูปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย
สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ.

พระเจ้าปเสนธิโกศล ตรัสถามพระพุทธเจ้า

ถาม *บุคคลควรให้ทานในที่ใด*

ตอบ *จิตเลื่อมใสที่ใดให้ที่นั่น*

ถาม *ให้ที่ใดหนอมีอานิสงส์มาก*

ตอบ *ให้แก่ผู้มีศีลประพฤติดี ปฏิบัติชอบ*

ภาค ๑
คำทำวัตรเช้า

(คำบูชาพระรัตนตรัย)

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ทรงเป็นพระ-อรหันต์, ตรัสรู้ด้วยพระองค์เองโดยชอบ,

สฺวากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว

ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง, อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่ง, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, พร้อมทั้งพระธรรม พร้อมทั้งพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะ เหล่านี้, ที่พวกข้าพเจ้าทั้งหลาย,ยกขึ้นไว้ตามสมควรแล้ว

สาธุโน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ, ดังพวกข้าพเจ้า ขอโอกาส, ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าทั้งหลาย, แม้ปรินิพพานไปนานแล้ว

ปัจฉิมาชะนะตานุกัมปะมานะสา

มีพระหฤทัยอนุเคราะห์แก่ประชุมชนที่เกิดมาภายหลัง

อิเมสักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณ๎หาตุ

โปรดทรงรับเครื่องสักการะเหล่านี้, อันเป็นบรรณาการของคนยาก

อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนานเทอญ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ผู้ตื่นผู้เบิกบาน. *(กราบ)*

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม *(กราบ)*

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว :

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์. (กราบ)

(ปุพพภาคนมการ)

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะ นะมะการัง กะโรมะ เส)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต,

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น

อะระหะโต,

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธัสสะ,

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง (๓ ครั้ง)

กราบพระพุทธ ระวังจะสะดุดทองคำ

กราบพระธรรม ระวังจะคำใบลาน

กราบพระสงฆ์ ระวังจะหลงลูกชาวบ้าน

คำทำวัตรเช้า

๑. พุทธาภิถุติ

(หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส ตะถาคะโต,

พระตถาคตเจ้านั้น พระองค์ใด ;

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส ;

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ ;

สุคะโต,

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี ;

โลกะวิทู

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ;

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ;

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ;

พุทโธ

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ;

ภะคะวา,

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ;

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรหมะกัง, สัสสะมะณะพราหมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตวา ปะเวเทสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ได้ทรงทำความดับทุกข์ ให้แจ้งด้วยพระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว, ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา, มาร, พรหม, และหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์, พร้อมทั้งเทวดาและ มนุษย์ให้รู้ตาม ;

โย ธัมมัง เทเสสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด,

ทรงแสดงธรรมแล้ว ;

อาทิกัลยาณัง,

ไพเราะในเบื้องต้น,

มัชเฌกัลยาณัง,

ไพเราะในท่ามกลาง,

ปะริโยสานะกัลยาณัง,

ไพเราะในที่สุด,

สาตถัง สะพยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พรหมะจะริยัง ปะกาเสสิ,

ทรงประกาศพรหมจรรย์, คือ แบบแห่งการปฏิบัติ
อันประเสริฐ, บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สิ้นเชิง, พร้อมทั้ง
อรรถะ (คำอธิบาย) พร้อมทั้งพยัญชนะ (หัวข้อ) :

ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์นั้น ;

ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระพุทธคุณ)

จงทำใจให้บริสุทธิ   จะพบพระพุทธที่แท้

๒. ธัมมาภิถุติ

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม.

พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่ผู้มีพระภาคเจ้า, ได้ตรัสไว้
ดีแล้ว ;

สันทิฏฐิโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง ;

อะกาลิโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล ;

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด ;

โอปะนะยิโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว ;

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ;

ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระธรรมนั้น ;

ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้นด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

๓. สังฆาภิถุติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น หมู่ใด,

ปฏิบัติดีแล้ว ;

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,

ปฏิบัติตรงแล้ว ;

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,

ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว ;

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,

ปฏิบัติสมควรแล้ว ;

ยะทิทัง,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ ;

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ ;[๑]

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ;

อาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา ;

ปาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ ;

ทักขิเนยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน ;

อัญชะลีกะระณีโย,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี ;

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ,

เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า

---

๑. สี่คู่คือ โสดาปัตติมรรค, โสดาปัตติผล, สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล, อนาคามิมรรค อนาคามิผล, อรหัตตมรรค อรหัตตผล.

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระสงฆ์หมู่นั้น ;

ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ,

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้น ด้วยเศียรเกล้า ;

(กราบระลึกพระสังฆคุณ)

---

๔. รตนัตตยัปปณามคาถา

(หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญจะ ภะณามะ เส.)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว,

พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุจห้วงมหรรณพ ;

โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน,

พระองค์ใด มีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด ;

โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,

เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาป และอุปกิเลสของโลก ;

วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ.

ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,

พระธรรมของพระศาสดา, สว่างรุ่งเรืองเปรียบ ดวงประทีป ;

โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,

จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาน, ส่วนใด

โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ, และส่วนใดที่ชี้แนวแห่ง โลกุตตระนั้น ;

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ ;

สังโฆ สุเขตตาภะยะติเขตตะสัญญิโต,

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญอันดี ทั้งหลาย ;

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน, ตรัสรู้ตามพระสุคต, หมู่ใด ;

โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล, เป็นพระอริยเจ้า มีปัญญาดี ;

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น, โดยใจเคารพ เอื้อเฟื้อ.

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง, วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง, ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา, มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะ สิทธิยา.

บุญใด ที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งวัตถุสาม, คือพระรัตนตรัย อันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว, ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้นี้, ขออุปัททวะ (ความชั่ว) ทั้งหลาย, จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจความสำเร็จอันเกิดจากบุญนั้น.

---

๕. สังเวคปริกิตตนปาฐะ

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน,

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้วในโลกนี้ ;

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,

และพระธรรมที่ทรงแสดง, เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์ ;

อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,

เป็นเครื่องสงบกิเลส, เป็นไปเพื่อปรินิพพาน ;

สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต,

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรมที่พระสุคตประกาศ;

มะยันตัง ธัมมัง สุตวา เอวัง ชานามะ :-

พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว, จึงได้รู้อย่างนี้ว่า:-

ชาติปิ ทุกขา,

แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์ ;

ชะราปิ ทุกขา,

แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์ ;

มะระณัมปิ ทุกขัง,

แม้ความตายก็เป็นทุกข์ ;

โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา,

แม้ความโศก ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ, ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์ ;

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รัก ที่พอใจ ก็เป็นทุกข์ ;

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข,

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รัก ที่พอใจ ก็เป็นทุกข์ ;

ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ, ทุกขัง,

มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์ ;

สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา,

ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์ ;

เสยยะถีทัง,

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ :-

รูปูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือรูป ;

เวทะนูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือเวทนา ;

สัญญูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสัญญา ;

สังขารูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสังขาร ;

วิญญาณูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือวิญญาณ ;

เยสัง ปะริญญายะ,

เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้อุปาทานขันธ์ เหล่านี้ เอง,

ธะระมาโน โส ภะคะวา,

จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่ ;

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ,

ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย, เช่นนี้เป็นส่วนมาก ;

เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี, พะหุลา ปะวัตตะติ,

อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลาย, ส่วนมาก มีส่วนคือการจำแนกอย่างนี้ว่า :-

รูปัง อนิจจัง,
รูปไม่เที่ยง ;
เวทะนา อะนิจจา,
เวทนาไม่เที่ยง ;
สัญญา อะนิจจา,
สัญญาไม่เที่ยง ;
สังขารา อะนิจจา,
สังขาร ไม่เที่ยง ;
วิญญาณัง อะนิจจัง,
วิญญาณ ไม่เที่ยง ;
รูปัง อะนัตตา,
รูปไม่ใช่ตัวตน ;
เวทะนา อะนัตตา,
เวทนาไม่ใช่ตัวตน ;
สัญญา อะนัตตา,
สัญญาไม่ใช่ตัวตน ;
สังขารา อะนัตตา,
สังขาร ไม่ใช่ตัวตน ;
วิญญาณัง อะนัตตา,

วิญญาณไม่ใช่ตัวตน ;

สัพเพ สังขารา อะนิจจา,

สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง ;

สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ.

ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน ดังนี้.

เต (ตา) [๑] มะยัง โอติณณามหะ,

พวกเราทั้งหลายเป็นผู้ถูกครอบงำแล้ว ;

ชาติยา,

โดยความเกิด ;

ชะรามะระเณนะ,

โดยความแก่ และความตาย ;

โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,

โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ, ความคับแค้นใจทั้งหลาย ;

ทุกโขติณณา,

เป็นผู้ถูกความทุกข์ หยั่งเอาแล้ว ;

ทุกขะปะเรตา,

เป็นผู้มีความทุกข์ เป็นเบื้องหน้าแล้ว ;

อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ.

ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้, จะพึงปรากฏชัดแก่เราได้.

---

๑. คำที่อยู่ในวงเล็บต่อท้ายเช่นนี้ สำหรับผู้หญิงว่า.

สำหรับภิกษุ - สามเณรสวด

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ

อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง,

เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น ;

สัทธา อะคารัสมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,

เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว,

ตัสมิง ภะคะวะติ พรหมะจะริยัง จะรามะ,

ประพฤติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น,

ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมาปันนา ;

ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิตของภิกษุทั้งหลาย ;

ตัง โน พรหมะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตูติ

ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น, จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

สำหรับอุบาสก - อุบาสิกาสวด

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณังคะตา

เราทั้งหลายผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น เป็นสรณะ ;

ธัมมัญจะ สังฆัญจะ,

ถึงพระธรรมด้วย, ถึงพระสงฆ์ด้วย ;

ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง, มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ;

จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่, ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นตามสติกำลัง,

สา สา โน ปะฏิปัตติ,

ขอให้ความปฏิบัตินั้น ๆ ของเราทั้งหลาย ;

อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ

จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ ทั้งสิ้นนี้เทอญ.

(จบคำทำวัตรเช้า)

นตฺถิ สนฺติ ปรํสุขํ

สุขอื่นใดไหนเล่า จะเท่าความสงบ

๑. ตังขณิกปัจจเวกขณปาฐะ

(หันทะ มะยัง ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(ข้อว่าด้วยจีวร)

ปฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ปฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณา โดยแยบคาย แล้วนุ่งห่มจีวร (เสื้อผ้า),

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณหัสสะปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะ สัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดดและสัตว์เลื้อยคลาน ทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะอันให้เกิดความละอาย

ข้อความในวงเล็บสำหรับคฤหัสถ์ว่า

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต)

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคาย แล้วฉันบิณฑบาต (กินอาหาร),

เนวะ ทะวายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน,

นะ มะทายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเมามัน เกิดกำลัง พลังทางกาย

นะ มัณฑะนายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ,

นะ วิภูสะนายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง,

ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา,

แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้,

ยาปะนายะ,

เพื่อความเป็นไปได้ของอัตตภาพ,

วิหิงสุปะระติยา,

เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย,

พรหมะจะริยานุคคะหายะ,

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์,

ข้อความในวงเล็บสำหรับคฤหัสถ์ว่า

อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ,

ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ ซึ่งทุกข-เวทนาเก่าคือความหิว

นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,

และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ ให้เกิดขึ้น,

ยาตฺรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ

อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่งอัตตภาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เราดังนี้.

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ)

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วใช้สอยเสนาสนะ,

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว

อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานา ลามัตถัง,

เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา,

(ข้อว่าด้วยคิลานะเภสัช)

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะ ปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณา โดยแยบคาย แล้วบริโภคเภสัชบริขาร อันเกื้อกูลแก่คนไข้,

ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้นแล้วมีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล

อัพยาปัชฌะปะระมะตายาติ

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียนเป็นอย่างยิ่งดังนี้

อโรคยา ปรมาลาภา

ความไม่มีโรค เป็นลาภอย่างยิ่ง

๒. ธาตุปัจจเวกขณปาฐะ

หันทะ มะยัง ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะ ปาฐัง ภะณามะ เส ฯ

(ข้อว่าด้วยจีวร)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น,

กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ,

ยะทิทัง จีวะรัง, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้ คือจีวร, และคนผู้ใช้สอยจีวรนั้น,

ธาตุมัตตะโก,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

นิชชีโว,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิคุจฉะนียานิ,

ก็จีวรทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัตตะวา,

ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ,
ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน,

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,
สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น,
กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ,
ยะทิทัง ปิณฑะปาโต, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,
สิ่งเหล่านี้ คือบิณฑบาตและคนบริโภคบิณฑบาตนั้น
ธาตุมัตตะโก,
เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,
นิสสัตโต,
มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,
นิชชีโว,
มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,
สุญโญ,
ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,
สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต อะชิคุจฉะนีโย
ก็บิณฑบาตทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม
อิมัง ปูติกายัง ปัตตะวา,
ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน,

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น,

กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ,

ยะทิทัง เสนาสะนัง, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้ คือเสนาสนะ, และคนผู้ใช้สอยเสนาสนะ

ธาตุมัตตะโก,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

นิชชีโว,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสะนานิ อะชิคุจฉะนิยานิ,

ก็เสนาสนะทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม

อิมัง ปูติกายัง ปัตตะวา,

ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน,

(ข้อว่าด้วยคิลานะเภสัช)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น,

กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ,

ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร,

ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้ คือเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้, และคนผู้บริโภคเภสัชบริขารนั้น,

ธาตุมัตตะโก,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

นิชชีโว,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพโพ ปะนายัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร

อะชิคุจฉะนีโย,

ก็คิลานะเภสัชบริขารทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม

อิมัง ปูติกายัง ปัตตะวา,

ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว

อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไป ด้วยกัน,

๓.ปัตติทานะคาถา

(หันทะ มะยัง ปัตติทานะคาถาโย ภะณามะ เส)

(เชิญเถิด เราทั้งหลาย จงสวดคาถาแผ่ส่วนบุญกันเถิด)

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี,
ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง

เทพยดาทั้งหลายเหล่าใดมีปกติอยู่ในวิหารสิงสถิต พระสถูป ที่เรือนโพธิ ในที่นั้นๆ

ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันตุ ปูชิตา
โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัณฑะเล

เทพยดาทั้งหลายเหล่านั้น, เป็นผู้อันเราทั้งหลายบูชา ด้วยธรรมทาน, ขอจงทำซึ่งความสวัสดี ความเจริญ ในมณฑลวิหารนี้

เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว
สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา

พระภิกษุทั้งหลายที่เป็นเถระก็ดี ที่เป็นปานกลางก็ดี ที่เป็นผู้บวชใหม่ก็ดี อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลายที่เป็น

ทานาธิบดีก็ดี, พร้อมด้วยอารามิกชนก็ดี

คามา จะ เทสา นิคามา จะ อิสสะรา
สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต

ชนทั้งหลายเหล่าใด ที่เป็นชาวบ้านก็ดี, ที่เป็นชาวต่างประเทศก็ดี, ที่เป็นชาวนิคมก็ดี, ที่เป็นอิสระก็ดี, ขอชนทั้งหลายเหล่านั้นจงเป็นผู้มีสุขเถิด

ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา
สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา

สัตว์ทั้งหลายที่เป็นชลาพุชะกำเนิดก็ดี, ที่เป็นอัณฑะชะก็ดี, ที่เป็นสังเสทะชะกำเนิดก็ดี, ที่เป็นอุปะปาติกะกำเนิดก็ดี

นิยยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต
สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้น ได้อาศัยซึ่งธรรมอันประเสริฐ, เป็นนิยานิกธรรม, ประกอบในอันนำผู้ปฏิบัติให้ออกไปจากสังสารทุกข์, จงกระทำซึ่งความสิ้นไปพร้อมแห่งทุกข์เถิด

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา

ขอธรรมของสัตบุรุษทั้งหลายจงตั้งอยู่นานขอ

บุคคลทั้งหลายผู้ทรงไว้ซึ่งธรรม จงดำรงอยู่นาน

สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ

ขอพระสงฆ์จงมีความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน, ในอันทำซึ่งประโยชน์ และสิ่งอันเกื้อกูลเถิด

อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจาริโน

ขอพระธรรมจงรักษาไว้ซึ่งเราทั้งหลาย, แล้วจงรักษาไว้ซึ่งบุคคลผู้ประพฤติซึ่งธรรมแม้ทั้งปวง

วุฑฒิง สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต

ขอเราทั้งหลายพึงถึงพร้อมซึ่งความเจริญในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศไว้แล้ว

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน พุทธะสาสะเน

ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, จงเป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา

สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต กาเล เทโว ปะวัสสะตุ

ขอฝนทั้งหลายจงหลั่งลงตกต้องตามฤดูกาล

วุฑฒิ ภาวายะ สัตตานัง สะมิทธัง เนตุ เมทะนิง

ขอฝนจงนำความสำเร็จมาสู่พื้นปฐพี, เพื่อความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย

มาตา ปิตา จะ อัตระชัง นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง

มารดาและบิดาย่อมรักษาบุตร ที่เกิดในตนเป็นนิจ ฉันใด

เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา

ขอพระราชาจงปกครองประชาชน, โดยชอบธรรมในกาลทุกเมื่อฉันนั้น, ตลอดกาลนานเทอญ

จบทำวัตรเช้า

คำทำวัตรเย็น

(คำบูชาพระรัตนตรัย)

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ทรงเป็นพระอรหันต์, ตรัสรู้ด้วยพระองค์เองโดยชอบ,

ส๎วากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว,

ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง, อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่ง, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น, พร้อมทั้งพระธรรม พร้อมทั้งพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้, ที่พวกข้าพเจ้าทั้งหลาย,ยกขึ้นไว้ตาม สมควรแล้ว

สาธุโน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ, ดังพวกข้าพเจ้าขอโอกาส, ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าทั้งหลาย, แม้ปรินิพพานไปนานแล้ว

ปัจฉิมาชะนะตานุกัมปะมานะสา

มีพระหฤทัยอนุเคราะห์แก่ประชุมชนที่เกิดมาภายหลัง

อิเมสักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ

โปรดทรงรับเครื่องสักการะเหล่านี้, อันเป็นบรรณาการของคนยาก

อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนานเทอญ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

พุทธัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ผู้ตื่นผู้เบิกบาน. *(กราบ)*

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม *(กราบ)*

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว :

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์. (กราบ)

(ปุพพภาคนมการ)

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะ นะมะการัญ-เจวะ พุทธานุสสะติ นะยัญจะ กะโรมะ เส)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต,

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น

อะระหะโต,

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธัสสะ,

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง (๓ ครั้ง)

กราบพระพุทธ ระวังสะดุดทองคำ
กราบพระธรรม ระวังจะคำใบลาน
กราบพระสงฆ์ ระวังจะหลงลูกชาวบ้าน

คำทำวัตรเย็น

(คำบูชาพระ และปุพพภาคนมการ ใช้อย่างเดียวกับคำทำวัตรเช้า)

๑. พุทธานุสสติ

(หันทะ มะยัง พุทธานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัล๎ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต,

ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
ได้ฟุ้งไปแล้วอย่างนี้ว่า ;

อิติปิ โส ภะคะวา,

เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ;

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส ;

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ ;

สุคะโต,

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี ;

โลกะวิทู

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ;

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ;

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ;

พุทโธ

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ;

ภะคะวาติ.

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ดังนี้.

โย ธมฺมํ ปสฺสติ โสมํ ปสฺสติ

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

๒. พุทธาภิคีติ

(หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส.)

พุทธ๎วาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต,

พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ, มีความประเสริฐแห่งอรหันตคุณ เป็นต้น ;

สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ, และพระกรุณาอันบริสุทธิ์;

โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร,

พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดีให้เบิกบาน, ดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน ;

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง.

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์,ผู้ไม่มีกิเลส พระองค์นั้นด้วยเศียรเกล้า.

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระพุทธเจ้าพระองค์ใด, เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย ;

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น,อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่หนึ่งด้วยเศียรเกล้า ;

พุทธัสสาหัส๎มิ ทาโส (ทาสี) วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธเจ้า,พระพุทธเจ้าเป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า ;

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระพุทธเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์ แก่ข้าพเจ้า ;

พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระพุทธเจ้า ;

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า ;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า ;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา ;

พุทธัง เม วันทะมาเนนะ (มานะยะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระพุทธเจ้า ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้ ;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า, ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;

พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระพุทธเจ้า ;

พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระพุทธเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระพุทธเจ้า ในกาลต่อไป ;

---

๑. บทขอให้งดโทษนี้ มิได้เป็นการขอล้างบาป, เป็นเพียงการเปิดเผยตัวเอง ; และคำว่าโทษในที่นี้ มิได้หมายถึงกรรม :หมายเพียงโทษเล็กน้อยซึ่งเป็น "ส่วนตัว" ระหว่างกันที่พึงอโหสิกันได้, การขอขมาชนิดนี้ สำเร็จผลได้ในเมื่อผู้ขอตั้งใจทำจริง ๆ, และเป็นเพียงศีลธรรมหรือสิ่งที่ควรประพฤติ.

อกตํ ทุกฺกตํ เสยฺโย

ความชั่ว ไม่ทำเสียเลยดีกว่า

๓. ธัมมานุสสติ

(หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมเป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ได้ตรัสไว้ดีแล้ว,

สันทิฏฐิโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง;

อะกาลิโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล ;

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด ;

โอปะนะยิโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว ;

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตนดังนี้.

พระสัจธรรม ที่พระองค์ ทรงตรัสรู้
โลกเชิดชู บูชา แพร่หลายยิ่ง
ประเทศไทย คนไทย ไม่ประวิง
ยึดมั่นสิ่ง ดีงาม ตามพุทธองค์

๔. ธัมมาภิคีติ

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส.)

ส๎วากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,

พระธรรม เป็นสิ่งที่ประเสริฐเพราะประกอบด้วยคุณ, คือความที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้วเป็นต้น;

โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,

เป็นธรรมอันจำแนกเป็น มรรค ผล ปริยัติ และนิพพาน ;

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี,

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการตกไปสู่โลกที่ชั่ว ;

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง.

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น, อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด.

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย ;

ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สอง ด้วยเศียรเกล้า ;

ธัมมัสสาหัส๎มิ ทาโส (ทาสี) วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม, พระธรรมเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า ;

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า ;

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระธรรม ;

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม ;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า ;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา ;

ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ.

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรม, ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้.

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา,

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระธรรม ;

ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระธรรม จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

เพื่อการสำรวมระวังในพระธรรม ในกาลต่อไป.

น้ำพระธรรม ลํ้าเลิศ ประเสริฐแน่
ใช้รดแก้ ความซวย สวยทุกอย่าง
รดที่ใจ ดวงใจ ในสะอาง
อย่าเลิกร้าง ห่างวัด หัดฟังธรรม

มาให้ดี มีธรรม ประจำจิต
ดีจะติด ต่อตั้ง เมื่อยังอยู่
ไปให้ดี มีธรรม เขาค้ำชู
ดีจะอยู่ แบ่งภาค เมื่อจากเอย.

๕. สังฆานุสสติ

(หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,
ปฏิบัติดีแล้ว ;

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,
ปฏิบัติตรงแล้ว ;

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,
ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว ;

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโตสาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,
ปฏิบัติสมควรแล้ว ;

ยะทิทัง,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ ;

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ ;

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ;

อาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา ;

ปาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ ;

ทักขิเณยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน ;

อัญชะลีกะระณีโย,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี ;

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้.

พุทธประวัติ

ปฏิสนธิ *ในพระครรภ์มารดา วันพฤหัสบดีกลางเดือน ๘ ปีระกา*

ประสูติ *จากพระครรภ์มารดา วันศุกร์กลางเดือน ๖ ปีจอ*

ตรัสรู้ *เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันพุธกลางเดือน ๖ ปีระกา*

ปรินิพพาน *วันอังคารกลางเดือน ๖ ปีมะเส็ง*

พุทโธ ธัมโม สังโฆ เมนาโถ

พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสังฆะเจ้า เป็นที่พึ่งของเรา

๖. สังฆาภิคีติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส.)

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาทิยุตโต,

พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสัทธรรม, ประกอบด้วยคุณมีความปฏิบัติดีเป็นต้น ;

โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ,

เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐ แปดจำพวก ;

สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,

มีกายและจิต อันอาศัยธรรมมีศีลเป็นต้น อันบวร;

วันทามะหัง ตะมะริยานะ คะณัง สุสุทธัง.

ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น, อันบริสุทธิ์ด้วยดี.

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระสงฆ์ หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย ;

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สามด้วยเศียรเกล้า ;

สังฆัสสาหัส๎มิ ทาโส (ทาสี) วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์ พระสงฆ์เป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า ;

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า ;

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระสงฆ์ ;

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า ;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจนี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา ;

สังฆัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์ ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้ ;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า, ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;

สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระสงฆ์ ;

สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระสงฆ์ ในกาลต่อไป .

(จบคำทำวัตรเย็น)

อันธรรมะ ชำระใจ ให้ผ่องแผ้ว
ดั่งดวงแก้ว ส่องสว่าง พร่างพรายแสง
จิตมืดมัว ตัวตัณหา พาภัยแรง
กลับเปลี่ยนแปลง ด้วยธรรม ชำระใจ.

๗. ทวัตติงสาการปาฐะ

(หันทะ มะยัง ทวัตติงสาการะปาฐัง ภะณามะ เส.)

อัตถิ อิมัส๎มิง กาเย, ในร่างกายนี้มี :**เกสา** ผมทั้งหลาย, **โลมา** ขนทั้งหลาย, **นะขา** เล็บทั้งหลาย, **ทันตา** ฟันทั้งหลาย, **ตะโจ** หนัง, **มังสัง** เนื้อ, **นะหารู** เอ็นทั้งหลาย, **อัฏฐี** กระดูกทั้งหลาย, **อัฏฐิมิญชัง** เยื่อในกระดูก, **วักกัง** ไต, **หะทะยัง** หัวใจ, **ยะกะนัง** ตับ, **กิโลมะกัง** พังผืด, **ปิหะกัง** ม้าม, **ปัปผาสัง** ปอด, **อันตัง** ลำไส้, **อันตะคุณัง** ลำไส้สุด, **อุทะริยัง** อาหารในกะเพาะ, **กะรีสัง** อุจจาระ, **ปิตตัง** น้ำดี, **เสมหัง** เสลด, **ปุพโพ** หนอง, **โลหิตัง** โลหิต, **เสโท** เหงื่อ, **เมโท** มัน, **อัสสุ** น้ำตา, **วะสา** น้ำเหลือง, **เขโฬ** น้ำลาย, **สิงฆานิกา** น้ำเมือก, **ละสิกา** น้ำลื่นหล่อข้อ, **มุตตัง** น้ำมูตร, **มัตถะเกมัตถะลุงคัง** เยื่อมันสมอง ในกระโหลกศีรษะ, **อิติ** ดังนี้แล.

คำแปลโกฏฐาส ๓๒ นี้ มีผิดจากที่เคยแปลมาก่อนบ้าง ทั้งนี้โดยสอบสวนค้นคว้าได้ใหม่ ซึ่งใกล้ต่อความถูกต้องมากกว่า จึงแปลไว้ดังนี้ - ผู้แปล

นตฺถิ ปญฺญา สมาอาภา
แสงสว่าง เสมอด้วยปัญญาไม่มี

๘. โอวาทปาติโมกขคาถา

(หันทะ มะยัง โอวาทะปาติโมกขะคาถาโย ภะณะมะ เส.)

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง,
การไม่ทำบาปทั้งปวง ;
กุสะลัสสูปะสัมปะทา,
การทำกุศลให้ถึงพร้อม ;
สะจิตตะปะริโยทะปะนัง,
การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ ;
เอตัง พุทธานะสาสะนัง.
ธรรม ๓ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.
ขันตี ปะระมัง ตะโป ตีติกขา,
ขันตี คือความอดกลั้น เป็นธรรมเครื่องเผากิเลสอย่างยิ่ง ;
นิพพานัง ปะระมัง วะทันติ พุทธา,
ผู้รู้ทั้งหลาย กล่าวพระนิพพานว่าเป็นธรรมอันยิ่ง;
นะ หิ ปัพพะชิโต ปะรูปะฆาตี,
ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่ ไม่เชื่อว่าเป็นบรรพชิตเลย ;
สะมะโณ โหติ ปะรัง วิเหฐะยันโต,
ผู้ทำสัตว์อื่นให้ลำบากอยู่ ไม่ชื่อว่าเป็นสมณะเลย.

อะนูปะวาโท อะนูปะฆาโต,

การไม่พูดร้าย, การไม่ทำร้าย ;

ปาติโมกเข จะ สังวะโร,

การสำรวมในปาติโมกข์ ;

มัตตัญญุตา จะ ภัตตัสฺมิง,

ความเป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค ;

ปันตัญจะ สะยะนาสะนัง,

การนอน การนั่ง ในที่อันสงัด ;

อะธิจิตเต จะ อาโยโค,

ความหมั่นประกอบในการทำจิตให้ยิ่ง ;

เอตัง พุทธานะสาสะนัง.

ธรรม ๖ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

คนโง่ย่อมจะเห็นบาปเป็นน้ำผึ้ง ตราบเท่าที่บาปนั้นยังไม่ให้ผล

ปากเป็นเอก	เหมือนเสกมนต์	ให้คนเชื่อ
ฉลาดเหลือ	วาจา	ปรีชาฉาน
จะกล่าวถ้อย	ร้อยคำ	ไม่รำคาญ
เป็นรากฐาน	เทิดตน	พ้นลำเค็ญ.

๕. ปัจฉิมพุทโธวาทปาฐะ

(หันทะ มะยัง ปัจฉิมะพุทโธวาทะปะฐัง ภะณามะ เส.)

หันทะนานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บัดนี้, เราขอเตือนท่านทั้งหลายว่า :-

วะยะธัมมา สังขารา,

สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา ;

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ,

ท่านทั้งหลาย, จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด.

อะยัง ตะถาคะตัสสะ ปัจฉิมา วาจา.

นี่เป็นพระวาจามีในครั้งสุดท้าย ของพระตถาคต เจ้า.

ทรัพย์สมบัติส่งได้แค่โรงพยาบาล

ลูกหลานส่งได้แค่เชิงตะกอน

บาปบุญเป็นทุนรอนส่งให้ถึงภพหน้า

สุโข ปุญฺยสฺส อุจฺจโย

การทำซึ่งบุญ ย่อมนำสุขมาให้

๑๐. เมตตานิสังสะสุตตะปาโฐ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุลีกะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุฏฐิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ เอกาทะสานิสังสา ปาฏิกังขาฯ กะตะเม เอกาทะสะฯ สุขัง สุปะติ สุขัง ปะฏิพุชฌะติฯ นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติฯ มะนุสสานัง ปิโย โหติฯ อะมะนุสสานัง ปิโย โหติฯ เทวะตา รักขันติฯ นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติฯ ตุวะฏัง จิตตัง สะมาธิยะติฯ มุขะวัณโณ วิปปะสีทะติฯ อะสัมมุฬโห กาลัง กะโรติฯ อุตตะริง อัปปะฏิวิชฌันโต พรหมะโล กูปะโค โหติฯ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุลีกะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุฏฐิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ อิเม เอกา - ทะสานิสังสา ปาฏิกังขาติฯ อิทะมะโวจะ ภะคะวาฯ อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติฯ

โลโก ปตฺถมฺภิกา เมตฺตา

ความมีเมตตา เป็นธรรมค้ำจุนโลก

๑๑. บทไหว้บารมี ๓๐ ทัส แบบครูบาศรีวิชัย

(หัวหน้านำ) หันทะ มะยัง มหาปาระมียัง กะโรมะ เส ฯ

(รับ)

๑.	ทานะ	
๒.	สีละ	
๓.	เนกขัมมะ	
๔.	ปัญญา	................ปาระมี สัมปันโน
๕.	วิริยะ	................อุปะปาระมี สัมปันโน
๖.	ขันติ	................ปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน
๗.	สัจจะ	เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา
๘.	อะธิษฐานะ	อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน
๙.	เมตตา	อิติปิ โสภะคะวาฯ
๑๐.	อุเบกขา	....
*	ทะสะ	พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ นะมามิหัง

อันว่าไม้จันทร์นั้น แม้จะแห้งก็ไม่ทิ้งกลิ่น

หัสดินเมื่อก้าวลงสู่สงครามแล้ว ไม่ทิ้งลีลา

อ้อยแม้เข้าสู่หีบยนต์แล้ว ย่อมไม่ทิ้งรสหวาน

บัณฑิตแม้จะประสพกับปัญหาของชีวิต

หรือได้รับความทุกข์ยากลำบากสักปานใดก็ไม่ทิ้งธรรม

๑๗. บทพิจารณาสังขาร

(ทุกเวลาทำวัตรเช้าและเวลาเข้านอน)

สัพเพ สังขารา อะนิจจา,

สังขารคือร่างกาย จิตใจ, และรูปธรรม นามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้น, มันไม่เที่ยง ; เกิดขึ้นแล้วดับไป มีแล้วหายไป.

สัพเพ สังขารา ทุกขา,

สังขารคือร่างกาย จิตใจ, และรูปธรรม นามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้น, มันเป็นทุกข์ทนยาก ;เพราะ เกิดขึ้นแล้ว, แก่ เจ็บ ตายไป.

สัพเพ ธัมมา อะนัตตา,

สิ่งทั้งหลายทั้งปวง, ทั้งที่เป็นสังขาร แลมิใช่สังขารทั้งหมดทั้งสิ้น, ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน ; ไม่ควรถือว่าเรา ว่าของเรา ว่าตัวว่าตนของเรา.

อะธุวัง ชีวิตัง, ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน ;
ธุวัง มะระณัง, ความตายเป็นของยั่งยืน ;
อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง, อันเราจะพึงตายเป็นแท้ ;
มะระณะปะริโยสานัง เม ชีวิตัง, ชีวิตของเรา มีความตาย เป็นที่สุดรอบ ;
ชีวิตัง เม อะนิยะตัง, ชีวิตของเราเป็นของไม่เที่ยง;
มะระณัง เม นิยะตัง, ความตายของเราเป็นของเที่ยง;

วะตะ,	ควรที่จะสังเวช ;
อะยัง กาโย,	ร่างกายนี้ ;
อะจิรัง,	มิได้ตั้งอยู่นาน,
อะเปตะวิญญาโณ,	ครั้นปราศจากวิญญาณ,
ฉุฑโฑ,	อันเขาทิ้งเสียแล้ว
อะธิเสสสะติ	จักนอนทับ,
ปะฐะวิง,	ซึ่งแผ่นดิน,
กะลิงคะรัง อิวะ	ประดุจดังว่าท่อนไม้และท่อนฟืน
นิรัตถัง,	หาประโยชน์มิได้

---

๑๘. บทปลงสังขาร
มนุษย์เราเอ๋ย

มนุษย์เราเอ๋ย เกิดมาทำไม
นิพพานมีสุข อยู่ใยมิไป
ตัณหาหน่วงหนัก หน่วงชักหน่วงไว้
ฉันไปมิได้ ตัณหาผูกพัน
ห่วงนั้นพันผูก ห่วงลูกห่วงหลาน
ห่วงทรัพย์สินศฤงคาร จงสละเสียเถิด
จะได้ไปนิพพาน ข้ามพ้นภพสาม

ยามหนุ่มสาวน้อย หน้าตาแช่มช้อย
งามแล้วทุกประการ แก่เฒ่าหนังยาน
แต่ล้วนเครื่องเหม็น เอ็นใหญ่เก้าร้อย
เอ็นน้อยเก้าพัน มันมาทำเข็ญ
ให้ร้อนให้เย็น เมื่อยขบทั้งตัว
ขนคิ้วก็ขาว นัยน์ตาก็มัว
เส้นผมบนหัว ดำแล้วกลับหงอก
หน้าตาเว้าวอก ดูน่าบัดสี

จะลุกก็โอย จะนั่งก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย ไม่มีเกสร
จะเข้าที่นอน พึงสอนภาวนา
พระอนิจจัง พระอนัตตา
เราท่านเกิดมา รังแต่จะตาย
ผู้ดีเข็ญใจ ก็ตายเหมือนกัน
เงินทองทั้งนั้น มิติดตัวไป

ตายไปเป็นผี ลูกเมียผัวรัก
เขาชักหน้าหนี เขาเหม็นซากผี
เปื่อยเน่าพุพอง หมู่ญาติพี่น้อง
เขาหามเอาไป เขาวางลงไว้
เขานั่งร้องไห้ แล้วกลับคืนมา

อยู่แต่ผู้เดียว ป่าไม้ชายเขียว
เหลียวไม่เห็นใคร เห็นแต่ฝูงแร้ง
เห็นแต่ฝูงกา เห็นแต่ฝูงหมา
ยื้อแย่งกันกิน ดูน่าสมเพช

กระดูกกูเอ๋ย เรี่ยรายแผ่นดิน
แร้งกาหมากิน เอาเป็นอาหาร
เที่ยงคืนสงัด ตื่นขึ้นมินาน
ไม่เห็นลูกหลาน พี่น้องเผ่าพันธุ์
เห็นแต่นกเค้า จับเจ่าเรียงกัน
เห็นแต่นกแสก ร้องแรกแหกขวัญ
เห็นแต่ฝูงผี ร้องไห้หากัน

มนุษย์เราเอ๋ย อย่าหลงนักเลย
ไม่มีแก่นสาร อุตส่าห์ทำบุญ
ค้ำจุนเอาไว้ จะได้ไปสวรรค์
จะได้ทันพระเจ้า จะได้เข้านิพพาน
อะหัง วันทามิ สัพพะโส
อะหัง วันทามิ นิพพานะปัจจะโยโหตุ

---

๑๙. บทปลงสังขาร
เกษาผมหงอก

เกษาผมหงอก บอกว่าตัวเฒ่า
ฟันฟางผมเผ้า แก่แล้วทุกประการ
ตามืดหูหนัก ร้ายนักสาทาน
บ่มิเป็นแก่นสาร ใช่ตัวตนของเรา
แผ่พื้นเปื่อยเน่า เครื่องประดับกายเรา
โสโครกทั้งตัว แข้งขามือสั่น
เส้นสายพันพัว เห็นน่าเกลียดกลัว
อยู่ในตัวของเรา ให้มึนให้เมื่อย
ให้เจ็บให้เหนื่อย ไปทุกขุมขน
แก่แล้วโรคา เข้ามาหาตน
ได้ความทุกข์ทน โสกาอาวรณ์
จะนั่งก็โอย จะลุกก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย ไม่มีเกษร
แก่แล้วโรคา เข้ามาวิงวอน
ได้ความทุกข์ร้อน ทั่วกายอินทรีย์
ครั้นสิ้นลมปาก กลับกลายหายจาก
เรียกกันว่าผี ลูกรักผัว (เมีย) รัก
เขาชักหน้าหนี เขาว่าซากผี
เปื่อยเน่าพุพอง เขาเสียไม่ได้

เขาไปเยี่ยมมอง เขาบ่ได้ต้อง
เกลียดกลัวนักหนา เขาผูกคอรัด
มือเท้าเขามัด รัดรึงตรึงตรา
เขาหามเอาไป ทิ้งไว้ป่าช้า
เขากลับคืนมา สู่เหย้าเรือนพลัน
ตนอยู่เอกา อยู่กับหมูหมา
ยื้อคร่าพัลวัน ทรัพย์สินของตน
ขนมาปันกัน ข้าวของทั้งนั้น
ไม่ใช่ของเรา เมื่อตนยังอยู่
เรียกว่าของกู เดี๋ยวนี้เป็นของเขา
แต่เงินใส่ปาก เขายังควักล้วงเอา
ไปแต่ตัวเปล่า เน่าทั่วสารพางค์กาย
อยู่ในป่ารก ได้ยินเสียงนก
กึกก้องดงยาง ได้ยินหมาใน
ร้องให้ครวญคราง ใจจิตอ้างว้าง
วิเวกวังเวง มีหมู่นกแขวก
บินมาร้องแรก แถกขวัญของตน
เหลียวไม่เห็นใคร อกใจวังเวง
ให้อยู่ครื้นเครง รำพึงถึงตัว
ตายไปเป็นผี เขาไม่ใยดี
ทิ้งไว้น่ากลัว ยิ่งคิดยิ่งพรั่น
กายสั่นระรัว รำพึงถึงตัว

อยู่ในป่าช้า	ผัว (เมีย) มิ่งสินทรัพย์
ยิ่งแลยิ่งลับ	ไม่เห็นตามมา
เห็นแต่ศีลทาน	เมตตาภาวนา
ตามเลี้ยงรักษา	อุ่นเนื้ออุ่นใจ
ศีลทานมาช่วย	ได้เป็นเพื่อนม้วย
เมื่อตนตายไป	ตบแต่งสมบัติ
นพรัตน์โพยภัย	เลิศล้ำอำไพ
อัตตะกิเลสมากมี	ศีลพาไปเกิด
ได้วิมานเลิศ	ประเสริฐโฉมศรี
นางฟ้าแห่ล้อม	ห้อมล้อมมากมี
ขับกล่อมดีดสี	ฟังเสียงบรรเลง
บรรเลงสมบัติ	แก้วเก้าเนาวรัตน์
นับน้อยไปหรือ	คุณพระทศพล
ที่ตนนับถือ	พระธรรมนั้นหรือ
สั่งสอนทุกวัน	พระสงฆ์องค์อารีย์รัก
มาเป็นปิ่นปัก	พระกรรมฐาน
เอออวยสมบัติ	นพรัตน์โอฬาร
ดีกว่าลูกหลาน	ประเสริฐเพลิดเพรา
ลูกผัว (เมีย) ที่รัก	บ่มิเป็นตำหนัก
รักเขาเสียเปล่า	เขามิตามช่วย
เพื่อนม้วยด้วยเรา	ไปหลงรักเขา
เห็นไม่เป็นการ	รักตนดีกว่า

จำศีลภาวนา บำเพ็ญศีลทาน
จะได้ช่วยตน ให้พ้นสงสาร
ลุถึงสถาน ได้วิมานทอง
ผู้ใดใจพาล หลงรักลูกหลาน
จะต้องจำจอง เป็นห่วงตัณหา
เข้ามารับรอง ตายไปจะต้อง
ตกจตุรบายฯ

อันความตาย ชายนารี หนีไม่พ้น
จะมีจน ก็ต้องวาย ตายเป็นผี
ถึงแสนรัก ก็ต้องร้าง ห่างทันที
ไม่วันนี้ ก็วันหน้า จริงหนาเรา

อันยศลาภ หาบไป ไม่ได้แน่
เว้นเสียแต่ ต้นทุน บุญกุศล
ทิ้งสมบัติ ทั้งหลาย ให้ปวงชน
แม้ร่างตน เขาก็เอา ไปเผาไฟ

อย่าแบ่งชั้นวรรณะเลยมนุษย์
ต่างถึงจุดสุดท้ายกลายเป็นผี
หลุมฝังศพกลบสิ้นซากอินทรีย์
ไพร่ผู้ดีมีหรือจนไม่พ้นตาย

๒๐. อภิณหปัจจเวกขณะ

(หันทะ มะยัง อะภิณณะหะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

ชะราธัมโมมหิ, เรามีความแก่เป็นธรรมดา, **ชะรัง อะนะตีโต,** จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้, **พะยาธิธัมโมมหิ,** เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา, **พะยะธิง อะนะตีโต,** จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้, **มะระณะธัมโมมหิ,** เรามีความตายเป็นธรรมดา, **มะระณัง อะนะตีโต,** จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้, **สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว,** เราจะเป็นไปต่างๆ, คือจะพลัดพรากจากของรักของเจริญใจทั้งสิ้นไป, **กัมมัสสะโกมหิ,** เรามีกรรมเป็นของของตน, **กัมมะทายาโท,** เรามีกรรมเป็นทายาท, **กัมมะโยนิ,** เรามีกรรมเป็นกำเนิด, **กัมมะพันธุ,** เรามีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์, **กัมมะปะฏิสะระโณ,** เรามีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย, **ยัง กัมมัง กะริสสามิ,** เราทำกรรมอันใดไว้, **กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา,** เป็นบุญหรือเป็นบาป, **ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ,** เราจะได้รับผลของกรรมนั้นไป, **อิตถิยา วา,** หญิงก็ดี, **ปุริเสนะ วา,** ชายก็ดี, **คะหัฏเฐนะ วา,** คฤหัสถ์ก็ดี, **ปัพพะชิเตนะ วา,** บรรพชิตก็ดี, **อะภิณณะหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง,** พึงพิจารณาอย่างนี้เนือง ๆ ทุกวันคืนแล.,

อนิจจา วะตะ สังขารา, สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ, **อุปปาทะวะยะธัมมิโน,** เกิดขึ้นแล้วย่อมเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา, **อุปปัชชิต๎วา นิรุชฌันติ,** ครั้นเกิดขึ้นแล้ว ย่อมดับไป, **เตสัง วูปะสะโม สุโข,** ความเข้าไปดับซึ่งสังขารทั้งหลายเหล่านั้นเป็นสุข.,

สัพเพ สัตตา, สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, **มะรันติ จะ,** ย่อมตายด้วย, **มะริงสุ จะ,** ตายแล้วด้วย, **มะริสสะเร,** จักตายด้วย, **ตะเถวาหัง มะริสสามิ,** เราจักตายอย่างนั้นด้วย, **นัตถิ เม เอตถะ สังสะโย,** ความสงสัยในเรื่องตายนั้นไม่มีแก่เราเลย.,

---

ยามเจ้าเกิด	มีสิ่งใด	ติดกายข้าง	
เห็นแต่ร่าง	เปลือยเปล่า	ไม่เอาไหน	
สร้างสมบัติ	พัสถาน	บานตะไท	
ถึงคราวไป	ก็ไปเปล่า	เหมือนเจ้ามา	
	มีสิ่งใด	ไปกับเจ้า	ก็เปล่าสิ้น
	ผ้าสักชิ้น	เงินสักเก๊	หรือเคหา
	สามีบุตร	สุดที่รัก	ยอดภรรยา
	ไม่เห็นว่า	จะตามไป	หรือใครมี
เห็นแต่ธรรม	คำสอน	ขององค์พระ	
ที่พอจะ	ตามไป	ในเมืองผี	
เพราะฉะนั้น	พึงหมั่นทำ	แต่ความดี	
เพื่อเป็นที่	พึ่งเจ้า	เมื่อคราวตาย.	

บทสวดไหว้พระเจ้า ๑๐ ชาติ สร้างบารมี

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระเตมีย์** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **เนกขัมมะบารมี**, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่งข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขังข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระมหาชนก** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **วิริยะบารมี**, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำ เรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขังข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระสุวรรณสาม** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **เมตตาบารมี**, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง, ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่อง ข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระเนมิราช** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **อธิษฐานบารมี**, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง, ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่อง ข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระมโหสถ** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **ปัญญาบารมี**, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง, ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์

ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่อง ข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระภูริทัต** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **ศีลบารมี,** พระชินสีห์อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง, ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระจันทกุมาร** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **ขันติบารมี,** พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง, ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่อง ข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง

ข้ามด้วย พระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระพรหมนารท** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **อุเบกขาบารมี,** พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง, ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลก โลกีย์ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่งข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขังข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระวิฑูรบัณฑิต** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **สัจจะบารมี,** พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง, ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลก โลกีย์ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่งข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขังข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ฯ

นะโม ข้าจะไหว้ **พระเวสสันดร** โพธิสัตโต, ภิญโญด้วย **ทานบารมี,** พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำ

เรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลก โลกีย์ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, เอนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์, พระเจ้าข้ามฝั่งข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขังข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโน ติ.

อย่าดูหมิ่นบุญกรรมจำนวนน้อย
จักไม่ต้อยตามต้องสนองผล
แม้ตุ่มน้ำเปิดหงายรับสายชล
ย่อมเต็มล้นด้วยอุทกที่ตกลง
อันนักปราชญ์สั่งสมบ่มบุญบ่อย
ทีละน้อยทำไปไม่ไหลหลง
ย่อมเต็มล้นด้วยบุญนั้นเป็นมั่นคง
บุญย่อมส่งสู่สถานวิมานทอง

พระพุทธเจ้าสอนอย่างไร

๑. สอนให้รู้ - ให้เกิดปัญญา แก้อวิชชา ป้องกันความโง่
๒. สอนให้สู้ - ให้เกิด ขันติ มานะ ป้องกันความอ่อนแอ
๓. สอนให้รัก - ให้ปรารถนาสุขต่อกัน
๔. สอนให้รวย - ให้รู้จักสร้างฐานะ
๕. สอนให้ละ - ให้รู้เท่าทัน แก้ความหลงยึดติด

ต่อไปนี้เป็นคำกรวดน้ำแปล

อิมินาปุญญะกัมเมนะ ส่วนบุญข้าพเจ้าได้กระทำไว้ในวันนี้ ข้าพเจ้าขอแผ่ส่วนบุญไปถึงหมู่เทพยดาเจ้าทั้งหลาย มีภูมิเทวดา รุกขะเทวดา อารักขะเทวดา อากาศเทวดา ท้าวจะตุโลกบาลทั้งสี่ มีท้าวธตรฏ ท้าวเวสสุวรรณ ท้าววิรุฬหก ท้าววิรูปักษ์ สวรรค์หกชั้น มีพระอินทร์เป็นต้น พรหม สิบหกชั้น อรูปพรหมสี่ชั้น ข้าพเจ้าขอแผ่ส่วนบุญไปถึงคุณครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ บิดามารดา ปู่ย่า ตา ยาย ลุงป้าน้าอา พี่น้องลูกหลาน สามีและภรรยา ญาติกาทั้งหลาย พระมหากษัตริย์ และเจ้านายทั้งหลาย มนุษย์และอมนุษย์ ทั้งหลาย อกุศลกรรมบาปกรรมที่ข้าพเจ้าได้กระทำไว้มี ฆ่ามด ปลวก ริ้น ยุง กุ้งปลาและสัตว์ต่าง ๆ นางแม่คงคา นางแม่ธรณี พระภูมิเจ้าที่สัตว์ในอบายภูมิทั้งสี่ มีพระยายม เป็นต้น คือ นรก เปรต อสุรกาย และสัตว์เดรัจฉานทั้งหลาย ทั่วทั้งทวีปใหญ่ สี่ทวีป ทวีปน้อย สองพัน ทั้งหมื่นจักรวาล และอะนันตะจักรวาล นิพพานะปัจจะโย โหตุ อะนาคะเต กาเล ฯ

คำกรวดน้ำย่อ

อิทํ เม ญาตีนํ โหตุ สุขิตาโหตุ ญาตโย

ขอบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติของข้าพเจ้า ขอให้ญาติของข้าพเจ้า

จงมีความสุขเถิด

วิธีพรรพชาอุปสมบทแบบเอสาหัง

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

ทุติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปปะสัมปะทัง

ตะติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปปะสัมปะทัง

อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหต๎วา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหต๎วา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหต๎วา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

เกสา โลมา นะขา ทันตา ตะโจ (อนุโลม)
ตะโจ ทันตา นะขา โลมา เกสา (ปฏิโลม)

อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ
ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ
ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ หน)

แต่นั้นท่านจะสั่งด้วยคำว่า เอวัง วะเทหิ หรือ ยะมะหัง วะทามิ ตัง วะเทหิ พึงรับว่า อามะ ภันเต

ครั้นแล้วท่านนำให้เปล่งวาจาว่าสรณคมน์ตามไปทีละพากย์ดังนี้

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ปาณาติปาตา เวระมะณี

อะทินนาทานา เวระมะณี

อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี

มุสาวาทา เวระมะณี

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี

วิกาละ โภชะนา เวระมะณี

นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา เวระมณี

มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานาเวระมณี

อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี

ชาตะรูปะระชะตะปะฏิคคะหะณา เวระมะณี

อิมานิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ ฯ (ว่า ๓ หน)

อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

อุปัชฌาโย เม ภันเต, โหหิ ว่า ๓ หน

อัชชะตัคเคทานิ เถโร, มัยหัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร ว่า ๓ หน เสร็จแล้วกราบลง ๓ หน

คำบอกบาตรจีวร	คำรับ
๑. อะยันเต ปัตโต	อามะ ภันเต
๒. อะยัง สังฆาฏิ	อามะ ภันเต
๓. อะยัง อุตตะราสังโค	อามะ ภันเต
๔. อะยัง อันตะระวาสะโก	อามะ ภันเต

ถาม	ตอบ
๑. กุฏฐัง	นัตถิ ภันเต
๒. คัณโฑ	นัตถิ ภันเต
๓. กิลาโส	นัตถิ ภันเต
๔. โสโส	นัตถิ ภันเต
๕. อะปะมาโร	นัตถิ ภันเต
๑. มะนุสโสสิ๊	อามะ ภันเต
๒. ปุริโสสิ๊	อามะ ภันเต
๓. ภุชิสโสสิ๊	อามะ ภันเต
๔. อะณะโณสิ๊	อามะ ภันเต
๕. นะสิ๊ ราชะภะโฏ	อามะ ภันเต
๖. อะนุญญาโตสิ๊ มาตาปิตูหิ๊	อามะ ภันเต
๗. ปะริปุณณะวีสะติวัสโสสิ๊	อามะ ภันเต
๘. ปะริปุณณันเต ปัตตะจีวะรัง	อามะ ภันเต
๑. กินนาโมสิ	อะหังภันเต................ นามะ
๒. โก นามะ เต อุปัชฌาโย	อุปัชฌาโย เม ภันเต อายัสมา..................... นามะ

สังฆัม ภันเต, อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุมัง ภันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ ภันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุมัง ภันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ ภันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ อุลลุมปะตุ มัง ภันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

คำขอบวชชี (เนกขัมมภาวนา)

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตังภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ปัพพัชชัง มัง ภันเต, สังโฆ ธาเรตุ, อัชชะตัคเค ปาณุเปตัง, สะระณัง คะตัง

คำแปล

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอถึงสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า, แม้เสด็จดับขันธ์ปรินิพพานนานแล้ว, กับทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ ว่าเป็นสรณะที่พึ่ง ที่ระลึก, ขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นผู้บวชในพระธรรมวินัย ผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ, ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เทอญ.

คำอาราธนาศีล ๘

อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะสีลานิ ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะสีลานิ ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะสีลานิ ยาจามิ

(ถ้าสองคนขึ้นไปว่า มะยัง แทน อะหัง ยาจามะ แทน ยาจามิ)

(ต่อไปกล่าวตามพระ)

คำอาราธนาศีลอุโบสถ

มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ(ว่า๓จบ)

(จบที่ ๒ ขึ้น ทุติยัมปิ นำหน้า *จบที่ ๓ ขึ้นตะติยัมปิ นำหน้า)

นะมะการคาถา

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ ครั้ง)

พุทธังสะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,

ทุติยัมปิ พุทธังสะระณัง คัจฉามิ, ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ, ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,

คำสมาทานศีล ๘

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๓. อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๖. วิกาละ โภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาธิยามิ
๗. นัจจะคีตะ วาทิตะ วิสูกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะ มัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๘. อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อิมานิ อัฏฐะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ (๓ ครั้ง)

คำลาสิกขา (เนกขัมมภาวนา)

ปัณฑะรังคะ ปัพพะชิตะ อัฏฐะสิกขา
ปะทานิ ปัจจักขามิ คิหีติ มัง ธาเรถะ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอลาสิกขาบททั้ง ๘, จากนักบวชผู้นุ่งขาวห่มขาว, ขอท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นคฤหัสถ์, ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๑. คิหีติ บาลีออกเสียงเป็น คิฮีติ

คำลากลับบ้าน

หันทะ ทานิ มะยัง ภันเต อาปุจฉามะ
พะหุ กิจฉา มะยัง พะหุ กะระณียา

พระสงฆ์ผู้รับลากล่าวคำว่า ยัสสะทานิ ตุมเหกาลัง มัญญัติฐะ
ผู้ลาพึงรับพร้อมกันว่า สาธุ ภันเต แล้วกราบ ๓ ครั้ง

พระพุทธเจ้า เรายังอยู่ คู่พิภพ
มิได้หลบ หลีกลี้ หนีไปไหน
ขอแต่เรา ตรองตรึง นึกภายใน
มนัสให้ ถึงวิมุติ พบพุทธเอง

คำอาราธนาศีล ๕

อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ

(ถ้าสองคนขึ้นไปว่า อะหัง เป็น มะยัง และ ยาจามิ เป็น ยาจะมะ)

วิธีแสดงอาบัติ

(พรรษาอ่อนว่า) สัพพา ตา อาปัตติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ หน)

สัพพา คะรุละหุกา อาปัตติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ หน)

อะหัง ภันเต สัมพะหุลา นานาวัตถุกาโย อาปัตติโย

อาปัชชิง ตา ตุม๎หะ มูเล ปะฏิเทเสมิ

(พรรษาแก่รับว่า) ปัสสะสิ อาวุโส ตา อาปัตติโย

(พรรษาอ่อนว่า) อุกาสะ อามะ ภันเต ปัสสามิ

(พรรษาแก่รับว่า) อายะติง อาวุโส สังวะเรยยาสิ

(พรรษาอ่อนว่า) สาธุ สุฏฐุ ภันเต สังวะริสสามิ

ทุติยัมปิ สาธุ สุฏฐุ ภันเต สังวะริสสามิ

ตะติยัมปิ สาธุ สุฏฐุ ภันเต สังวะริสสามิ

นะ ปุเนวัง กะริสสามิ
นะ ปุเนวัง ภาสิสสามิ
นะ ปุเนวัง จินตะยิสสามิ

(จบพรรษาอ่อน)

(พรรษาแก่ว่า) สัพพา ตา อาปัตติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ หน)
สัพพา คะรุละหุกา อาปัตติโย อาโรเจมิ
(ว่า ๓ หน)
อะหัง อาวุโส สัมพะหุลา นานาวัตถุกาโย
อาปัตติโย
อาปัชชิง ตา ตุย์หะ มูเล ปะฏิเทเสมิ

(พรรษาอ่อนรับว่า) อุกาสะ ปัสสะถะ ภันเต ตา อาปัตติโย

(พรรษาแก่ว่า) อามะ อาวุโส ปัสสามิ

(พรรษาอ่อนรับว่า) อายะติง ภันเต สังวะเรยยาถะ

(พรรษาแก่ว่า) สาธุ สุฏฐุ อาวุโส สังวะริสสามิ
ทุติยัมปิ สาธุ สุฏฐุ อาวุโส สังวะริสสามิ
ตะติยัมปิ สาธุ สุฏฐุ อาวุโส สังวะริสสามิ
นะ ปุเนวัง กะริสสามิ
นะ ปุเนวัง ภาสิสสามิ
นะ ปุเนวัง จินจะยิสสามิ

(เสร็จพิธี)

กิจวัตร ๑๐ อย่าง

๑. ลงอุโบสถ
๒. บิณฑบาตเลี้ยงชีพ
๓. สวดมนต์ไหว้พระ
๔. กวาดอาวาสวิหารลานพระเจดีย์
๕. รักษาผ้าครอง
๖. อยู่ปริวาสกรรม
๗. โกนผมปลงหนวดตัดเล็บ
๘. ศึกษาสิกขาบทและปฏิบัติพระอาจารย์
๙. เทศนาบัติ
๑๐. พิจารณาปัจจเวกขณะทั้ง ๔ เป็นต้น

กิจวัตร ๑๐ เหล่านี้เป็นกิจใหญ่ควรที่ภิกษุจะต้องศึกษาให้ทราบความชัดและจำไว้เพื่อปฏิบัติสมควรแก่สมณสารูปแห่งตน ฯ

คำอธิษฐานเข้าพรรษา

อิมัสฺมิง อาวาเส อิมัง เตมาสัง วัสสัง อุเปมิ (ว่า ๓ จบ)

หากงวยงง	สงสัย	เร่งไต่ถาม
แล้วจดความ	ที่ควร	ไว้ถ้วนถี่
ลืมตรงไหน	ให้พลิก	ดูอีกที
จึงจะมี	ความรู้	เฟื่องฟูเอย.

คำปวารณาออกพรรษา

สังฆัมภันเต ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกะริสสามิฯ

ทุติยัมปิ ภันเต สังฆัง ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกะริสสามิฯ

ตะติยัมปิ ภันเต สังฆัง ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกะริสสามิฯ

คำขอขมาโทษ

(แบบทั่วไปที่แก้ไขใช้อยู่ในปัจจุบัน)

(ผู้ขอ) เถเร ปะมาเทนะ ทวารัตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง **ขะมะถะ เม ภันเต** (ถ้าขอหลายรูปเปลี่ยน **ขะมะถะ เม** เป็น **ขะมะตุ โน**)

(ผู้รับ) อะหัง ขะมามิ **ตะยาปิ** เม ขะมิตัพพัง (ถ้าผู้ขอมีหลายรูปเปลี่ยน **ตะยาปิ** เป็น **ตุมเหหิปิ**)

(ผู้ขอ) ขะมามิ ภันเต (ถ้าขอหลายรูปเปลี่ยน **มิ** เป็น **มะ**)

นตฺถิ โลเก อนินฺทิโต

คนไม่ถูกนินทา ไม่มีในโลก

อนุโมทนากฐิน

อัตถะตัง ภันเต สังฆัสสะ กะฐินัง
ธัมมิโก กะฐินัตถาโร อนุโมทามะ (ว่า ๓ จบ)

คำลาสิกขา

สิกขัง ปัจจักขามิ คิหีติ มัง ธาเรถะ

ข้าพเจ้าลาสิกขา ท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นคฤหัสถ์

คำสมาทานขึ้นพระกัมมัฏฐานของวัดพะยอม

นะ โม ตัสสะ ภะคะวะ โต อะระหะ โต สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ หน) อิมาหัง ภันเต ภะคะวา อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปริจจะชามิ ข้าพเจ้า ขอมอบ อัตตะภาพร่างกายถวายชีวิตนี้แด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อการเจริญสมถะกัมมัฏฐาน และวิปัสสนากัมมัฏฐาน เพื่อกระทำความทุกข์ให้สิ้นไป เพื่อกระทำให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน นิพพานนะสะเม ภันเต สัจฉิกรณัตถายะ วิปัสสะนากัมมัฏฐานังเทหิ ข้าพเจ้าขออาราธนาพระขุททกาปีติ พระขณิกาปีติ พระผรณาปีติ พระโอกกันติกาปีติ พระอุเพงคาปีติ สมาธิพระธรรมเจ้า ทั้งห้าพระองค์นี้ จงมาบังเกิดเปิดเผยในจักษุทวาร ในโสตะทวาร ในฆานะทวาร ในชิวหาทวาร ในกายะทวารและในมโนทวาร วิถีแห่งกายข้าพเจ้านี้ ข้าพเจ้าจะตั้งสติกำหนดไว้ที่ ลมหายใจเข้าออก หายใจเข้ารู้

หายใจออกรู้ สามหนและเจ็คหน ร้อยหนและพันหน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ขออย่าได้มีมาร เข้ามาผจญ เดชะกุศล ขอให้บรรลุถึงซึ่งมรรคญาณ ผลญาณ และพระนวโลกุตตรญาณในอนาคตการ ภายหน้าโน้นเทอญ

หมายเหตุ ถ้าเป็นการเดินจงกรมให้เปลี่ยนเป็นว่าที่การก้าวย่างออกไป ก้าวซ้ายก็รู้ ก้าวขวาก็รู้

คำแผ่เมตตาให้กับตัวเรา

อะหัง สุขิโต โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้าจงมีความสุข
นิททุกโข โหมิ	ขออย่าได้มีความทุกข์
อะเวโร โหมิ	ขออย่าได้มีเวร
อัพ๎ยาปัชโฌ โหมิ	ขออย่าได้มีความพยาบาท
อนีโฆ โหมิ	ขออย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจ
สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ	ขอให้มีความสุขรักษาตนเถิด

คำตั้งสัจจะอธิฐานบารมี

ข้าพเจ้าขอตั้งสัจจะอธิฐาน ด้วยอำนาจแห่งบุญกุศล
ข้าพเจ้า ได้บูชาพระรัตนตรัย บริจาคทานรักษาศีล
เจริญเมตตาภาวนา สดับตรับฟังพระธรรมเทศนา
เจริญจิตภาวนา และได้ทำไวยาวัจกร
ขออำนาจบุญกุศลทั้งหลายเหล่านี้ จงมาเป็นพลวะปัจจัย
เป็นอุปนิสัยตามส่ง ให้ข้าพเจ้าเกิดสติปัญญาญาณ
รู้แจ้งหลักสัจธรรม อันเป็นคำสั่งสอนของพระองค์สัมมาสัมพุทธเจ้า

ทั้งชาตินี้และชาติหน้าตลอดชาติอย่างยิ่งจนถึงความพ้นทุกข์ คือพระนิพพานเทอญ

คำอธิฐานก่อนถวายทาน

สุทินนังวะตะเมทานัง ขาทนียัง โภชนียัง จะตุปัจจะยัง โหตุ สุทินนัง วะตะเมทานัง สัพพทุกขา ปรมุญจะเร สุทินนัง วะตะเมทานัง อาสวะขยาวะหัง นิพพาน ปัจจะโยโหตุ อนาคเตกาเล.

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอุทิศผล
บุญกุศลนี้แผ่ไปให้ไพศาล
ถึงมารดา บิดาครูอาจารย์
ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน
คนเคยร่วมทำงานการทั้งหลาย
มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน
ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ
ขอให้ท่าน ได้กุศลผลนี้ เทอญ

เป็นมนุษย์ สุดนิยม เพียงลมปาก
จะได้ยาก โหยหิว เพราะชิวหา
แม้นพูดดี มีคน เขาเมตตา
จะพูดจา จงพิเคราะห์ ให้เหมาะความ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่ เจ็บตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา จงเป็นสุขๆเถิด อย่าได้มีเวรซึ่งกันและกันเลย

อัพยา ปัชฌา จงเป็นสุขๆเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา จงเป็นสุขๆเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขีอัตตานัง ปะริหะรันตุ จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด ท่านทั้งหลาย ที่ท่านได้ทุกข์ ขอให้ท่านพ้นทุกข์ ท่านทั้งหลายที่ท่านได้สุข ขอให้สุขยิ่งๆขึ้นไปเถิด

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เกิดเป็นชะลาพุชะ ที่เกิดเป็นอัณฑะชะที่เกิดเป็นสังเสทะชะที่เกิดเป็นโอปปาติกะจงมารับเอากุศลผลบุญให้ถ้วนทั่วทุกตัวสัตว์เทอญ

ไหว้พระ ๕ ครั้ง

ยกมือขึ้นเถิดหนาไหว้บูชา พระรัตนตรัย บูชาคุณพระพุทธ ที่บริสุทธิ์และแจ่มใส บูชาคุณพระธรรมที่ท่านน้อมนำเชิดชูไว้บูชาคุณพระสงฆ์ที่ท่านดำรงพระศาสนา บูชาบิดามารดาที่เลี้ยงเรามาจนเติบใหญ่ บูชาครูอาจารย์ที่ท่านบันดาลวิชาให้ไว้บูชาห้าอย่างนี้จำให้ดีนะท่านเอย

เตรียมตัวกราบกันเถิดหนา ท่านที่มาในกองทัพธรรม

กราบหนึ่งคือพระพุทธ ที่บริสุทธิ์และแจ่มใส

กราบสองคือพระธรรม ที่ท่านน้อมนำเชิดชูไว้

กราบสามคือพระสงฆ์ ที่ท่านดำรงพระศาสนาไว้

กราบสี่บิดามารดา ที่เลี้ยงเรามาจนเติบใหญ่

กราบห้าครูอาจารย์ ที่ท่านบันดาลวิชาให้ไว้

กราบไหว้ให้ได้ห้าครั้งท่องให้จำนะท่านเอยต่อไปภายภาคหน้าเราจะถึงซึ่งนิพพานฯ

โอ้โอ๋อนิจจา สังขารามันบ่เที่ยงยังวนเวียนในวัฏฏะการเวียนว่ายตายเกิด รู้ไม่จริง รู้ไม่แน่ก็ต้องเกิด เพราะได้เกิดมาใช้กรรมในภพนี้รู้จริงรู้แน่ รู้ประเสริฐ แห่งสังขาร มีอะไรในสังขาร มีขันธ์ห้าในสังขาร อยู่ในกายของเรานี้ เข้าใจแล้วจะหลุดพ้น แห่งความทุกข์การเวียนว่ายในวัฏฏะ ความสงสาร เกิดแก่และเจ็บตาย มาใช้กรรมในชาตินี้ หมอก็ช่วยหายไม่ได้ ในชาตินี้

บารมี ๑๐ ทัศ

ทานะปาระมี สัมปันโน ทานะอุปะปาระมี สัมปันโน ทานะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

สีละปาระมี สัมปันโน สีละอุปะปาระมี สัมปันโน สีละปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

เนกขัมมะปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะอุปะปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

ปัญญาปาระมี สัมปันโน ปัญญาอุปะปาระมี สัมปันโน ปัญญาปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

วิริยะปาระมี สัมปันโน วิริยะอุปะปาระมี สัมปันโน วิริยะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

ขันติปาระมี สัมปันโน ขันติอุปะปาระมี สัมปันโน ขันติปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

สัจจะปาระมี สัมปันโน สัจจะอุปะปาระมี สัมปันโน สัจจะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

อธิฏฐานะปาระมี สัมปันโน อธิฏฐานะอุปะปาระมี สัมปันโน อธิฏฐานะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

เมตตาปาระมี สัมปันโน เมตตาอุปะปาระมี สัมปันโน เมตตาปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อุเบกขาอุปะปาระมี สัมปันโน อุเบกขาปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

ทะสะปาระมี สัมปันโน ทะสะอุปะปาระมี สัมปันโน ทะสะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมยตรี กะรุณา มุฑิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวา ฯ

คำสวดอาราธนาพระเทศน์

ท้าวสะหัมบดีพรหม เป็นบรมในพรหมมา
ทรงฤทธิ์ธิศักดา กว่าบริษัททุกหมู่พรหม
น้อมหัตนมัสการ ประดิษฐานณะที่สม
ควรแล้วจึงบังคม ชุลีมาศพระศาสดา
ขอพรอันประเสริฐ วาระเลิศอันโอฬาร
ปวงสัตว์ในโลกา กิเลสน้อยก็ยังมี
ขอองค์พระจอมปราชญ์ สู่ธรรมาศน์อันรูจี
โปรดปวงประชานี้ ท่านจงโปรดแสดงธรรม
นิมนต์ท่านเจ้าขา ผู้ปรีชาอันเลิศล้ำ
โปรดแสดงพระสัจจะธรรม เทศนาและวาที
เพื่อให้สำเร็จผล แด่ปวงชนบรรดามี
สู่สุขเกษมศรี สมดังเจตนา เทอญ ฯลฯ

คำอาราธาศีลอุโบสถ

มะยังภันเต ติสะระเณนะสะหะ อัฏฐังคะ
สะมันนาคะตัง อุโปสะฐัง ยาจามะ
ทุติยัมปิ มะยังภันเต ติสะระเณนะ สะหะ
อัฏฐัง คะ สะมันนาคะตัง อุโปสะฐัง ยาจามะ
ตะติยัมปิ มะยังภันเต ติสะระเณนะ สะหะ
อัฏฐัง คะ สะมันนาคะตัง อุโปสะฐัง ยาจามะ

รักลูก.......................ลูกรัก

พ่อแม่ก็แก่เฒ่า จำจากเจ้าไม่อยู่นาน
จะพบจะพ้องพาน เพียงเสี้ยววานของคืนวัน
ใจจริงไม่อยากจาก เพราะยังอยากเห็นลูกหลาน
แต่ชีพมิทนทาน ย่อมร้าวรานสลายไป
ขอเถิดถ้าสงสาร อย่ากล่าวขานให้ช้ำใจ
คนแก่ชะแรวัย คิดเผลอไผลเป็นแน่นอน
ไม่รักก็ไม่ว่า เพียงเมตตาช่วยอาทร
ให้กินและให้นอน คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ
เมื่อยามเจ้าโกรธขึ้ง ให้นึกถึงเมื่อเยาว์วัย
ร้องไห้ยามป่วยไข้ ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบโยน
เฝ้าเลี้ยงจนโตใหญ่ แม้เหนื่อยกายก็ยอมทน
หวังเพียงจะได้ยล เติบโตจนสง่างาม

ขอโทษถ้าทำผิด ขอให้คิดทุกทุกยาม
ใจแท้มีแต่ความ หวังติดตามช่วยอวยชัย
ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง มีหรือหวังอยู่นานได้
วันหนึ่งคงล้มไป ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง

บทปลงสังขาร

โอ้ว่าอนิจจาสังขารเอ๋ย มาลงเอยสิ้นสุดหยุดเคลื่อนไหว
เมื่อหมดหวังครั้งสุดท้ายไม่หายใจ ธาตุลมไฟน้ำดินก็สิ้นตาม
นอนตัวแข็งและสลดเมื่อหมดชีพ เขาตราสังใส่หีบสี่คนหาม
สู่ป่าช้าสิ้นเชื้อเหลือแต่นาม ใครจะถามเรียกเราก็เปล่าดาย
นี่แหละหนอมนุษย์เรามีเท่านี้ หมดลมแล้วก็ไม่มีซึ่งความหมาย
วิญญาณปราศขาดลับดับจากกาย หยุดวุ่นวายทุก ๆ สิ่งนอนนิ่งเลย
เมื่อชีวิตเรานี้มีลมอยู่ จงเร่งรู้ศีลทาน นะท่านเอ๋ย
ทั้งภาวนาทำใจหัดให้เคย อย่าละเลยความดีทุกวี่วัน
เมื่อสิ้นลมจิตพรากจากโลกนี้ จะได้พาความดีไปสวรรค์
อย่าทำบาปน้อยนิดให้ติดพัน เพราะบาปนั้นจะเป็นเงาตามเราไป
สู่นรกอเวจีที่มืดมิด สุดที่ใครจะตามติดไปช่วยได้
ต้องทนทุกข์สยดสยองในกองไฟ ตามแต่กรรมของผู้ใดที่ได้ทำ
หมั่นสวดมนต์ภาวนารักษาศีล สอนลูกหลานให้เคยชินทุกเช้าค่ำ
ให้รู้จักเคารพนบพระธรรม อย่าลืมคำที่พระสอนวอนให้ดี
เราเกิดมาเพื่อตายมิใช่อยู่ ทุกทุกคนจะต้องสู่ความเป็นผี
เมื่อเกิดมาเป็นคนได้ทั้งที ก็ควรสร้างความดีติดตัวไป
เพื่อจะได้เป็นสุขไม่ทุกข์ยาก ไม่คับแค้นลำบากเมื่อเกิดใหม่
ใครทำดีย่อมสุขแท้จงแน่ใจ ใครทำชั่วทุกข์ยากไร้ย่อมถึงตน
เร่งบำเพ็ญทานศีลและภาวนา แสวงหาแต่สิ่งบุญกุศล
ทรัพย์ภายนอกเป็นของโลกโศกระคน ทรัพย์ภายในประดับตนพ้นทุกข์เอยฯ

วอนพระธรรมด้วยน้ำใจแม่ศรีนวล

จะกล่าวเกริ่น คำกลอน สุนทรพจน์
เป็นกลอนสด หมดทุกข์ มีสุขสันต์
พวกเราชาว วัดพยอม พร้อมใจกัน
ร่วมสร้างสรรค์ ทำกุศล เพื่อผลบุญ
เชิญทุกท่าน หญิงชาย รีบผายผัน
มาช่วยกัน แนะนำ สนับสนุน
ศรัทธาเกิด เลิศล้ำ ช่วยค้ำจุน
เร่งสร้างบุญ เถิดพี่น้อง เป็นของเรา
เราทำดี คงจะมี แต่ความสุข
ถ้าทำชั่ว พาให้ทุกข์ อย่าโง่เขลา
เราโชคดี มีผู้นำ พร่ำสอนเรา
ต่อนี้ไป คงคลายเศร้า ไม่เหงาใจ
ท่านผู้นำ นั้นหนอ บริสุทธิ์
ท่านมหา วีรยุทธ์ พิสุทธิ์ใส
ท่านเมตตา ปราณี มีน้ำใจ
แนะนำให้ พวกเรา ทำความดี
แม่ศรีนวล เชิญชวน ทุก ๆ ท่าน
มาร่วมกัน พัฒนา อย่าหน่ายหนี
พัฒนาจิตต์ ด้วยสติ ไว้ให้ดี
อย่าให้มี นิวรณ์ขันธ์ มาบั่นทอน
ใช้สติ คุมจิตต์ อย่าคิดพล่าน

ถ้าฟุ้งซ่าน	อวิชชา	พาจิตต์หลอน
รู้ให้ทัน	อารมณ์	ข่มนิวรณ์
จิตต์ไม่จร	สงบอยู่	สู่ภวังค์
ขอขอบคุณ	ทุกท่าน	อ่านกลอนนี้
ฉันศรีนวล	ยินดี	คงมีหวัง
ถ้าฝึกจิตต์	ท่านให้ดี	มีพลัง
สิ่งที่ตั้ง	คงได้สม	อารมณ์ เทอญ.

เตี่ยพิพัฒน์ แม่ศรีนวล อัศวเดชาชาญยุทธ์

งานวันเกิด

*งานวันเกิด	ยิ่งใหญ่	ใครคนนั้น
ฉลองกัน	ในกลุ่ม	ผู้ลุ่มหลง
หลงลาภยศ	สรรเสริญ	เพลินทนง
วันเกิดส่ง	ชีพสั้น	เร่งวันตาย
*อีกมุมหนึ่ง	ซึ่งเหงา	หน้าเศร้าแท้
หญิงแก่ๆ	นั่งหงอย	และคอยหาย
โอ้วันนั้น	เป็นวัน	อันตราย
แม่...คลอดสาย	โลหิต	แทบปลิดชนม์
*วันเกิดลูก	เกือบคล้าย	วันตาย...แม่
เจ็บท้องแท้	เท่าไหร่	มิได้บ่น
แรกอุ้มท้อง	กว่าจะคลอด	รอดเป็นตน
เติบโตจน	บัดนี้	นี่เพราะใคร

*แม่...เจ็บเจียน	ขาดใจ	ในวันนั้น
กลับเป็นวัน	ลูกฉลอง	กันผ่องใส
ได้ชีวิต	แล้วก็เหลิง	ระเริงใจ
ลืมผู้ให้	ชีวิต	อนิจจา.
*ไฉนจึง	เรียกกัน	ว่าวันเกิด
วันผู้ให้	กำเนิด	จึงถูกกว่า
คำอวยพร	ที่เขียน	ควรเปลี่ยนมา
ให้มารดา	ท่านเป็นสุข	จึงถูกแท้
*เลิกจัดงาน	วันเกิด	กันเถิดนะ
ควรที่จะ	คุกเข่า	กราบเท้าแม่
ระลึกถึง	พระคุณ	อบอุ่นแท้
อย่ามัวแต่	จัดงาน	ประจานตัว.

****

จะแน่วแน่	แก้ไข	ในสิ่งผิด	
จะมุ่งคิด	ทำดี	มีเหตุผล	
จะมุ่งทำ	กิจกรรม	เพื่อปวงชน	
จะทำตน	เป็นตัวอย่าง	ของคนไทย	
จะมุ่งชาติ	ศาสน์กษัตริย์	เป็นที่ตั้ง	
จะมุ่งสร้าง	ศีลธรรม	นำสมัย	
จะมุ่งสร้าง	เกียรติยศ	ปรากฏไกล	
จะมุ่งให้	แผ่นดินไทย	เป็นแผ่นดินธรรม	แผ่นดินทอง.

คำอาราธนา บูชา ภาวนา ถวาย

(ก่อนอาราธนา บูชา ภาวนา ถวาย ต้องภาวนาด้วยนะโม ๓ จบก่อนเสมอ)

คำบูชาพระรัตนตรัย

อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง ปูเชมิ
อิมินา สักกาเรนะ ธัมมัง ปูเชมิ
อิมินา สักกาเรนะ สังฆัง ปูเชมิ

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

หมายเหตุ ถ้าศีล ๘ เปลี่ยน ปัญจะ เป็น อัฏฐะ

คำอาราธนาพระปริตร

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ ทุกขะ วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ ภะยะ วินาสายะ ปะริตตัง พรู๋ถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ โรคะ วินาสายะ ปะริตตัง พรู๋ถะ มังคะลัง

คำถวายข้าวพระพุทธ

อิมัง สูปะพยัญชะนะสัมปันนัง สาลีนัง โอทะนานัง
อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปูเชมิ

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลา ยาจามิ

คำถวายข้าวสาร

อิมานิ มะยัง ภันเต ตัณฑุลานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ตัณฑุลานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายข้าวสารกับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ข้าวสารกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายผ้าวัสสิกสาฎก (ผ้าอาบน้ำฝน)

อิมานิ มะยัง ภันเต วัสสิกะสาฏิกานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ วัสสิกะสาฏิกานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าอาบน้ำฝน กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าอาบน้ำฝน กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกูละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอ โณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ปังสุกูละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ปฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญฯ

คำชักผ้าป่า

อิมัง ปังสุกูละจีวะรัง อัสสามิกัง มัยหัง ปาปุณาติ

คำถวายดอกไม้ธูปเทียนเพื่อบูชา

อิมานิ มะยัง ภันเต ทีปะธูปะปุปผะวะรานิ ระตะนัตตะยัสเสวะอะภิปูเชมะ อัมหากัง ระตะนัตตะยัสสะ ปูชา ทีฆะรัตตัง หิตะสุขาวะหาโหตุ อาสะวักขะยัปปัตติยา

คำแปล

ข้าแต่พระคุณเจ้าทั้งหลายผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชาธูปเทียนและดอกไม้อันประเสริฐเหล่านี้ แก่พระรัตนตรัย กิริยาที่บูชาแก่พระรัตนตรัยนี้ จงเป็นผลนำมาซึ่งประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน จงเป็นไปเพื่อให้ถึงซึ่งพระนิพพาน เป็นที่สิ้นไปแห่งอาสวะกิเลส เทอญ ฯ

คำถวายผ้าไตรอุทิศแก่ผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต ติจีวะรานิ อัยยัสสะ เทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง ติจีวะระปูชาวิปาโก อัมหากัง มาตาปิตุอาทีนัง ญาตีนัง กาละกะตานัง สังวัตตะตุ

อัมหากัง มาตาปิตุอาทะโย ญาตะกาทานะ ปัตติง ละภันตุ อัมหากัง เจตะสา ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถวายไตรจีวรนี้แก่พระผู้เป็นเจ้าข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ อันว่าผลวิบากของการบูชาด้วยไตรจีวรนี้ จงเป็นไปเพื่อญาติทั้งหลาย มีมารดา บิดาของข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นต้น จงได้ส่วนแห่งทานนี้ ตามความประสงค์ ของพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย เทอญ ฯ

คำถวายคัมภีร์พระธรรม

มะยัง ภันเต อิมัง สะปะริวารัง โปฏฐะกะคันถัง พะหุชชะนะหิตายะ พะหุชชะนะสุขายะ มะหาเถเรหิ ยุตตัปปะยุตตัง ธัมมิกัง ธัมมะลัทธัง จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมัง สะปะริวารัง โปฏฐะกะคันถัง พะหุชชะนะหิตายะ พะหุชชะนะสุขายะ มะหาเถเรหิ ยุตตัปปะ

ยุตตัง ธัมมิกัง ธัมมะลัทธัง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งคัมภีร์พระธรรม อันพระมหาเถระทั้งหลาย ชำระสอบทานแล้ว อันเกิดขึ้นโดยชอบธรรม อันได้มาโดยชอบธรรม กับทั้งบริวารนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง 4 ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งคัมภีร์พระธรรม อันพระมหาเถระทั้งหลาย ชำระสอบทานแล้ว อันเกิดขึ้นแล้วโดยชอบธรรม อันได้มาโดยธรรม กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ

คำถวายเวจกุฎี

มะยัง ภันเต, อิมัง, วัจจะกุฏิง, อาคะตานาคะตัสสะ, จาตุททิสสะ ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ สาธุ

โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง, วัจจะกุฏิง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย เวจกุฎีหลังนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง 4 ที่มาแล้วก็ดี ยังไม่มาก็ดี ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ เวจกุฎีหลังนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายยาบำบัดความป่วยไข้

อิมานิ มะยัง ภันเต, คิลานะเภสัชชานิ สะปะริวารานิ, สังฆัสสะ โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, สังโฆ, อิมานิ, คิลานะเภสัชชานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัญจะ, มาตาปิตุอาทีนัญจะ, ญาตะกานัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ยาบำบัดความป่วยไข้ กับทั้งเวชภัณฑ์ทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับยาบำบัดความป่วยไข้ และเวชภัณฑ์ทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ญาติทั้งหลาย มีมารดา บิดาเป็นต้นด้วย สิ้นกาลนาน เทอญ

คำถวายพระพุทธรูป

อิมัง ภันเต พุทธะรูปัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ อายะติง สาสะนัสสะ อะติโรจะนายะ จะ ถาวะรายะ จะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง พุทธะรูปัง ปะฏิคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ, สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่ท่านทั้งหลายผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งพระพุทธรูปนี้ แก่พระสงฆ์ เพื่อความ

รุ่งเรือง และเพื่อความถาวร แห่งพระศาสนาต่อไป ข้าแต่ท่านทั้งหลายผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับ ซึ่งพระพุทธรูปนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายเสนาสนะ กุฏิ วิหาร

อิมานิ มะยัง ภันเต เสนาสะนานิ, อาคะตานาคะตัสสะ, จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ, เสนาสะนานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายเสนาสนะเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง 4 ที่มาแล้วก็ดี ยังไม่มาก็ดี ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับเสนาสนะเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายสังฆทาน (สามัญ)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะโอ โณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตังหิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญฯ

ทำให้ดี หวังสิ่งไร ใดใดตอบ
ความชื่นชอบ กลับตามมา พาชั่วหาย
จงทำดี เพื่อดีเถิด เกิดสบาย
ดวงหทัย ใสพิสุทธิ์ วิมุติจริง

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะระทุสสัง. สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, สังโฆ, อิมัง, สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, ปะฏิคคัณหาตุ, ปะฏิคคะเหตวา จะ, อิมินา ทุสเสนะ, กะฐินัง, อัตถะระตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ,

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้ากฐินจีวรกับทั้งบริวารนี้ แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย รับแล้วจงกรานกฐิน ด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำกรวดน้ำแปล

บทที่ ๓

ยังกิญจิ กุสะลัง กัมมัง กุศลกรรม อย่างใดหนึ่ง
กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ เป็นกิจซึ่ง ควรฝักใฝ่
กาเยนะ วาจามะนะสา ด้วยกาย วาจาใจ
ติทะเส สุคะตัง กะตัง เราทำแล้ว เพื่อไปสวรรค์
เย สัตตา สัญญิ โน อัตถิ สัตว์ใด มีสัญญา
เย จะ สัตตา อะสัญญิ โน หรือหาไม่ เป็นอสัญญ์
กะตัง ปุญญะผะลัง มัยหัง ผลบุญ ข้าทำนั้น
สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต ทุก ๆ สัตว์ จงมีส่วน
เย ตัง กะ ตัง สุวิทิตัง สัตว์ใดรู้ ก็เป็นอัน
ทินนัง ปุญญะผะลัง มะยา ว่าข้าให้ แล้วตามควร
เย จะ ตัตถะ นะ ชานันติ สัตว์ใด มิรู้ถ้วน
เทวา คันต๎วา นิเวทะยุง ขอเทพเจ้า จงเล่าขาน
สัพเพ โลกัมหิ เย สัตตา ปวงสัตว์ ในโลกีย์
ชีวันตาหาระเหตุกา มีชีวิต ด้วยอาหาร
มะนุญญัง โภชะนัง สัพเพ จงได้ โภชน์สำราญ
ละภันตุ มะมะ เจตะสาติ ตามเจตนา ของข้าเทอญ

บทที่ ๔

อินินา ปุญญะกัมเมนะ	ด้วยบุญนี้ ที่เราทำ
อิมินา อุททิเสนะ จะ	แลอุทิศ ให้ปวงสัตว์
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ	เราพลันได้ ซึ่งการตัด
ตัณหุปาทานะเฉทะนัง	ตัวตัณหา อุปาทาน
เย สันตาเน หินา ธัมมา	สิ่งชั่ว ในดวงใจ
ยาวะ นิพพานะโต มะมัง	กว่าเราจะ ถึงนิพพาน
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ	มลายสิ้น จากสันดาน
ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว	ทุก ๆ ภพ ที่เราเกิด
อุชุจิตตัง สะติปัญญา	มีจิตตรง และสติ ทั้งปัญญา อันประเสริฐ
สัลเลโข วิริยัมหินา	พร้อมทั้ง ความเพียรเลิศ เป็นเครื่องขูด กิเลสหาย
มารา ละภันตุ โนกาสัง	โอกาส อย่าพึงมี แก่หมู่มาร สิ้นทั้งหลาย
กาตุญจะ วิริเยสุ เม	เป็นช่อง ประทุษร้าย ทำลายล้าง ความเพียรจม
พุทธาทิปะวะโร นาโถ	พระพุทธผู้ บวรนาถ
ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม	พระธรรมที่ พึ่งอุดม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ	พระปัจเจ กะพุทธะสม
สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง	ทบ พระสงฆ์ ที่พึ่งผยอง
เตโสตตะมานุภาเวนะ	ด้วยอา นุภาพนั้น
มาโรกาสัง ละภันตุ มา	ขอหมู่มาร อย่าได้ช่อง
ทะสะปุญญานุภาเวนะ	ด้วยเดชบุญ ทั้งสิบป้อง
มาโรกาสัง ละภันตุ มา	อย่าเปิดโอ กาสแก่มาร (เทอญ)

ติโลกะวิชะยะราชะปัตติทานะคาถา

ยังกิญจิ กุสะลัง กัมมัง กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ
กาเยนะ วาจามะนะสา ติทะเส สุคะตัง กะตัง
เย สัตตา สัญญิโน อัตถิ เย จะ สัตตา อะสัญญิโน
กะตัง ปุญญะผะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต
เย ตัง กะตัง สุวิทิตัง ทินนัง ปุญญะผะลัง มะยา
เย จะ ตัตถะ นะ ชานันติ เทวา คันตวา นิเวทะยุง
สัพเพ โลกัมหิ เย สัตตา ชีวันตาหาระเหตุกา
มะนุญญัง โภชะนัง สัพเพ ละภันตุ มะมะ เจตะสาติ ฯ

คาถาบูชาดวงชะตา

นะโม เม สัพพะเทวานัง สัพพะคะระหะ จะ เทวานัง
สุริยัญจะ ปะมุญจะถะ สะสิ ภุมโม จะ เทวานัง
วุโธ ลาภัง ภะวิสสะติ ชีโว สุกะโร จะ มะหาลาภัง
โสโร ราหูเกตุ จะ มะหาลาภัง สัพพะ ภะยัง วินาสสันติ
สัพพะทุกขัง วินาสสันติ สัพพะโรคัง วินาสสันติ
ลักขะณา อะหัง วันทามิ สัพพะทา สัพเพเทวา มัง ปาละยันตุ
สัพพะทา เอเตนะ มังคะละเตเชนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ เม ฯ

ปัจจุบัน นิยมผูกดวงชาตาของตน เอาไว้สำหรับการสักการะบูชา เรียกกันว่า "ดวงพิชัยสงคราม" หรือมิฉะนั้นก็เอาดวงชาตาบรรจุไว้ในฐานพระ เมื่อจะบูชาดวงชาตา พึงว่าคาถานี้เพื่อจะได้เกิดลาภสักการะ เป็นสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคลเลิศล้นดีนักแล ฯ

บทอุโปสถะปัจจะเวกขะณะ

(หัวหน้านำ) หันทะ มะยังอุโปสะถะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส ฯ

๑. ยาวะชีวัง อะระหันโต ปาณาติปาตัง ปะหายะ ปาณาติปาตา ปะฏิวิระตา นิหิตะฑัณฑา นิหิตะสัตถา ลัชชีทะยาปันนา สัพพะปาณะภูตะหิตานุกัมปี วิหะรันติ อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง ปาณาติปาตัง ปะหายะ ปาณาติปาตา ปะฏิวิระโต (ปะฏิวิระตา) นิหิตะทัณโฑ (นิหิตะทัณฑา) นิหิตะสัตโถ (นิหิตะสัตถา) ลัชชี (ลัชชินี) ทะยาปันโน (ทะยาปันนา) สัพพะปาณะภูตะหิตานุกัมปี (สัพพะ ปาณะภูตะหิตานุกัมปินี) วิหะรามิ อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ ฯ

๒. ยาวะชีวัง อะระหันโต อะทินนาทานัง ปะหายะ อะทินนาทานา ปะฏิวิระตา ทินนาทายี ทินนะปาฏิกังขี อะเถเนนะ สุจิภูเตนะ อัตตะนา วิหะรันติ อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจ ทิวะสัง อะทินนาทานัง ปะหายะ อะทินนาทานา ปะฏิวิระโต (ปฏิวิระตา) ทินนาทายี (ทินนาทายินี) ทินนะปาฏิกังขี (ทินนะปาฏิกังขินี) อะเถ-เนนะ สุจิภูเตนะ อัตตะนา วิหะรามิ อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ ฯ

๓. ยาวะชีวัง อะระหันโต อพรัหมะจะริยัง ปะหายะ พรัหมะจารี อาราจารี วิระตา เมถุนา คามะธัมมา อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง อะพรัหมะจะริยัง ปะหายะ พรัหมะจารี (พรัหมะจารินี) อาราจารี (อาราจารินี) วิระโต (วิระตา) เมถุนา คามะธัมมา อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติฯ

๔. ยาวะชีวัง อะระหันโต มุสาวาทัง ปะหายะ มุสาวาทา ปะฏิวิระตา สัจจะวาที สัจจะสันธา เฐตา ปัจจะยิกา อะวิสังวาทะกา โลกัสสะ อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง มุสาวาทัง ปะหายะ มุสาวาทา ปะฏิวิระโต (ปะฏิวิระตา) สัจจะวาที (สัจจะวาทินี) สัจจะสันโธ (สัจจะสันธา เฐโต (เฐตา) ปัจจะยิโก (ปัจจะยิกา) อะวิสังวาทะโก (อะวิสังวาทิกา) โลกัสสะ อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติฯ

๕. ยาวะชีวัง อะระหันโต สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานัง ปะหายะ สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐาปะฏิวิระตา อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานัง ปะหายะ สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา ปะฏิวิระโต (ปะฏิวิระตา) อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติฯ

๖. ยาวะชีวัง อะระหันโต เอกะภัตติกา รัตตู-ปะระตา วิระตา วิกาละโภชะนา อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง เอกะภัตติโก (เอกะภัตติกา) รัตตู-ปะระโต (รัตตูปะระตา) วิระโต (วิระตา) วิกาละโภชะนา อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุ กะโรมิ อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติฯ

๗. ยาวะชีวัง อะระหันโต นัจจะคีตะวา ทิตะวิ-สูกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะธาราณะ มัณฑะนะ-วิภูสะนัฏฐานา ปะฏิวิระตา อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง นัจจะคีตะวาทิตะ วิสูกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา ปะฏิวิระโต (ปะฏิวิระตา) อิมินา ปิ อังเคนะ อะระหะตัง อนุกะโรมิ อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติฯ

๘. ยาวะชีวัง อะระหันโต อุจจาสะยะนะมหาสะ ยะนัง ปะหายะ อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา ปะฏิวิระตา นีจะเสยยัง กัปเปนติ มัญจะเก วาติณะสันถะระเก วา อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง อุจจาสะ-ยะนะมะหาสะยะนัง ปะหายะ อุจจาสะยะนะมะหา-สะยะนา ปะฏิวิระโต (ปะฏิวิระตา) นีจะ เสยยัง กัปเปมิ มัญจะเก วา ติณะสันถะระเก วา อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติฯ

บทวันทาพระ

วันทามิ พุทธัง สัพพะเมโทสัง ขะมะถะ เมภันเต วันทามิ ธัมมัง สัพพะเมโทสัง ขะมะถะเมภันเต วันทามิ สังฆัง สัพพะเมโทสัง ขะมะถะเมภันเต วันทามิ ปัจเจกะพุทธัง สัพพะเมโทสัง ขะมะถะเมภันเต วันทามิ มาตาปิตูนัง สัพพะเมโทสัง ขะมะถะเมภันเต วันทามิ อาราเมพัทธะเสมายังโพธิรุกขัง เจติยัง สัพพะเมโทสัง ขะมะถะเมภันเต วันทามิภันเต ภะคะวาโลกะนาถัง อะตีตังเมโทสัง อะนาคะตังเมโทสัง ปัจจุปันนังเมโทสัง ขะมะถะเมภันเต สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ. ฯ

อามันตะยามิ โว ภิกขะเว ปะฏิเวทะยามิ โว ภิกขะเว ขะยะวะยะธัมมา สังขารา อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถาติ อิจเจวะมัจจินตะนะมัสสะเนยยัง นะมัส-สะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง ตัสสานุภาเวนะ หะตันตะราโย.ฯ

หิริโอตตัปปะสัมปันนา สุกกะธัมมะสะมาหิตา สันโต สัปปุริสา โลเก เทวะธัมมาติ วุจจะเร.ฯ

****

จะแน่วแน่	แก้ไข	ในสิ่งผิด
จะมุ่งคิด	ทำดี	มีเหตุผล
จะมุ่งทำ	กิจกรรม	เพื่อปวงชน
จะทำตน	เป็นตัวอย่าง	ของคนไทย
จะมุ่งชาติ	ศาสน์กษัตริย์	เป็นที่ตั้ง
จะมุ่งสร้าง	ศีลธรรม	นำสมัย
จะมุ่งสร้าง	เกียรติยศ	ปรากฏไกล
จะมุ่งให้	แผ่นดินไทย	เป็นแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

คำกล่าวบูชาพระรัตนตรัย

(ผู้นำกล่าว) อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (แล้วกราบลง ๑ ครั้ง)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ (แล้วกราบลง ๑ ครั้ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (แล้วกราบลง ๑ ครั้ง)

(ผู้นำกล่าว) ยะมะหัง สัมมาสัมพุทธัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะโต (ชายว่า) คะตา (หญิงว่า) พระผู้มีพระภาค พระองค์ตรัสรู้ดีแล้วเองโดยชอบ พระองค์ใดแนะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่ง กำจัดภัยจริง อิมินาสักกาเรนะ ตัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ข้าพเจ้าขอบูชาพระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น ด้วยเครื่องสักการะอันนี้

ยะมะหัง สวากขาตังภะคะวะตา ธัมมังสะระณังคะโต (ชายว่า) คะตา (หญิงว่า) พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัส ดีแล้วเหล่าใดแนะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่ง กำจัดภัยจริง อิมินา สักกาเรนะ ตัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ ข้าพเจ้าขอบูชาพระธรรมนั้นด้วยเครื่องสักการะอันนี้

ยะมะหัง สุปะฏิปันนัง สังฆัง สะระณัง คะโต (ชายว่า) คะตา (หญิงว่า) พระสงฆ์ที่ท่านปฏิบัติดีแล้วหมู่ใดแนะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่ง กำจัดภัยจริง อิมินา สักกาเรนะ ตัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ข้าพเจ้าขอบูชาพระสงฆ์หมู่นั้น ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้ ฯ

บทสวดถวายพระพร ๗๒ พรรษา

หันทะมะยัง ภูมิพะละมะหาราชะวะรัสสะ ชะยะมังคะละวะระทานะคาถาโย ภะนามะเส

ภูมิพะโล มะหาราชา ทัยยานังรัฏฐะวัฑฒะโน
ธัมมิโก ทะสะธัมเมหิ รัชชัง กาเรติสัพพะทา
ทุกขะโต ทุกขิเต ทัยเย ภะยะโต ภะยะตัชชิเต
สะมุสสาโห ปะโมเจติ มะหาการุญญะเจตะสา
เมตโตทะเกนะ โตเสติ ฆัมเม เทโววะ ภูมิเช ฯ
ยัตถะ อัจโจทะกัง โหติ สะโมกันตัง ปะกุพพะเต
ยัญจะ สุกขัง อะโสกัญจะ ตินตัง โสกัง กะโรติ นัง
ยันตัง ภะชะติ ภูมินโท สะทุกขัง สะภะยัมปิจะ
ตัตถะ ทุกขัง วะ ทุกขีนัง ขีณัง ตัสสานุภาวะโต
กะตังสะ สัพพะกิจจัญ จะ สัพพะวาจา จะ วาจิตา
จินติตา สัพพะจินตา จะ สัพพะเสทา จะ มุจจะเร
สัพพานิ สัพพะทัยยานัง สุขัตถายะ ปะวัตตะเร ฯ
สัพพะทัยยา อิมาคัมมะ วิจักขะณัง นะริสสะรัง

สะมัคคา เอกะจิตตาจะ ธัมเมนะทัยยะวัฑฒะเน
รัฏฐัสสะ เอกะรัชชัญจะ ธัมมะเนตติญจะ รักขะเรฯ
อิทาเนโส มะหาราชา ทะเวสัตตะติสะมายุโก
อีทิเส มังคะเล กาเล เทมัสสะ วะระมังคะลัง
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะเตชะสา
ยัง สัพพะกุสะลัง กัมมัง อัมเหหิ ปะสุตัง สะทา
ยันโน สัพพะปะริตตัญจะ ภะณิตัง สิทธิทายะกัง
ตัสสะ ตัสสานุภาเวนะ ภูมิพะโล นะราธิโป
ทีฆายุโก อะโรโค จะ สุขิโต อะกุโตภะโย
พะลูเปโต สะโต โหตุ สัพพะจินตานะ ปาระคู
จิรัง รัชเช ปะติฏฐาตุ ปะติฏฐา ทัยยะวาสินันติฯ

นับแต่วัน พระองค์ ทรงครองราชย์
ไทยทั้งชาติ ก็ร่มเย็น เป็นสุขี
สำนึกแน่ ว่ามหา บารมี
คุ้มชีวี คุ้มหล้า ประชาชน

"ล้นเกล้าชาวไทย"

เกิดมา ชาตินี้ มิเสียชาติ
อยู่ใต้ ร่มบาท มิหมองหม่น
ขอพระเกริก เกรียงไกร ในสากล
ภูมิพล มหาราชา สถาพร

"ภูมิพลมหาราชา"

ผู้ต้องการบริจาคทรัพย์ร่วมทำบุญ

๑.อุปกรณ์การศึกษาสำหรับ พระภิกษุสามเณร เพื่อเสริมบารมี

๒.บูชาวัตถุมงคล (อยุธยามหามงคล)

๓. สร้างโรงศพแทนตัว

๔.ตัดเวรกรรมเก่า

๕ สะเดาะเคราะห์

๖ ต่อชะตาอายุ

๗.เสริมศิริมงคลชีวิต

๘.ถวายสังฆทาน

๙.บริจาคทรัพย์ร่วมก่อสร้างถาวรวัตถุ (อุปกรณ์ก่อสร้าง อิฐ หิน ดิน ทราย)

สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่

วัดเจ้าพระยายมราช (วัดพะยอม)

โทร. (๐๒) ๙๐๘-๐๒๙๕, (๐๓๕) ๓๕๓-๓๗๒

(๐๘๗) ๙๓๓-๐๔๖๕

ขอเชิญร่วมทำบุญ ไถ่ถอน ปลดปล่อย
ให้ชีวิตใหม่แก่ โค-กระบือ

เพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์ เสริมชะตาบารมีธรรม

โค-กระบือ ตัวใหญ่	บริจาคทรัพย์ทำบุญ	๒๐,๐๐๐	บาท
โค-กระบือ ตัวกลาง	บริจาคทรัพย์ทำบุญ	๑๕,๐๐๐	บาท
โค-กระบือ ตัวเล็ก	บริจาคทรัพย์ทำบุญ	๑๐,๐๐๐	บาท

หรือบริจาคทรัพย์ทำบุญตามกำลังศรัทธา

ท่านสามารถติดต่อทำบุญได้ที่วัดพะยอม

โทร. (๐๒) ๙๐๘-๐๒๙๕

(๐๓๕) ๓๕๓-๓๗๒ (๐๘๗) ๙๓๓-๐๔๖๕

ถวายสังฆทาน

ผู้ที่มาถวายสังฆทาน ทางวัดได้จัดเตรียมชุดสังฆทานไว้ให้เรียบร้อยแล้ว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ญาติโยมทั้งหลาย

- ชุดเล็ก	๙๙	บาท
- ชุดวันเกิด	๔๙๙	บาท
- ชุดครอบครัว	๙๙๙	บาท
- ชุดพิเศษ	๒,๙๙๙	บาท

อานิสงส์ของการสร้างหนังสือธรรมะเป็นทาน

๑. กรรมเวรจากอดีตชาติจะได้ลบล้าง

๒. หนี้เวรจะได้คลี่คลายพ้นภัยจากทะเลทุกข์

๓. โรคภัยไข้เจ็บจากเจ้ากรรมนายเวรจะพ้นไป

๔. บารมีคุ้มครองลูกหลานให้อยู่เย็นเป็นสุข

๕. พ่อแม่จะมีสุขภาพแข็งแรงและอายุยืนนาน

๖. วิญญาณของผู้ที่เราเคารพและรัก จะได้ไปสู่สุคติ

๗. ให้มีร่างกายที่แข็งแรงมีจิตใจใสสะอาด

๘. ให้ครอบครัวมีสุข กิจการงานเจริญรุ่งเรือง

๙. ให้มีบุตรดี มีการศึกษาดี อนาคตสดใส

๑๐. ขอให้เกิดปัญญาทั้งในปัจจุบันและตลอดไป

มงคลชีวิต ๓๘ ประการ

๑. การไม่คบคนพาล
๒. การสมาคมบัณฑิต
๓. บูชาคนที่ควรบูชา
๔. อยู่ในประเทศอันควร
๕. เป็นผู้มีบุญทำไว้แต่ปางก่อน
๖. ความตั้งตนไว้ชอบ
๗. เป็นผู้สดับตรับฟังมาก
๘. มีศิลปศาสตร์
๙ มีระเบียบวินัย
๑๐. มีวาจาสุภาษิต
๑๑. บำรุงบิดา-มารดา
๑๒. ความสงเคราะห์บุตร
๑๓. ความสงเคราะห์ภรรยา
๑๔. ทำการงานไม่คั่งค้าง
๑๕. บำเพ็ญทาน
๑๖. ความประพฤติธรรม
๑๗. ความสงเคราะห์ญาติทั้งหลาย
๑๘. ทำการงานทั้งหลายไม่มีโทษ
๑๙. งดเว้นบาปกรรม
๒๐. สำรวมจากการดื่มน้ำเมา
๒๑. ไม่ประมาทในธรรม

๒๒. มีสัมมาคารวะ

๒๓. มีความถ่อมตัว

๒๔. มีความสันโดษ

๒๕. รู้อุปการะคุณ

๒๖. ฟังธรรมตามกาลอันควร

๒๗. ความเป็นผู้อดทน

๒๘. ความเป็นผู้ว่าง่ายสอนง่าย

๒๙. พบปะสมณะ

๓๐. สนทนาธรรมโดยกาล

๓๑. เพียรเผากิเลส

๓๒. ความประพฤติอย่างพรหม

๓๓. เห็นอริยสัจ

๓๔. ความทำพระนิพพานให้แจ้ง

๓๕. ถูกโลกธรรมจิตไม่หวั่นไหว

๓๖. จิตไม่โศกเศร้า

๓๗. จิตปราศจากธุลี

๓๘. จิตเกษม (หลุดพ้น)

ทั้งหมดเหล่านี้เป็นมงคลอันสูงสุดของเทวดาและมนุษย์ ทั้งหลาย ผู้ใดทำมงคลเช่นนี้แล้วยอมเป็นผู้ไม่แพ้ ย่อมถึงความสวัสดิ์ในที่สุด

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ ซีนิธ
33/1 ซ.กาญจนาภิเษก 011/1 คันนายาว กรุงเทพฯ
โทร. 0-2510-8582-3, 0-2510-8610, 08-9673-7355 โทรสาร. 0-2510-8609
นายณัฐธนนท์ เจริญวัฒนะโกสิน ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

ปริยัต	ติปัญญา	ที่ศึกษา	มามากมาย
จำติด	แล้วคิดไป	พูดอ้างได้	ตามจำมา
อธิบาย	ขยายกว้าง	พูดคล้ายดัง	เห็นกับตา
เพียงจำ	จินตนา	ตาปัญญา	ยังมืดมน
ปฏิบัติ	ปัญญาไชร้	สุดแจ่มใส	และโสภณ
ประจักษ์	ถึงมรรคผล	สิ้นฉงน	ในธรรมา
อธิบาย	ให้ติดขัด	เหมือนใบ้จัด	หมดสิ้นท่า
ปริยัต	ไม่เรียนมา	จะพูดจา	ยังจนใจ
เมธา	ประโยชน์เยี่ยม	ยังต้องเตรียม	ทั้งสองไว้
ปฏิบัติ	เหมือนตาใส	มองอะไร	เห็นชัดตา
ปริยัต	เป็นเหมือนปาก	ชี้แจ้งหลัก	ศาสนา
มีปาก	หากมีตา	ช่วยศาสดา	ได้แน่เอย

ธัมมะทัตโตภิกขุ.

๕ ธ.ค.๔๒

กิจวัตรประจำวันของวัดพะยอม

เวลา ๐๔.๓๐ น. ตื่นขึ้นมาทำกิจวัตรส่วนตัว, ไหว้ พระสวดมนต์, นั่งสมาธิ ภายในกุฏิ

เวลา ๐๕.๓๐ น. ได้อรุณออกบิณฑบาตของแต่ละสาย (เว้นวันพระหรือกิจนิมนต์ตอนเช้า) พระที่บิณฑบาตรไม่ไหวให้มาช่วยจัดศาลามีการปูเสื่อ ตั้งน้ำ จัดกระโถน ถ้วย ชาม ช้อน

เวลา ๗.๒๐ น. พร้อมกัน ที่ศาลาการเปรียญ บูชาข้าวพระพุทธและฉันภัตตาหารเช้าอย่างเรียบร้อย เสร็จแล้วพระใหม่ต้องผลัดเปลี่ยนกันขึ้นยถา เมื่อจบการอนุโมทนา ให้ช่วยกันเก็บภาชนะที่ใส่ของต่างๆ ให้เรียบร้อย

เวลา ๘.๐๐ น. ให้พระภิกษุสามเณร มาพร้อมกันที่อาสนะสงฆ์บนศาลาการเปรียญและร่วมกัน ทำวัตรเช้า

เวลา ๘.๓๐ น. ลงจากศาลาการเปรียญให้นำบาตรและจีวรไปเก็บ ณ.กุฏิ

เวลา ๙.๐๐ น. ให้พระภิกษุสามเณร ให้ช่วยกันกวาดอาวาสวิหารลานเจดีย์ ของแต่ละรูปที่ได้รับมอบหมาย

เวลา ๙.๓๐ น. ถ้ามีกิจกรรมภายในวัด ขอให้ภิกษุสามเณร ทุกรูปช่วยกันร่วมกิจกรรมจนกว่าจะแล้วเสร็จ

เวลา ๑๐.๔๕ น. ให้พระภิกษุสามเณร ช่วยกันจัดสำรับบนศาลารอเวลา

เวลา ๑๑.๐๐ น. เมื่อสัญญาณระฆังดังพร้อมกันแล้ว ให้ร่วมฉันภัตตาหารเพล ด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย

เวลา ๑๒.๓๐ น. ถ้ามีกิจกรรมที่ทำยังไม่แล้วเสร็จ ให้มาช่วยกันทำต่อจนเสร็จเรียบร้อย

เวลา ๑๖.๑๕ น. ให้ตีสัญญาณระฆังที่หอเพื่อทำวัตร สวดมนต์

เวลา ๑๖.๓๐ น. เริ่มทำวัตร สวดมนต์ นั่งสมาธิ เจริญจิตตภาวนา และ กรวดน้ำ

เวลา ๑๗.๓๐ น. ให้ทำกิจวัตรกวาดอาวาส ลานเจดีย์ รดน้ำต้นไม้ หรือกำจัดวัชพืช ตามจุดต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย

เวลา ๑๙.๓๐ น. ภิกษุสามเณรที่บวชใหม่หรือยังไม่เคยเรียนนักธรรมมาก่อนให้ไปพร้อมกันที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อเรียนนักธรรม และซ้อมสวดมนต์เว้นวันพระและวันอาทิตย์ แม้ว่าจะบวชเพียง ๓ วัน ๕ วัน ๗ วัน หรือหนึ่งเดือนขึ้นไป ก็ต้องลงมาเรียนทุกรูป

เวลา ๒๐.๓๐ น. ไปทำกิจวัตรส่วนตัว และแยกย้าย กันเข้าพักผ่อน

หมายเหตุ

ถ้าเทศกาลเข้าพรรษา ให้พระใหม่ผลัดกันตีระฆัง เวลา ๐๔.๐๐ น. ของทุกวัน ในวันพระ เข้าพรรษา พระเถระจะผลัดเปลี่ยน หมุนเวียนกันไปแสดงพระธรรมเทศนา ในช่วงเช้า ภิกษุและสามเณรต้องขึ้นฉันเช้าและฟังพระธรรมเทศนาทุกรูป

ถ้าเป็นในช่วงบ่าย ให้พระใหม่ที่บวชก่อนขึ้นแสดง พระธรรมเทศนาไปตามลำดับทุกวันพระ จนกว่าจะครบทุกรูป

กลางคืนของวันพระ จะมีการบรรยายธรรม และปฏิบัติธรรมในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา เมื่อถึงวันอุโบสถ ๑๔-๑๕ ค่ำ พระภิกษุ

สามเณรทุกรูปต้องไปพร้อมกันที่พระอุโบสถทำวัตรสวดมนต์ และฟังพระปาติโมกข์ ตลอดทั้งปีทุกกึ่งเดือน

ถ้ามีกิจกรรมพิเศษ เช่น วันอาสาฬหบูชา–มาฆะบูชา–วันวิสาขบูชา–วันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติซึ่งทางวัดจะจัดให้มีการบวชเนกขัมมะปฏิบัติ ขอให้ภิกษุสามเณรทุกรูปจงเข้าร่วมทำวัดสวดมนต์และร่วมฟังธรรมทุกวัน–เวลา จนกว่าจะสิ้นสุดโครงการ

ระเบียบการทำวัตร สวดมนต์และเจริญจิตตภาวนา ของวัดพะยอม

ภาคเช้า

๑. ทำวัตร, โยโสภะคะวา, ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา, ตังขณิกะปัจจะเวกขะณะ, ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะ, ปัตติทานะคาถา, กรวดน้ำ, แผ่เมตตา

ภาคเย็น

๑. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะวิธี, โยจักขุมา, สัมพุทเธ, นะโม ๘ บท, อะเสวะนา, ยังกิญจิ, กะระณี , วิรูปักเข, อุเท, บทถวายพระพรชัย ๗๒ พรรษา, กรวดน้ำอิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๒. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ, อัตถิโลเก, วิปัสสิส, สักกัตวา, นัตถิเม, ยังกิญจิ, ยะโตหัง, โพชฌังโค, ยันทุน, ทุกขัปปัตตา, สิริธิติ, นักขัตตะยัก, ถวายพระพรชัย, อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๓. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ , ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร ถวายพระพรชัย, อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๔. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ, อะนัตตะลักขะณะสูตร, ถวายพระพรชัย, อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๕. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ, อาทิตตะปะริยายสูตร, ถวายพระพรชัย, อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๖. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ, อัตถิอุณ์หิสสะ, ยะถาปิเสลา ยัสสะสัทธา, เอวัมเมสุตัง, สัพเพสังขารา, อะวิชชา, ยะทาหะเว, อะตีตัง, อะเนกะชา, กรุณวิยะ, อัตถิอิมัสส์มิง, ถวายพระพรชัย อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๗. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ, ยันเตนะ, เอวัมเม, กุสะลา, ปัญจักขันธา, สังคะโห, ฉะปัญญัติโย, ปุคคะโล, เยเกจิ, เหตุปัจจะโย, อะนิจจา, อะจิรัง, กุสะลามาติกา, วิปัสสะนาภูมิ, ถวายพระพรชัย, อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๘. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ, พระสะหัสสะนัย, สุทธิกะ–ปะฏิปะทา, สูญญะตะมูละกะอัปปะณิหิตะ, อะธิปะตะ, ถวาย–พระพรชัย, อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๙. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ, ถวายพระพรชัย, อิติปิโส, พาหุง, มหาการุณิโก, โสอัตถะลัทโธ, อัคคิหุตตัง, กาเลทะทันติ, อะทาสิเม, อัคคะโตเว,อายุโท, สัพพะโร, ยัส์มิง, ยานีธะ, ภุตตาโภคา, สีตังอุณหัง, สัพพะพุทธา, ระตะนัตตะยา, ถวายพระพรชัย, อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

๑๐. ทำวัตร, อะตีตะปัจจะเวกขะณะ, นมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ คาถาหว่านทราย, คาถาโพธิบาท, มงคลจักรวาล, พระพุทธสิหิงค์, คาถาชินะบัญชร, ถวายพระพรชัย, อิมินา, เจริญจิตตภาวนา, แผ่เมตตา

กิจกรรมประจำปีของวัดพะยอม

๑. มีการทำบุญตักบาตร และฟังเทศน์ เป็นประจำทุกวันพระ ทั้งในพรรษา และนอกพรรษา ตลอดไป

๒. มีพิธีบวชชีพราหมณ์ (บวชเนกขัมมะปฏิบัติ) และปฏิบัติธรรม พร้อมร่วมเวียนเทียน ในวันเพ็ญเดือน ๖ ตรงกับวันวิสาขบูชา ของทุกปี

๓. วันวิสาขบูชา มีเทศน์มหาชาติ มหาเวสสันดรชาดก ของทุกปี

๔. วันมาฆะบูชา มีพิธีบวชชีพราหมณ์ (บวชเนกขัมมะปฏิบัติ) และเวียนเทียน ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๓ ของทุกปี

๕. วันอาสาฬหบูชา มีพิธีบวชชีพราหมณ์ (บวชเนกขัมมะปฏิบัติ) และเวียนเทียน ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๘ ของทุกปี

๖. วันแม่แห่งชาติ มีพิธีบวชชีพราหมณ์ (บวชเนกขัมมะปฏิบัติ) และถวายพระพร ตรงกับวันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี

๗. วันพ่อแห่งชาติ มีพิธีบวชชีพราหมณ์ (บวชเนกขัมมะปฏิบัติ) และถวายพระพร ตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี

๘. วันเพ็ญกลางเดือน ๑๒ มีการตักบาตรพระร้อย ข้าวสารอาหารแห้ง และผลไม้ทุกปี และมีงานประเพณีลอยกระทงประจำทุกปี

๙. มีการทำบุญทักษิณานุปทาน ให้แก่ อดีตบูรพาจารย์ (อดีตเจ้าอาวาสทุกรูป) ในวันที่ ๘ กันยายน ของทุกปีตลอดไป

๑๐. มีพิธีหล่อเทียนจำนำพรรษาในวันอาสาฬหบูชา และพิธีถวายเทียนวันเข้าพรรษา รวมผ้าอาบน้ำฝน ในวันเข้าพรรษาของทุกปี

๑๑. วันตรุษจะมีการทำบุญ ฟังเทศน์ ๒ วัน

๑๒. วันที่ ๕ เมษายน บวชเณรภาคฤดูร้อน ทุกปี

๑๓. ในวันสงกรานต์ มีการทำบุญ ๓ วัน คือ วันที่ ๑๓-๑๔-๑๕ และก่อพระเจดีย์ทราย สรงน้ำพระในวันที่ ๑๕ เมษายน

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่
วัดพะยอม กุฏิ ๑
โทร (๐๒) ๙๐๘-๐๒๙๕
(๐๓๕) ๓๕๓-๓๗๒
(๐๘๗) ๙๓๓-๐๔๖๕

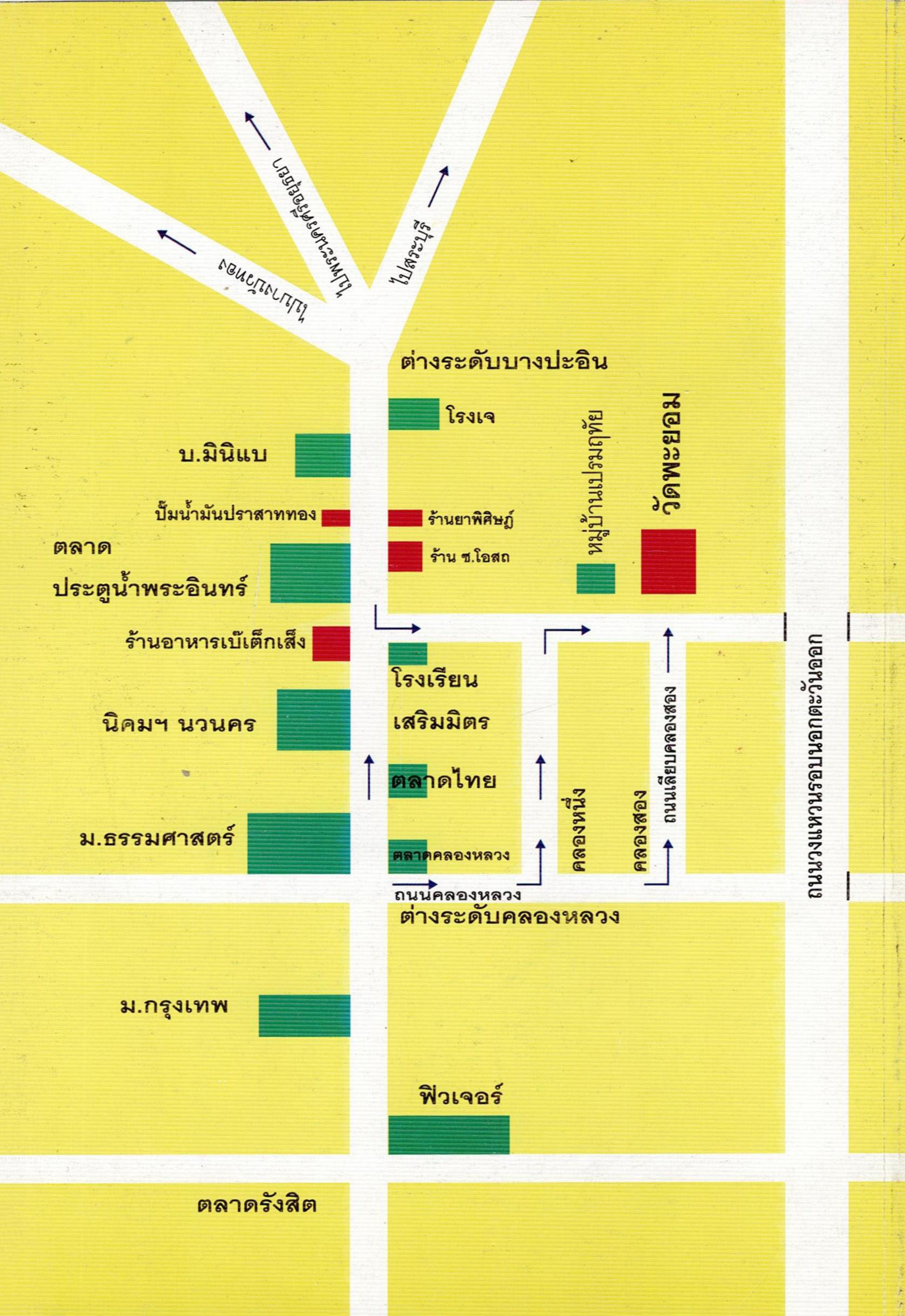
รายนามผู้บริจาคทรัพย์ตั้งทุนนิธิให้วัดพะยอม

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	จำนวนทุน
๑.	พระมหาวีรยุทธ์ ธัมมทัตโต	๑,๐๐๐
๒.	พระชำนะ อนุภทโท สาระบูรณ์	๑,๕๐๐
๓.	พระสมโภชน์ภททธมโม(แก้วทอง)	๙๙๙
๔.	คุณปทุมทองแสงเงินอ่อน และครอบครัว	๑๕,๐๐๐
๕.	ร.ท.อรรนพ-คุณสำราญ พิมพ์นิล	๒๐๐
๖.	น.ส.นัทรัตน์ ยิ้มสบาย	๖๐๐
๗.	คุณจินดา-คุณบุญเชิญ กันตะศรี	๕๐๐
๘.	คณะบวชชีพราหมณ์ วัน๗๒พรรษา	๑,๓๔๐
๙.	คุณสุทัศน์ ทองเต็มถุง	๑,๐๐๐
๑๐.	คุณสัมพันธ์-คุณเบญจมาศ-คุณพรต อุทิศให้คุณแม่อำภา ศุภเมธากร	๑๓,๐๐๐
๑๑.	เตี่ยอำนวย-แม่พยูร (แซ่เตียว) นวลอ่อน	๑,๐๐๐
๑๒.	คุณแม่ชั้น วิริยะรันภ์	๓๐๐
๑๓.	คุณใจ-คุณศรีนวล ภูษาแก้ว และครอบครัว	๒,๔๐๐
๑๔.	คุณเผือก-คุณอุบล ฝึกใจและบุตร-ธิดา	๑,๐๐๐
๑๕.	คุณสมิตร-คุณอารีรัตน์ เราชยานนท์	๑๑,๐๐๐
๑๖.	บริษัท จีรวัฒน์พิบูลย์ จำกัด	๑,๐๐๐
๑๗.	ครอบครัว ตงสิว แป๊ะสมบูรณ์	๕๐๐
๑๘.	บริษัท รัตนมงคลบางปะอินขนส่ง	๕,๘๖๖
๑๙.	คุณแม่เยื้อน-คุณสาคร หอมหวาน	๑๐,๐๐๐
๒๐.	พระภิกษุ-สามเณร ปี พ.ศ.๒๕๔๕ มุทิตา ๑๖ ก.พ.๔๕	๑,๖๐๐

มือสิบนิ้ว นำความรัก จากดวงใจ
รู้จักไหว้ เมื่อพบหน้า ลาจากกัน
ทั้งพ่อแม่ แลครู ญาติผู้ใหญ่
น้อมกายลง บรรจงไหว้ ได้รักเอย
ด้วยเมตตาธรรม จาก
พระครูนิเทศธรรมโกศล
เจ้าคณะอำเภอวังน้อย

หลวงพ่อพระประธานอันศักดิ์สิทธิ์ภายในพระอุโบสถวัดพะยอม

หนังสือครบรอบ ๑๐๕ ปี วัดพระยอม (วัดเจ้าพระยาบพราช)